

การป้องกันการใช้นั่งสื่อพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

นางสาวสร้อยบุญย์ บุญรัตน์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-1855-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREVENTION OF THE ABUSE OF BUSINESS NEWSPAPERS IN STOCK PRICE
MANIPULATION

Miss Soiboon Bunyaruttapun

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-1855-8

สร้อยบุญ บุญรัตพันธ์ : การป้องกันการใช้นั่งสื่อพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์. (PREVENTION OF THE ABUSE OF BUSINESS NEWSPAPERS IN STOCK PRICE MANIPULATION) อ. ที่ปรึกษา: ศศ. ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 163 หน้า. ISBN 974-14-1855-8.

งานวิจัยนี้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความคิดในการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามมาตรา 238 – มาตรา 240 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมถึงการเสนอเนื้อหาประเมินคุณค่าความเหมาะสมในการลงทุนของหลักทรัพย์เป็นรายตัวที่อาจเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์เชิงลึก บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ผลการศึกษาพบว่า จากจำนวนเนื้อหาที่ศึกษาทั้งหมด 7,313 เรื่อง พบกรณีที่มีหมิ่นเหม่ทั้งหมด 508 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.95 โดยหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ พบกรณีที่มีหมิ่นเหม่มากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันพบกรณีที่มีหมิ่นเหม่น้อยที่สุด ลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. การแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้มีใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ 2. การชี้ราคาโดยไม่มีหลักฐานหรือคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนหรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าว 3. การเผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ 4. การนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน โดยไม่อ้างอิงแหล่งข่าวหรือไม่เหตุผลสนับสนุนเพียงพอ และ 5. การใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน สาเหตุที่หนังสือพิมพ์ตัดสินใจเผยแพร่เนื้อหาดังกล่าวเพราะเชื่อมั่นว่าหนังสือพิมพ์มีสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในการเสนอข้อมูลข่าวสาร เชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและวิจารณญาณของตน และเพราะหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสาร

นักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ นักกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ ก.ล.ต. มีความเห็นตรงกันว่า เนื้อหาที่เผยแพร่ต้องเป็นข่าวที่เที่ยงตรงเป็นจริงและเป็นกลาง มีข้อมูลทั้งสองด้าน ไม่มีการซื้อขายราคา หากมีคำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ โดยเฉพาะเรื่องการซื้อขาย จะต้องเป็นคำแนะนำจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และที่สำคัญคือการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์จะต้องอยู่ภายใต้จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ แต่นักกฎหมายและเจ้าหน้าที่ ก.ล.ต. มีความเห็นเพิ่มเติมว่า การพยากรณ์ที่อาจสร้างความเสียหาย หรือการชี้แนะล่วงหน้าเป็นเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ไม่ควรจะเผยแพร่ ควรรอให้มีข้อมูลที่ชัดเจนก่อน และการแนะนำหลักทรัพย์รายตัวจะทำได้เมื่อมีใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน

การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์นั้น ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกัน จัดให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านเวทีสาธารณะเป็นการใช้สังคมควบคุมหนังสือพิมพ์ โดยการจัดสัมมนาให้หนังสือพิมพ์รับรู้ความเห็นและความเสียหายของประชาชน ยับยั้งบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมกับให้ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับตลาดเงินตลาดทุนเพื่อให้หนังสือพิมพ์ตระหนักถึงปัญหาและปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....

สาขาวิชาวารสารสนเทศ.....

ปีการศึกษา... 2548.....

ลายมือชื่อนิติศ..... 8306๗๙๖๖ บุญรัตพันธ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อุดม รัตพันธ์.....

468 51203 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: BUSINESS NEWSPAPERS / STOCK PRICE / MANIPULATION

SOIBOON BUNYARUTTAPUN : PREVENTION OF THE ABUSE OF BUSINESS NEWSPAPERS IN STOCK PRICE MANIPULATION. THESIS ADVISOR : ASSIST.PROF. DUANG-KAMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 163 pp. ISBN 974-14-1855-8.

This research studies the content about stocks in business newspapers to analyse how the newspapers can be guilty of stock price manipulation, and stock estimation without an investment-advisor licence, according to Section 238 – 240 and Section 4 of Securities and Exchange Act B.E. 2535, respectively. Content analysis and the in-depth interview of the newspapers' editors, academics of journalism, lawyers, and staffs of Securities and Exchange Commission (SEC) are used for data collection.

The content analysis shows that 508 news and articles, out of 7,313 , which is 6.95 per cent, can be considered the violation of the Act. Most of them appear in Kaohoon, whereas the least is found in Manager. From more to less frequency, the violations are as followed: 1. to recommend each stock without an investment-advisor licence (IA) 2. to give indications or predictions without theories, informations or sources 3. to publish the informations unreported to SET 4. to present the unconfirmed as the confirmed without sufficient sources or reasons 5. to use personal feeling in judgement. What causes the newspapers to publish such a content are their belief in the right, freedom and duty to inform, the process of selecting news, and their judgement, including the limit of communication process.

From the in-depth interview, the interviewed persons have common opinion that the information presented in the newspapers must have accuracy, objectivity, balance, and fairness, without price indications. Any recommendation of stocks, especially in trading, must be given by stock analysts. Significantly, the journalists must conform to the newspapers' code of conducts. Besides, the lawyers and the SEC staffs add that the predictions without confirmed informations should not be presentd, and the persons who suggest buying or selling stocks must be IA.

To prevent the newspapers from being abused in stock price manipulation, the state and private organisations have to cooperate in seeking for public opinion, to be used as a means of media control. Providing a seminar is a way to make the newspapers recognise people's opinion and loss, to emphasise their duty, role, and responsibility for society, to give them knowledge of law about money and capital markets, leading to their awareness of the problem and improvement in publishing the content about stocks.

DepartmentJournalism..... Student's signature.....*Soiboon Banyaruttapun*
Field of study.....Journalism..... Advisor's signature.....*Duangkamol Chartprasert*
Academic year2005.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยคำแนะนำของ ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้กระตุ้นให้คิด จนได้หัวข้อที่เหมาะสมกับตนเองและรู้ว่า “ทำ ทำไม” ศาสตราจารย์สุกัญญา สุกบรรทัด ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่ทำให้วิทยานิพนธ์มีความ สมบูรณ์ขึ้น

ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาควิชาวารสารสนเทศที่คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ตลอดเวลาที่ผ่านมา

ขอบพระคุณ คุณนิตยา ศควัฒนา คุณชลลดา อิงศรีสว่าง คุณบุษนา นวลจรัส คุณ บุษบา ศรีลาปิง คุณนิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี คุณบุญมี อ่อนน้อม คุณเทวีญ จงกลรอด รศ.ดร. วีระพงษ์ บุญโยภาส คุณธวัชชัย พิทยโสภณ คุณสุภา ธรรมธิดวัฒน์ และ รศ.ดร.พีระ จิตรโสภณ ที่ได้กรุณาใช้เวลาให้สัมภาษณ์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกๆ ท่าน ของห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดสัญญา ธรรมศักดิ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดมารวย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่อำนวยความสะดวกในการค้นข้อมูล และขอขอบคุณครูต่อ ทรายดล ทันด่วน ที่เมตตาเอื้อเฟื้อข้อมูลในการวิจัย

ขอบคุณกัลยาณมิตรผู้ไม่เคยทอดทิ้งกันและคอยเป็นกำลังใจอยู่เสมอ ขอขอบคุณทุกๆ คน และทุกๆ เหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์อันมีค่า

กราบขอบพระคุณป้าและแม่ที่คอยปลุกฝัง ส่งเสริมและขัดเกลา จนมีวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามศัพท์	9
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์	12
บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์	16
การสร้างราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์	17
หนังสือพิมพ์กับการสร้างราคาหลักทรัพย์.....	19
ปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้าง ราคาหลักทรัพย์.....	23
มาตรการของภาครัฐในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์	32
การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์.....	47
3 ระเบียบวิธีวิจัย	59
ตอนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา	59
ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก	65
แหล่งข้อมูล	65

บทที่	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือในการวิจัย	66
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	71
 4 ผลการวิจัย	 72
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ลักษณะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ รายวันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	 72
- ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการ สร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์	 75
- จำนวนข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าว และแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แต่ละช่วงเวลา...	 90
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์	 98
- ความเป็นไปได้ที่หนังสือพิมพ์จะกลายเป็นช่องทางในการแพร่ข่าวเพื่อ สร้างราคาหลักทรัพย์.....	 99
- วิธีการป้องกันตนเองของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	101
1.ระดับนโยบาย	101
2. กระบวนการผลิตและคัดเลือกเนื้อหาเพื่อตีพิมพ์	105
2.1 กระบวนการทำข่าว	105
2.2 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวที่จะนำลงตีพิมพ์.....	106
2.4 หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ภาษาและพาดหัวข่าว	106
2.4 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและพัฒนาข่าว	108
2.5 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เขียนคอลัมน์	109
2.6 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ ของบริษัทหลักทรัพย์.....	 111
2.7 การดำเนินการของหนังสือพิมพ์เมื่อข่าวที่ตีพิมพ์ ผิดพลาด.....	 113

บทที่	หน้า
3. การให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์ในการทำงาน ของหนังสือพิมพ์.....	115
- ความเกี่ยวข้องระหว่างกฎหมายหลักทรัพย์กับการทำงานของ หนังสือพิมพ์.....	118
- แนวปฏิบัติที่หนังสือพิมพ์ควรจะใช้เพื่อป้องกันตนเองในมุมมองของ นักวิชาการ	121
- เหตุผลของหนังสือพิมพ์ในการตัดสินใจเผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อ ความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์	123
จุดอ่อนของหนังสือพิมพ์ที่ทำให้มีโอกาสกลายเป็นเครื่องมือในการสร้าง ราคาหลักทรัพย์	132
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
สรุปผลการวิจัย	139
อภิปรายผลการวิจัย	146
ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติร่วมกันของสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์	155
รายการอ้างอิง	158
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	163

สารบัญตาราง

ญ

หน้า

<u>ตารางที่ 4.1</u>	เปรียบเทียบลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและ แพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ที่พบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์ แต่ละชื้อฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา.....	77
<u>ตารางที่ 4.2</u>	แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546	90
<u>ตารางที่ 4.3</u>	แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547	92
<u>ตารางที่ 4.4</u>	แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ วันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548	93
<u>ตารางที่ 4.5</u>	เปรียบเทียบรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับ การสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์ แต่ละชื้อฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา	94
<u>ตารางที่ 4.6</u>	เปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ใน 3 ช่วงเวลา.....	96
<u>ตารางที่ 5.1</u>	สรุปการป้องกันตนเองของหนังสือพิมพ์.....	144

สารบัญญภาพ

๘

หน้า

<u>แผนภาพที่ 2.1</u>	ความสัมพันธ์ของตลาดการเงินประเภทต่างๆ	13
<u>แผนภาพที่ 2.2</u>	แสดงองค์ประกอบของความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและการเผยแพร่ข่าวตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่หนังสือพิมพ์อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำผิด	40
<u>รูปที่ 4.1</u>	แสดงตัวอย่างการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว.....	79
<u>รูปที่ 4.2</u>	แสดงตัวอย่างการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว.....	80
<u>รูปที่ 4.3</u>	แสดงตัวอย่างการชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎี.....	81
<u>รูปที่ 4.4</u>	แสดงตัวอย่างการชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎี.....	82
<u>รูปที่ 4.5</u>	แสดงตัวอย่างการชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎี.....	83
<u>รูปที่ 4.6</u>	แสดงตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์.....	84
<u>รูปที่ 4.7</u>	แสดงตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์.....	85
<u>รูปที่ 4.8</u>	แสดงตัวอย่างการนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน.....	86
<u>รูปที่ 4.9</u>	แสดงตัวอย่างการนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน.....	87
<u>รูปที่ 4.10</u>	แสดงตัวอย่างการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน.....	88
<u>รูปที่ 4.11</u>	แสดงตัวอย่างการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน.....	89
<u>กราฟที่ 1</u>	เปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ใน 3 ช่วงเวลา	97

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญมาก หนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชนผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน จึงต้องมีบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้นเช่นกัน

พระราชดำรัส ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานแก่สมาชิกสภานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ณ สภานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2514 ย้ำความสุจริตและเที่ยงธรรมของหนังสือพิมพ์

“...นักหนังสือพิมพ์ไทยทุกรุ่นทุกสมัย พยายามที่จะทำหน้าที่บริการประชาชนเพื่อให้ประชาชนยอมรับนับถือ ผลงานที่ประจักษ์แล้วควรจะเป็นกำลังใจ ให้แต่ละคนทำงานและทำตัวให้ดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ควรกับความยกย่องนับถือของมหาชน ทั้งควรกับหลักการและจรรยาอันสูงในอาชีพของนักหนังสือพิมพ์...”

“...นักหนังสือพิมพ์เป็นผู้เสนอข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น รวมทั้งเป็นปากเสียงแทนผู้อื่น ทุกเรื่องทุกสิ่งที่ทำนนำลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ แพร่หลายไปได้โดยรวดเร็วและกว้างขวางอย่างไม่มีขอบเขต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จักต้องปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ด้วยความพิจารณาที่รอบคอบ ด้วยความสุจริตยุติธรรม และด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบเป็นพิเศษอยู่เป็นนิตย์...” (พระราชดำรัส ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 26 มิถุนายน 2514)

ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ จึงต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ความรอบคอบ สุจริตยุติธรรม โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการลงทุน ยิ่งต้องระมัดระวังเรื่องความถูกต้องและเที่ยงธรรมอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลดังกล่าวเปรียบเหมือนอาวุธในการทำสงครามทางธุรกิจ

ข้อมูลข่าวสารมีบทบาทสำคัญต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ นักลงทุนที่มีข้อมูลข่าวสารมากกว่าจะตัดสินใจว่าจะลงทุนในหลักทรัพย์ใด ณ ราคาใด โดยได้รับความเสี่ยงจากการประเมินการลงทุนผิดพลาดต่ำกว่าผู้ที่มีข้อมูลน้อยกว่า เนื่องจากข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีอิทธิพลต่อการขึ้นลงของราคาหลักทรัพย์ หรือ หุ้น เพราะราคาของหุ้นที่มีการซื้อขายกันนั้น เกิดขึ้นจากการประเมินข้อมูลข่าวสารที่ผู้ซื้อผู้ขายมีอยู่ ณ ขณะนั้นว่า ควรตัดสินใจซื้อหรือควรขายที่ราคาเท่าใด ราคาของหุ้นจึงเปลี่ยนแปลงไปตามข้อมูลข่าวสารที่ผู้ซื้อผู้ขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ หรือที่เรียกกันว่า นักลงทุน แต่ละคนมีข้อมูลอยู่ ดังที่ปรากฏในผลการวิจัย เรื่องผลกระทบของข่าวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของสำนักงานวิจัยและพัฒนาตลาดทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (2540 : D) ที่ยืนยันว่า ข่าวมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงระดับราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ไทยจริง โดยประเภทของข่าวและระดับผลกระทบจะแตกต่างกันไปตามสถานะเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลา

หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่นักลงทุนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การเงิน รวมถึงการวิเคราะห์หลักทรัพย์ประเมินคุณค่าเพื่อการตัดสินใจลงทุนให้กับนักลงทุนด้วย โดยมีผลการวิจัยเรื่อง การแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สุเมธ จงศรีสว่าง, 2539 : I) ยืนยันว่า นักลงทุนรายย่อยเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด และงานวิจัยเรื่องข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจของนักลงทุน (ขนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 85 -86) ระบุว่าสื่อมวลชนเป็นแหล่งข่าวที่นักลงทุนส่วนใหญ่จะแสวงหาข้อมูลหรือข่าวสารถึงร้อยละ 44.70 โดยมีหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญที่นักลงทุนส่วนใหญ่จะแสวงหาข่าวสารมากที่สุดร้อยละ 41.30 โทรทัศน์ ร้อยละ 14.00 และวิทยุ ร้อยละ 5.40

นอกจากนั้น ข้อมูลข่าวสารที่หนังสือพิมพ์นำเสนอยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ดังที่ปรากฏในผลการวิจัย เรื่องข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจของนักลงทุน (ขนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 97,106) พบว่า นักลงทุนระยะสั้นให้ความสำคัญต่อการรายงานข่าวและบทความจากสื่อมวลชนมากถึงร้อยละ 60 ส่วนนักลงทุนระยะยาว ร้อยละ 40 นักลงทุนที่มีพฤติกรรมลงทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้ความสำคัญร้อยละ 40 โดยนักลงทุนเพศชายให้ความสำคัญ (เชื่อในแหล่งข่าวและนำไปตัดสินใจลงทุน) ต่อแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 38.28 ส่วนเพศหญิงเป็นอันดับหนึ่งเช่นกัน ร้อยละ 42.02

ส่วน งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภครวมและภาพพจน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, 2531 : 129) ได้พบว่า ข้อมูลที่เสนอโดยสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ วารสารทางธุรกิจ ตลอดจนรายการวิทยุ โทรทัศน์ เป็นข้อมูลที่นักลงทุนเคยได้รับ และนำมาใช้ในการตัดสินใจในระดับที่มากกว่าข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ*

เมื่อจำนวนผู้สนใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.sec.or.th ในหัวข้อ Equity Market Structural Indicators จากจำนวน 216,410 คน เมื่อปี พ.ศ. 2544 เป็น 316,108 คน ในปี พ.ศ. 2546 และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ หนังสือพิมพ์ ซึ่งตระหนักว่าตนเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จึงให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจ การเงินและตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 มีหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันเพิ่มขึ้นถึง 4 ชื่อฉบับ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักลงทุนและผู้สนใจ คือ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ทันหุ้น หนังสือพิมพ์คอหุ้น โดย 2 ฉบับหลังเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นข่าวเกี่ยวกับหุ้นทั้งฉบับ

หนังสือพิมพ์เองได้เร่งตอบสนองความต้องการของนักลงทุนโดยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและเนื้อหาเกี่ยวกับหุ้นมากขึ้นเช่นกัน จึงมีปัญหากเกิดขึ้นว่า ปริมาณที่เพิ่มขึ้นของข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์นั้น มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนหรือไม่

เนื่องจากผลการศึกษาของงานวิจัยหลายเรื่องพบว่า การนำเสนอข่าวลือของหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจรายวัน มีผลกระทบทำให้ดัชนีราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลง นักลงทุนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามจะนำเอาข่าวลือที่ได้จากหนังสือพิมพ์มาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการซื้อขายหลักทรัพย์ค่อนข้างบ่อย เฉลี่ยร้อยละ 54.66 (ขนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 20) และเนื้อหาของข่าวที่เป็นเท็จหรือข่าวลือต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับ

* ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิที่นักลงทุนให้ความเชื่อถือมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ข้อมูลที่เสนอโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่เสนอโดยบริษัทสมาชิกและข้อมูลที่เสนอโดยบริษัทจดทะเบียน แต่เนื่องจากข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่นักลงทุนทุกคนสามารถเข้าถึง และราคาหลักทรัพย์ ณ ช่วงเวลานั้นได้สะท้อนการรับรู้ในข่าวสารของนักลงทุนแล้ว ในขณะที่นักลงทุนเชื่อว่าข้อมูลจากสื่อมวลชนบางส่วนเป็นข้อมูลใหม่ที่ราคาหลักทรัพย์ยังไม่ได้สะท้อนการรับรู้ข่าวสารของนักลงทุน ทำให้ผู้ที่รับรู้ข่าวสารได้เร็วกว่ายังมีโอกาสตัดสินใจลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยกว่าผู้อื่น (ขนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 97,106)

ราคาหลักทรัพย์โดยไม่จำเป็น เป็นผลเสียต่อประสิทธิภาพของตลาดทุนโดยรวม และเป็นเครื่องมือในการเอาเปรียบซึ่งกันและกันในระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับตลาดทุน (ก.ล.ต., สำนักวิจัยและพัฒนาตลาดทุน, 2540 : 18)

หลักเกณฑ์ของภาครัฐเพื่อคุ้มครองนักลงทุน ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพให้นักลงทุนทุกคนได้รับข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน โดยข้อมูลที่ได้จะต้องมีความครบถ้วน ความถูกต้องน่าเชื่อถือ ไม่อยู่ในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือสับสนหลงผิดได้ และให้ผู้ลงทุนได้ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจซื้อขายโดยอิสระ (นพพร บุญถนอม , 2536 : 21-23)

จากการสำรวจการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ พบว่านอกจากจะมีการนำเสนอข่าวลือดังที่ปรากฏในงานวิจัยข้างต้นแล้ว ยังพบว่า บ่อยครั้งที่มีการนำเสนอข้อมูลในลักษณะเป็นการประเมินคุณค่าของหลักทรัพย์ที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือมีลักษณะชี้้นำให้เกิดการหลงผิดในข้อเท็จจริงได้ โดยเฉพาะเรื่องของราคาและปริมาณการซื้อขายว่าอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง อาทิเช่น

“ใต้หวันชอบ KGI”

พาดหัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ทันหุ้น, 18 มกราคม 2548

“ACL ทางโล่ง เชื้อทะเล 7.70 บ.”

พาดหัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์คอหุ้น, 17 มกราคม 2548

“สามารถแพลมข่าวดี”

พาดหัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น, 17 มกราคม 2548

“‘อสมท’ ประเดิมฮอต ‘มิงขวัญ’ ล้นเกินจอง เหมาะสม 23-32 บาท”

พาดหัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์กระแสดหุ้น, 17 มกราคม 2548

“‘บ้านปู’ ยืมรับ น้ำมันแพงลิว ยอดถ่านหินพุ่ง”

ส่วนตลาดทุน-หุ้น หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์, 23 สิงหาคม 2547

“ ‘ทุนนอก’ เล็งซื้อ พลังงาน-ขนส่ง แนวโน้มสดใส”

ส่วนเศรษฐกิจ-การเงิน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 24 กันยายน 2548

การนำเสนอข่าวลักษณะข้างต้น อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าหลักทรัพย์ที่มีการกล่าวถึง มีคุณค่าการลงทุนเป็นพิเศษ ณ ราคาใดราคาหนึ่ง และน่าสงสัยว่าจะเป็นการสร้างข่าวลือขึ้นให้นักลงทุนที่เข้าข่ายเป็นการปล่อยข่าวสร้างราคาหุ้น หรือที่เรียกว่าปั่นหุ้น โดยการบอกกล่าวข้อความหรือข้อเท็จจริงใดๆ ที่อาจทำให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือทำให้เข้าใจว่าราคาหุ้นจะสูงขึ้นหรือลดลง หรือไม่ ซึ่งข้อสงสัยนี้หนังสือพิมพ์ในฐานะของสื่อมวลชนจำเป็นต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากเคยมีกรณีที่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กล่าวโทษ ผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ว่าเผยแพร่ข่าวที่เข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางเผยแพร่ข่าว เช่น กรณีการแพร่ข่าวการประเมินมูลค่าองค์กรของบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด(มหาชน) ระหว่างวันที่ 15 – 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งหนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับได้รายงานข่าวนี้อัน และได้กลายเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวที่อาจสร้างความเสียหายให้กับนักลงทุน ชัดกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่หนังสือพิมพ์พึงมีต่อสังคม

นอกจากนั้น การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับคุณค่าหรือความเหมาะสมในการลงทุนของหลักทรัพย์แต่ละตัว ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ธุรกิจยังอาจเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นการกระทำที่ต้องได้รับใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนจากภาครัฐ เพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานของข้อมูลที่เผยแพร่กับนักลงทุน ป้องกันการแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคา และยกระดับจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ซึ่งหากหนังสือพิมพ์นำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เข้าข่ายดังกล่าว โดยไม่มีใบอนุญาต จะถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีโทษทางอาญา ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

ดังนั้น แม้ว่าปัจจุบันจะยังไม่มีการดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ในความคิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แต่ควรมีการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวที่เข้าข่ายต้องรับผิดชอบจากการปั่นหุ้น และตกเป็นเครื่องมือของนักปั่นหุ้นที่ถือเป็นอาชญากรทางเศรษฐกิจ ที่สร้างความเสียหายแก่นักลงทุน ตลาดหลักทรัพย์และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงจำเป็นจะต้องศึกษาปัจจัยในการนำเสนอข่าวที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อ

ความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 238** มาตรา 239*** และมาตรา 240**** และลักษณะของการนำเสนอข่าวที่อาจเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามมาตรา 4* แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เพื่อเป็นการหาแนวทางป้องกันที่เหมาะสมตามครรลองของกฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน โดยไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวสาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อตอบปัญหาการวิจัยดังนี้

1. การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ มีลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อย่างไร และสาเหตุที่หมิ่นเหม่นั้นเป็นเพราะอะไร
2. องค์กรหนังสือพิมพ์มีนโยบายอย่างไรที่เผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่นั้น

** มาตรา 238 ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักทรัพย์ บอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความใดโดยเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

*** มาตรา 239 ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักทรัพย์ แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ อันอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง เว้นแต่จะเป็นการแพร่ข่าวในข้อเท็จจริงที่ได้แจ้งไว้กับตลาดหลักทรัพย์

**** มาตรา 240 ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือจนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง

* มาตรา 4 การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน หมายถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น หรือที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ใดๆ เป็นทางลับกิติ ทั้งนี้โดยได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. กำหนด

3. องค์กรหนังสือพิมพ์มีหลักการและแนวทางปฏิบัติที่จะนำเสนอเนื้อหาไม่ให้เข้าข่ายเป็น ความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อย่างไร

4. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดมาตรการอย่างไรในการ ป้องกันปัญหาพฤติกรรมสร้างราคาหลักทรัพย์ผ่านการนำเสนอของหนังสือพิมพ์

5. การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่จะกระทำได้โดยไม่ผิดพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นั้นมีขอบเขตอย่างไร ในความเห็นของนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์

6. องค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการร่วมกันอย่างไร ในการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ กลายเป็นเครื่องมือสร้างราคาหลักทรัพย์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยจำกัดอยู่เฉพาะการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ในหนังสือพิมพ์ แนวธุรกิจ และการหามาตรการป้องกันไม่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน กระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์ ใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อความใดๆ ที่อาจเป็น การสร้างราคาหลักทรัพย์เท่านั้น โดยศึกษาจาก

1. ข่าว บทความ คอลัมน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน โดยแบ่งระยะเวลาใน การศึกษาเป็น 3 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1. ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546 ซึ่งเป็นช่วงที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) กล่าวโทษ นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ประธาน คณะกรรมการบริหาร ในฐานะผู้บริหารแผนบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) (TPIPL) และ บริษัท สตีร์น สจ๊วต (ประเทศไทย) จำกัด ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ว่า*ได้เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับผล การประเมินมูลค่าองค์กรของ TPIPL ผ่านทางเว็บไซต์ สิ่งพิมพ์ และหนังสือพิมพ์* ซึ่ง ก.ล.ต. เห็น ว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่อาจทำให้นักลงทุนเข้าใจผิดว่าหุ้น TPIPL จะมีราคาสูงขึ้น และ มิได้มีการแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ฯ อันเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 239 แห่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประกอบมาตรา 86 แห่งประมวล

กฎหมายอาญา นอกจากนี้ยังเข้าข่ายกระทำความผิดตามมาตรา 77 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ (ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 51/2547, 5 สิงหาคม 2547) ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงที่มีการกล่าวโทษชัดเจนว่าได้มีการเผยแพร่ข่าวที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางเผยแพร่

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2547 เป็นช่วงที่กระทรวงการคลัง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ตรวจสอบว่ามีการเผยแพร่ข่าวที่ส่งผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะกรณีหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย และธนาคารนครหลวงไทย หรือไม่*

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม - 5 กุมภาพันธ์ 2548 เนื่องจากเป็นช่วงที่โดยปกติจะมีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์สูงกว่าช่วงอื่นๆ ของปี ที่เรียกกันว่า ปรากฏการณ์ความผิดปกติในผลตอบแทนในเดือนมกราคม (January effect) (ภัทรวัต อุทฤษณ์, 2546) ประกอบกับเป็นเดือนสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ตลาดหลักทรัพย์จึงมีความผันผวนสูง มีหลักทรัพย์บางตัว เช่น หุ้นของบริษัท บีเอ็นที เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) (BNT) มีราคาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 131.81 ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหลักทรัพย์ของ

* ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่เกิดข่าวลือเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2547 มีข่าวลือออกมากว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน จะมีการขายหุ้นธนาคารกรุงไทย และมีข่าวการตั้งกรรมการหรือสั่งการให้สอบสวนผู้บริหารธนาคารกรุงไทย ประกอบกับความไม่กระจ่างในเรื่องเงื่อนไขมาตรฐานการจัดชั้นลูกหนี้ของธนาคารกรุงไทย การสร้างมาตรฐานใหม่ในการตั้งสำรองหนี้สูญ ทำให้ NPL (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้) ของธนาคารกรุงไทยเพิ่มขึ้นจาก 7.9% ขึ้นมาถึง 12% แม้ว่าจะมีการแถลงข่าวชี้แจง แต่ก็ไม่สามารถสร้างความกระจ่างได้จึงลือกันในแง่ร้ายลุกลามไปถึงธนาคารนครหลวงไทย ประกอบกับสภาพตลาดหลักทรัพย์ที่เปราะบางจากข่าวราคาน้ำมัน ทำให้มีการเทขายหุ้นอย่างรุนแรง ไม่จำกัดเฉพาะหุ้นกลุ่มธนาคารแต่ยังลุกลามไปยังกลุ่มธุรกิจอื่นๆ ทั่วทั้งตลาด (รายการถึงลูกถึงคน เรื่องจัดระเบียบนักวิเคราะห์ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 วันที่ 16 สิงหาคม 2547) เมื่อเกิดกรณีข่าวลือขึ้น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้พยายามจัดระเบียบการให้ข่าวและป้องกันการเกิดข่าวลืออย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยได้ออกประกาศเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับข่าวของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทหลักทรัพย์ และการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลในสังกัดบริษัทหลักทรัพย์ที่สามารถให้คำแนะนำหลักทรัพย์และความเห็นเกี่ยวกับการลงทุนผ่านสื่อและงานสัมมนาที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันการแพร่ข่าวลือที่เกิดจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียน (ข่าว ก.ล.ต. ,2547-2548)

บริษัทจัสมิน อินเทอร์เน็ตชั้นนำ จำกัด (มหาชน) (JAS-W2) มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.85 ภายในเวลา 1 เดือน เป็นต้น

ในการศึกษาทั้ง 3 ช่วงเวลานี้จะไม่เน้นไปที่หลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งเป็นพิเศษ แต่จะศึกษาทุกเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์ที่เป็นขอบเขตในการศึกษา ส่วนชื่อหลักทรัพย์ที่กล่าวถึงเป็นการอธิบายความสำคัญของแต่ละช่วงเวลาที่เลือกศึกษาเท่านั้น

2. ศึกษาเพื่อหาข้อสรุป แนวทางการนำเสนอและการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ตกเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ จากองค์กรหนังสือพิมพ์ นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ภายใต้กรอบของกฎหมายคือพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และมาตรการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จริยธรรมสื่อมวลชน และสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบนโยบาย หลักการ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และการป้องกันตนเองจากความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

2. ทำให้ทราบขอบเขตการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่สามารถทำได้โดยไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในความเห็นของนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

3. กระตุ้นให้หนังสือพิมพ์ตระหนักในปัญหาที่หนังสือพิมพ์อาจตกเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ และเป็นผู้กระทำความผิดได้ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

นิยามศัพท์

หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ หมายถึงหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ออกสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน เนื้อหาส่วนใหญ่เสนอข่าวสาร ข้อเท็จจริง และเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

ธุรกิจต่างๆ รวมไปถึงด้านธุรกิจหลักทรัพย์ ไม่เย็บเล่ม และไม่ปิด งานวิจัยนี้จะศึกษาจากหน้า เศรษฐกิจ-การเงินและที่มีชื่อเรียกอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ข่าวหุ้น กระแสหุ้น ทันหุ้น คอหุ้น

เครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ หมายถึง การใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าว เนื้อหา ที่จะมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ โดยเนื้อหาที่นำเสนอ นั้นเป็นข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือเป็นข้อมูลที่เป็นจริงแต่ไม่สามารถเปิดเผยได้ หากไม่ได้กระทำตามกฎหมาย ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

การสร้างราคาหลักทรัพย์ หมายถึง การกระทำการใดๆ เพื่อให้ราคาหลักทรัพย์มีราคา เคลื่อนไหวที่ผิดปกติ ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ราคาสูงขึ้น ซึ่งภาษาสื่อมวลชน จะเรียกว่า “การปั่น หุ้น” หรือทำให้ราคาลดต่ำลง ที่เรียกว่า “การทุบหุ้น” วิธีการสร้างราคาหลักทรัพย์ ทำได้โดย การบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ การปล่อยข่าวลือ และโดยวิธีอำพรางการซื้อขาย

ลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ หมายถึง กรณีที่หนังสือพิมพ์อาจจะมีคามผิดได้ตาม มาตรา 240 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งระบุว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือจน อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง” ในที่นี้จะรวมถึงการเผยแพร่ ข่าวที่เป็นเท็จของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 238 และการเผยแพร่ข่าว ที่เป็นจริง แต่เป็นข้อมูลที่ไม่ได้กระทำตามขั้นตอนของตลาดหลักทรัพย์ก่อนเผยแพร่ด้วย ตาม ความผิดมาตรา 239 เพราะทั้ง 2 กรณีนี้แม้หนังสือพิมพ์จะไม่เข้าข่ายเป็นผู้กระทำผิดได้เนื่องจาก ไม่ใช่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ เช่น บริษัทจดทะเบียน* ฯลฯ แต่แหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์อาจ เป็นผู้เข้าข่ายกระทำผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ (ปั่นหุ้น) ตาม 2 มาตรานี้ได้ โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวเพื่อหวังให้เกิดผลกระทบต่อราคา หลักทรัพย์ จึงจำเป็นจะต้องศึกษาให้ครอบคลุมความผิดในกรณีนี้ด้วย รวมถึงกรณีที่หนังสือพิมพ์

* ผู้กระทำผิดตามมาตรา 238 และ 239 จะต้องเป็น “บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์” (พระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535, มาตรา 238 และ 239)

เสนอเนื้อหาประเมินคุณค่าความเหมาะสมในการลงทุนของหลักทรัพย์เป็นรายตัวที่อาจเข้าข่ายการ
เป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

หลักทรัพย์ หมายถึง หลักทรัพย์หรือหุ้นที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียน
หลักทรัพย์ของบริษัท เพื่อให้มีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ โดยทั้ง
หลักทรัพย์จดทะเบียน และบริษัทจดทะเบียนผู้ออกหลักทรัพย์นั้น จะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด และเป็นไปตามข้อตกลงการจดทะเบียนหลักทรัพย์

ประเภทของหลักทรัพย์จดทะเบียนสามารถแบ่งได้เป็น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้
หุ้นกู้แปลงสภาพ พันธบัตร หน่วยลงทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดง
สิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วย
ลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิระยะสั้น

เนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ฐานะทาง
การเงิน ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน การคาดการณ์ฐานะทางการเงิน ผลกำไร/ขาดทุน รวมถึง
ผลการดำเนินงานในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น ราคาซื้อขายหลักทรัพย์ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนช่วย
ส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้นักลงทุนจะนำมาใช้
ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การป้องกันการใช้นั่งสื่อพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ ใช้ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์และการศึกษา โดยแยกเป็นหัวข้อดังนี้

1. การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
2. บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
3. การสร้างราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์
4. หนังสือพิมพ์กับการสร้างราคาหลักทรัพย์
5. ปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์
6. มาตรการของภาครัฐในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์
7. การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

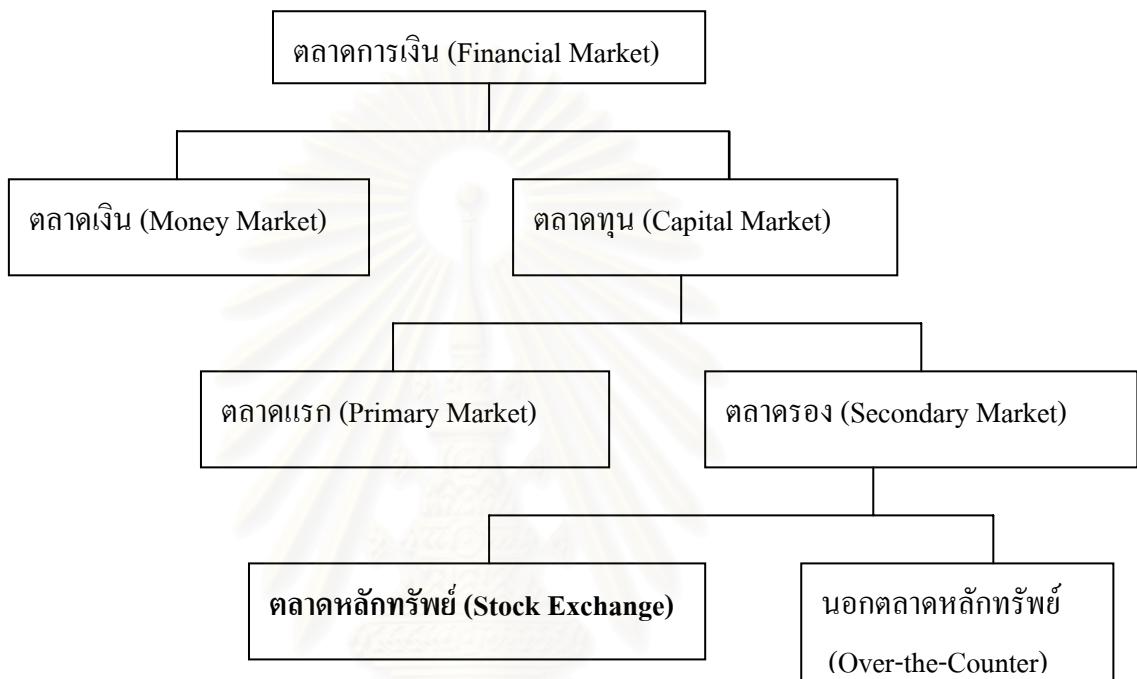
1. การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ก่อนที่จะเข้าใจว่าตลาดหลักทรัพย์คืออะไร จะต้องเข้าใจความหมายของตลาดทุน (Capital Market) เสียก่อน เพราะตลาดหลักทรัพย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของตลาดทุน

ตลาดทุน (Capital Market) เป็นแหล่งระดมเงินทุนระยะยาว (เกิน 1 ปี) สำหรับหน่วยงานที่ต้องการเงินทุนระยะยาวนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การขยายธุรกิจของผู้ประกอบการเอกชน หรือ การลงทุนด้านสาธารณูปโภคของภาครัฐ โดยที่ผู้ต้องการระดมเงินทุนจะออกตราสารทางการเงิน หรือ **หลักทรัพย์ในตลาดทุน** ซึ่งประกอบด้วย หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล หน่วยลงทุนของกองทุนรวม ใบสำคัญแสดงสิทธิ เป็นต้น เพื่อขายให้กับบุคคลภายนอกหรือประชาชนทั่วไปใน **ตลาดแรก (Primary Market)** โดยมี **ตลาดรอง (Secondary or Trading Market)** ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางเสริมสภาพคล่องให้แก่หลักทรัพย์ที่ผ่านการจองซื้อในตลาดแรก ให้สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ได้ ช่วยสร้างความมั่นใจ

แก่ผู้ซื้อหลักทรัพย์ในตลาดแรกว่าจะสามารถขายหลักทรัพย์นั้นเพื่อเปลี่ยนกลับคืนเป็นเงินสดได้เมื่อต้องการ (ตลาดหลักทรัพย์, 2545ก : 3)

แผนภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของตลาดการเงินประเภทต่างๆ

ตลาดหลักทรัพย์จึงทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดรองนั่นเอง

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นทางเลือกเพื่อการออมเงินในระยะยาว โดยการเข้าไปซื้อหลักทรัพย์ในธุรกิจที่เชื่อมั่นว่าจะสร้างผลกำไรได้ ทำให้ผู้ซื้อหลักทรัพย์ มีฐานะเป็นผู้ลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินปันผลกำไรจากการประกอบธุรกิจนั้น ทุกๆ ปี ควบคู่กันที่ยังถือครองหลักทรัพย์อยู่ และหากธุรกิจเติบโตมากขึ้น ถ้าตัดสินใจขายหลักทรัพย์ออกไป ผู้ลงทุนยังได้กำไรจากส่วนต่างของราคาขายที่สูงกว่าราคาที่ซื้อมา ที่เรียกว่า กำไรส่วนทุน (Capital Gain) ด้วย

แต่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุน หรือต่อราคาหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์, 2545ก : 3) ได้แก่

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ปัญหาทางเศรษฐกิจอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ได้มาก และก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้ลงทุนได้มากที่สุด ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ผู้ลงทุนควรคำนึงถึงได้แก่

1.1 สภาพคล่องทางการเงิน หมายถึง เงินทุนหมุนเวียนภายในประเทศ ภายในธุรกิจ ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการต่างๆ ถ้าหากเงินทุนภายในประเทศ หรือภายในธุรกิจ เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ขาดเงินที่จะใช้หมุนเวียนในการทำธุรกิจ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ แม้แต่สภาพคล่องทางการเงินของแต่ละครัวเรือนก็ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจได้เพราะเมื่อครัวเรือนขาดสภาพคล่อง จับจ่ายใช้สอยน้อยลงย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ของธุรกิจต่างๆ ด้วย และส่งผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่กลับมาสู่ภาคธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

1.2 อัตราดอกเบี้ย เมื่อเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินขึ้นในระบบเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยจะขยับสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตของกิจการหรืออุตสาหกรรมต่างๆ สูงขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากสภาพคล่องทางการเงินมีมาก อัตราดอกเบี้ยจะลดต่ำลง ผู้คนในสังคมจะมีกำลังซื้อมากขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมขยายตัว ธุรกิจต่างๆ รวมถึงการลงทุนในหลักทรัพย์จะได้รับผลดีตามไปด้วย

1.3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศหรือค่าเงิน สำหรับอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบ หรือเงินทุนจากต่างประเทศ หากค่าของเงินบาทอ่อนตัวลง ย่อมทำให้ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาผลิตหรือจำหน่ายสูงขึ้นไปด้วย แต่สำหรับกิจการที่ส่งออกสินค้าหรือบริการ อาจได้รับผลดี ในทางกลับกันหากเป็นค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น กิจการประเภทนี้ก็จะอาจจะประสบปัญหาเรื่องสินค้าที่ส่งออกมีราคาแพงขึ้นเนื่องจากค่าเงิน ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งที่ค่าเงินอ่อนกว่าได้ ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่เปลี่ยนแปลงไปย่อมส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแต่ละประเภทแตกต่างกัน

1.4 การผลิต หากอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ตรงตามความต้องการของประเทศคู่ค้าได้ โดยที่มีราคาและคุณภาพเหมาะสมหรือดีกว่าสินค้าจากประเทศคู่แข่ง ย่อมส่งผลดีต่อธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลเป็นลูกโซ่ต่อกิจการประเภทอื่นๆ รวมถึงกำลังซื้อของประชาชนในประเทศด้วย

1.5 ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า หากอยู่ในสถานะที่ดี ย่อมมีความต้องการสินค้ามากขึ้น ส่งผลดีต่อรายได้ที่จะกลับมาสู่ประเทศไทย ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าประสบปัญหา ยอดจำหน่ายสินค้าและบริการของอุตสาหกรรมต่างๆ ย่อมลดน้อยลงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

2. ปัจจัยทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ได้รวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยการเมืองภายในประเทศ เพราะรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดอัตราภาษี การส่งเสริมการลงทุน การขาดดุลต่างประเทศ เป็นต้น

3. ปัจจัยเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์หรือตัวหลักทรัพย์ เช่น การเกิดข่าวลือ การเก็งกำไรที่มากเกินไปจนปัจจัยพื้นฐาน กว้างเบียดที่เข้มงวดหรือหย่อนยานเกินไป อัตราดอกเบี้ยที่ไม่เอื้อต่อผู้ลงทุน ล้วนแต่เป็นปัจจัยลบของตลาด ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวหลักทรัพย์ เช่น ผลกำไร ฐานะการเงินของบริษัทจดทะเบียน การประกาศเพิ่มทุน การประกาศจ่ายเงินปันผล หรือแม้แต่ว่าเกี่ยวข้องกับผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนก็อาจส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ได้ทั้งสิ้น

4. ปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยจากธรรมชาติ ได้แก่ ฝนแล้ง น้ำท่วม แผ่นดินไหว หรือภัยพิบัติอื่นๆ รวมทั้งความไม่สงบภายในประเทศ หรือบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวมและภาคอุตสาหกรรม ในรูปแบบที่ต่างกัน

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในการประเมินคุณค่าและความเหมาะสมในการลงทุนของแต่ละหลักทรัพย์อยู่เสมอ โดยการวิเคราะห์หามูลค่าที่แท้จริง ราคาที่เหมาะสม และการคาดคะเนช่วงเวลาที่ควรจะเข้าลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด โดยได้รับผลตอบแทนมากที่สุด ราคาของหลักทรัพย์จึงเคลื่อนไหวตามการประเมินคุณค่าของผู้ซื้อผู้ขายในแต่ละช่วงเวลา ตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ดังนั้น นักลงทุนที่มีข้อมูลข่าวสารมากย่อมมีความเสี่ยงจากการประเมินคุณค่าหลักทรัพย์ผิดพลาดในระดับที่ต่ำกว่าผู้ที่มีข้อมูลน้อยกว่า

2. บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

หน้าที่ของหนังสือพิมพ์คือ การสื่อสารในรูปของข่าวสาร งานทางความคิดและความบันเทิงไปสู่ประชาชน รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ ได้แบ่งหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ในการให้ข่าวสาร (to inform) ให้ข้อเสนอแนะ (to give opinion) ให้ความบันเทิง (to entertain) และเป็นสื่อในการโฆษณา (to advertise)

Schramm (1964) (อ้างถึงใน พรเพ็ญ คงเจลิมาวงศ์, 2542 : 27-28) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสื่อมวลชน ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งบางลักษณะสามารถนำมาอธิบายบทบาทและความสำคัญของสื่อมวลชนในการให้ข้อมูลข่าวสารด้านตลาดทุนกับนักลงทุนได้ดังนี้

1. เป็นยามตรวจสอบ คือ การให้ข่าวสารและอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ ว่าได้รุดหน้าไปแล้วเพียงใด เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารความเป็นไปของตลาดหลักทรัพย์ หรือข่าวสารด้านการเงินภายในประเทศและต่างประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวัน เพื่อให้ให้นักลงทุนได้ใช้ข้อมูลข่าวสารในการตัดสินใจได้อย่างฉับไว

2. เป็นผู้ก่อให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจ ส่งเสริมให้ความรู้แก่นักลงทุน ให้ข้อมูลข่าวสาร โดยการแนะนำสิ่งใหม่ๆ แก่นักลงทุน เช่น ให้ความรู้ด้านการลงทุนในตราสารใหม่

3. สร้างบรรยากาศของการลงทุนด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและธุรกิจหลักทรัพย์ของไทย ซึ่งควรจะทำให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการลงทุนที่จะมีประโยชน์ต่อการลงทุนในระยะยาว ไม่ใช่เพื่อการลงทุนที่หวังผลจากการเก็งกำไรส่วนทุน (Capital Gain) เท่านั้น

4. ช่วยทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจในทางอ้อม ทั้งในแง่ของทัศนคติและค่านิยมต่างๆ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารเป็นตัวกระตุ้นในทางอ้อมให้นักลงทุนเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมเดิม เช่น เปลี่ยนทัศนคติในการลงทุนที่หวังผลจากการเก็งกำไรส่วนทุนเท่านั้น เป็นการลงทุนเพื่อการออมในระยะยาว หรือเพื่อมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของหลักทรัพย์ (value-added investment)

5. ช่วยส่งเสริมการตัดสินใจโดยผ่านข่าวสารไปทางสื่อบุคคล หมายถึงข่าวสารที่กระจายผ่านสื่อต่างๆ ไปนั้นมีประโยชน์กับนักลงทุน และสามารถถ่ายทอดประโยชน์ที่ได้รับต่อไปยังบุคคลอื่นได้ ทำให้ข้อมูลที่ช่วยการตัดสินใจของนักลงทุนแพร่หลาย จำนวนนักลงทุนที่มีข้อมูลสำหรับการลงทุนมีมากขึ้น

6. ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้นักลงทุนและประชาชนทั่วไปสนใจ และสร้างความน่าเชื่อถือในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

7. ช่วยเผยแพร่นโยบายของรัฐบาล ความคิดเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายการเงินหรือการลงทุน ทำให้นักลงทุนเข้าใจและเชื่อมั่นในเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์

8. ช่วยให้ข้อมูลที่หลากหลาย เป็นทางเลือกในการตัดสินใจลงทุนที่เหมาะสมกับนักลงทุนแต่ละบุคคล

3. การสร้างราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

การสร้างราคาหลักทรัพย์ หรือ การปั่นหุ้น (Manipulation) คือ การซื้อขายหลักทรัพย์ใดๆ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสร้างสภาพการซื้อขายให้ผิดไปจากภาวะที่เป็นจริง ทั้งในแง่ราคาและปริมาณการซื้อขาย โดยเจตนาให้ผู้อื่นซื้อหรือขายหลักทรัพย์ด้วยความเข้าใจผิด การกระทำดังกล่าวถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (ตลาดหลักทรัพย์, 2545ข : 101)

การปั่นหุ้นโดยการกำหนดทิศทางราคาเคลื่อนไหวของราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด ทำได้หลายวิธี (ตลาดหลักทรัพย์, 2545ข : 84-86) วิธีที่ง่ายที่สุด คือ การปล่อยข่าวลือว่าราคาหุ้นจะขึ้นหรือจะลง โดยผ่านช่องทางที่ผู้ลงทุนต้องติดต่อและอาศัยข้อมูลข่าวสารอยู่เป็นประจำ เช่น สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นนายหน้าในการติดต่อซื้อขายของนักลงทุน แม้ว่าบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้จะถ่ายทอดข่าวลือต่อด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ แต่อย่างน้อยก็เป็นช่องทางที่ทำให้เกิดการแพร่สะพัดของข่าวอย่างกว้างขวางและรวดเร็วแล้ว

เนื้อหาของข่าวที่จะกระตุ้นความสนใจของนักลงทุนมีได้หลากหลาย แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ในขณะนั้น เช่น ถ้าเป็นช่วงใกล้ปิดบัญชีแต่ละไตรมาสของบริษัท ก็มักจะเป็นข่าวลือเกี่ยวกับผลกำไรหรือขาดทุน หรือถ้าเป็นช่วงที่สถานการณ์ทางการเมืองไม่มั่นคง มักจะเป็นข่าวลือเรื่องการยุบสภา เปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือในช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู กิจการต่างๆ เติบโตมากขึ้น มักจะเป็นข่าวลือเกี่ยวกับการเพิ่มทุนของบริษัท หรือข่าวการเทคโอเวอร์ (Takeover) ที่หมายถึงการเข้าไปซื้อหุ้นเพื่อเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท เป็นต้น

การปล่อยข่าวลือเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจจะยังไม่ได้ผล ส่วนใหญ่ผู้ที่ต้องการปั่นหุ้นมักจะปล่อยข่าวควบคู่ไปกับการกำหนดทิศทางราคาเคลื่อนไหวของราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต้องการปั่นควบคู่กันไปด้วย เพราะจะทำให้ข่าวลือน่าเชื่อถือขึ้น โดยจะใช้เงินจำนวนมากซื้อหุ้นเพื่อให้ราคาขยับสูงขึ้นอย่างผิดสังเกต หรือทำให้ราคาต่ำลงโดยเทขายหุ้นจำนวนมากที่ถือ เพื่อให้ให้นักลงทุนรายย่อยแตกตื่น เมื่อมีนักลงทุนจำนวนมากหลงกลแล้ว หากเป็นกรณีที่เป็นการปั่นราคาให้สูงขึ้น กลุ่มที่ปั่นหุ้นจะรีบเทขายหุ้นที่ได้ซื้อักตนไว้ล่วงหน้าออกมาเพื่อทำกำไร หากเป็นการทุบราคาให้ต่ำ กลุ่มบุคคลนี้จะรีบซื้อหุ้นราคาถูกลงมาแต่จะได้ปริมาณที่มากขึ้น เพื่อใช้เป็นหุ้นต้นทุนในการปั่นหุ้นต่อไป

การปั่นหุ้นอีกรูปแบบหนึ่งที่พบเห็นได้บ่อยคือ การปั่นหุ้นโดยการโยนหุ้น ซื้อขายกันเองภายในกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันเพื่อให้ราคาสูงขึ้นไปเรื่อยๆ ดึงดูดให้นักลงทุนอื่นๆ ที่ไม่ทราบข้อเท็จจริงเข้ามาร่วมซื้อขายด้วย กว่านักลงทุนอื่นๆ จะรู้ตัว กลุ่มที่ปั่นหุ้นก็ได้ขายทำกำไรไปหมดแล้ว วิธีนี้ในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ตรวจสอบได้ แต่ยังมีการหลีกเลี่ยงโดยการใช้นามชื่อย่อของผู้อื่นที่เปิดเผยเพื่อปกปิดการซื้อขายและถือครองแทนเจ้าของเงินตัวจริง เพราะการตรวจสอบที่มาของเงินทุนที่ใช้ซื้อขายหลักทรัพย์เป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ยาก

อีกวิธีหนึ่งที่ทำกันอย่างค่อนข้างเปิดเผยในปัจจุบัน คือ การที่บริษัทจดทะเบียนประโคมข่าวโครงการลงทุนเพื่อการขยายธุรกิจที่ดูสมเหตุสมผล เพราะเป็นการขยายการผลิตและบริการในอุตสาหกรรมที่ทำอยู่ในลักษณะที่จะครอบคลุมไปยังธุรกิจต้นน้ำ (ขยายการลงทุนในด้านวัตถุดิบ) โดยอ้างเหตุผลเพื่อสร้างความมั่นใจว่าบริษัทจะไม่มีปัญหาด้านวัตถุดิบและสามารถควบคุมต้นทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้ หรือบางครั้งเป็นการขยายธุรกิจเพื่อครอบคลุมไปทางปลายน้ำ คือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้วยเหตุเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาด หรือขยายตลาด โดยแต่ละโครงการจะมีประมาณการที่สามารถสร้างผลกำไรได้มาก มีที่ปรึกษาทางการเงินที่น่าเชื่อถือ แต่ที่ไม่ได้มีการเปิดเผยคือ ศักยภาพของบริษัทในทุกๆ ด้านที่เป็นตัวแปรสำคัญของโอกาสที่โครงการนั้นๆ จะสำเร็จได้ เช่น

แหล่งเงินทุน ความพร้อมของบุคลากร ความสามารถในการบริหารจัดการ ปัจจุบันมีโครงการลักษณะนี้จำนวนมากที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่มีการเผยแพร่ข่าว สร้างความเสียหายให้กับนักลงทุนที่หลงเชื่อข้อมูลลักษณะดังกล่าวเป็นจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะใช้สื่อมวลชนเป็นช่องทางในการเผยแพร่

4. หนังสือพิมพ์กับการสร้างราคาหลักทรัพย์

ผลการวิจัยในอดีตหลายเรื่องได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างข่าวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

4.1 อิทธิพลของข่าวที่หนังสือพิมพ์เสนอต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์

Victor Niederhoffer : THE ANALYSIS OF WORLD EVENTS AND STOCK PRICES (1971) (อ้างถึงใน พิชิต อัคราทิตย์ เจริญชัย เล็งศิริวัฒน์ และปราณี เล็กศรีสกุล, 2540 : I-2) พบว่า ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าเหตุการณ์สำคัญของโลกมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ เมื่อทดสอบกับการเปลี่ยนแปลงระดับราคาของดัชนี Dow Jones รายวันในช่วง 10 วัน หลังจากมีข่าวที่เป็นเหตุการณ์สำคัญของโลก

Dan Palmon and Meir J.Schneller : THE RELATIONSHIP BETWEEN SECURITIES' ABNORMAL PRICE MOVEMENTS AND WALL STREET JOURNAL NEWS (1980) (อ้างถึงใน พิชิต อัคราทิตย์ เจริญชัย เล็งศิริวัฒน์ และปราณี เล็กศรีสกุล, 2540 : I-2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเคลื่อนไหวที่ผิดปกติของราคาหลักทรัพย์ และความเปลี่ยนแปลงของจำนวนและสัดส่วนข่าวดีและข่าวร้ายของข่าวเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอัตราผลตอบแทนรายเดือนของบริษัทจำนวน 500 แห่ง ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2497 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2508 และใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ Wall Street Journal ผลการศึกษาพบว่า แม้จำนวนข่าวสารโดยรวมจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่สัดส่วนหรือโครงสร้างของข่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงก่อนที่จะเกิดความผิดปกติของราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข่าวสารใน Wall Street Journal สามารถบ่งบอกความผิดปกติของราคาหลักทรัพย์ได้ล่วงหน้า

พิชิต อัคราทิตย์ เจริญชัย เล็งศิริวัฒน์ และปราณี เล็กศรีสกุล ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของข่าวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เอกสารวิจัยเลขที่ 1/2540 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พบว่าเนื้อหาของข่าวมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ โดยเนื้อหาของข่าวที่เป็นข่าวเท็จหรือข่าวลือต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นโดยเจตนาสุจริตหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับราคาหลักทรัพย์โดยไม่จำเป็น และมีผลเสียต่อประสิทธิภาพของตลาดทุนโดยรวม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเอาเปรียบซึ่งกันและกันในระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับตลาดทุน

ผลงานวิจัยข้างต้นได้ยืนยันอิทธิพลของข่าวที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ และดัชนีหลักทรัพย์ ทั้งในประเทศไทยและในสหรัฐอเมริกา

4.2 อิทธิพลของข่าวที่หนังสือพิมพ์เสนอกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน

ผลการวิจัยเรื่อง การแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สุเมธ จงศรีสว่าง, 2539 : I) พบว่านักลงทุนรายย่อยเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด และงานวิจัยเรื่องข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจของนักลงทุน (ชนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 85 –86) ที่ระบุว่า สื่อมวลชนเป็นแหล่งข่าวที่นักลงทุนส่วนใหญ่จะแสวงหาข้อมูลหรือข่าวสารถึงร้อยละ 44.70 โดยมีหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญที่นักลงทุนส่วนใหญ่จะแสวงหาข่าวสารมากที่สุดร้อยละ 41.30 โทรทัศน์ ร้อยละ 14.00 และวิทยุ ร้อยละ 5.40

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคและภาพพจน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สมคิด จาคุศรีพิทักษ์, 2531 : 129) ได้ยืนยันว่า ข้อมูลข่าวสารที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยว่า ข้อมูลที่เสนอโดยสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วารสารทางธุรกิจ ตลอดจนรายการวิทยุ โทรทัศน์ แม้ว่าจะได้รับความ

เชื่อถือไม่มาก แต่เป็นข้อมูลที่นักลงทุนเคยได้รับ และนำมาใช้ในการตัดสินใจในระดับที่มากกว่า ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ*

งานวิจัยเรื่อง ข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจของนักลงทุน (ขนิษฐา บัวเทศ, 2541 : 97,106) พบว่าการรายงานข่าวและบทความจากสื่อมวลชน นักลงทุนระยะสั้นให้ความสำคัญมากถึงร้อยละ 60 ส่วนนักลงทุนระยะยาว ร้อยละ 40 นักลงทุนที่มีพฤติกรรมลงทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้ความสำคัญร้อยละ 40 โดยนักลงทุนเพศชายให้ความสำคัญ (เชื่อในแหล่งข่าวและนำไปตัดสินใจลงทุน) ต่อแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 38.28 ส่วนเพศหญิงเป็นอันดับหนึ่งเช่นกัน ร้อยละ 42.02

จากผลวิจัยในอดีตข้างต้น ได้ยืนยันถึงบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่มีต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจของนักลงทุนและการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ จึงจึงควรถามให้ผู้ประสงค์จะกำหนดทิศทางการเคลื่อนไหวของราคา และปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ต้องการให้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการแพร่กระจายข่าวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน

ในอดีตได้เคยมีผู้ใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวในลักษณะที่เป็นการสร้างราคาหลักทรัพย์ เช่น การเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับผลการประเมินมูลค่าองค์กรของบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด(มหาชน) (TPIPL) ระหว่างวันที่ 15 – 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้นำเสนอข่าวข่าวดังนี้

“สเตอร์น สจ๊วตฯ ประเมินหุ้น TPIPL 89”

(ผู้จัดการรายวัน 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

* ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิที่นักลงทุนให้ความเชื่อถือมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ข้อมูลที่เสนอโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่เสนอโดยบริษัทสมาชิกและข้อมูลที่เสนอโดยบริษัทจดทะเบียน แต่เนื่องจากข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่นักลงทุนทุกคนสามารถเข้าถึง และราคาหลักทรัพย์ ณ ช่วงเวลานั้นได้สะท้อนการรับรู้ในข่าวสารของนักลงทุนแล้ว ในขณะที่นักลงทุนเชื่อว่าข้อมูลจากสื่อมวลชนบางส่วนเป็นข้อมูลใหม่ที่ราคาหลักทรัพย์ยังไม่ได้สะท้อนการรับรู้ข่าวสารของนักลงทุน ทำให้ผู้ที่รับรู้ข่าวสารได้เร็วกว่ายังมีโอกาสตัดสินใจลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยกว่าผู้อื่น

“สเตอร์น สจ๊วตฯ มั่นใจหุ้น TPIPL ระบุราคาเหมาะสมที่ 89 บาท”

(กระแสหุ้นรายวัน 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

“สเตอร์น สจ๊วตฯ ตีมูลค่า TPIPL 89บาท/หุ้น”

(โพสต์ทูเดย์ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

“สเตอร์น ฯ หนุนหุ้น TPIPL สู้โต่ง พื้นฐานดีราคาเหมาะสม 89 บ.”

(ข่าวหุ้นธุรกิจ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

ซึ่งต่อมา สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ได้กล่าวโทษ นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ประธานคณะกรรมการบริหาร ในฐานะผู้บริหารแผนบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) (TPIPL) และ บริษัท สเตอร์น สจ๊วต (ประเทศไทย) จำกัด กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจาก ก.ล.ต. เห็นว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดว่าหุ้น TPIPL จะมีราคาสูงขึ้น และได้มีการแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ฯ อันเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 239 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประกอบมาตรา 86 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 51/2547, 5 สิงหาคม 2547) จึงทำให้หนังสือพิมพ์ที่ได้เผยแพร่ข่าวดังกล่าวได้กลายเป็นเครื่องมือในการกระทำผิดในคดีนี้

ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันได้ถูกดึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแล้ว อย่างน้อยก็กลายเป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวเพื่อให้นักลงทุนตกเป็นเหยื่อ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จึงควรตระหนักและระมัดระวังในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น มิฉะนั้นแทนที่จะเป็นยามเฝ้าระวัง (watchdog) ปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนจะกลับกลายเป็นฝ่ายเดียวกับผู้ทำร้ายประชาชน

5. ปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

กระบวนการผลิตข่าวของหนังสือพิมพ์ มีปัจจัยหลายประการที่เปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้ง่าย ซึ่งสามารถใช้แนวคิดทางด้านนิเทศศาสตร์มาอธิบายได้ดังนี้

- 5.1. กระบวนการกลั่นกรองข่าวสาร
- 5.2. แหล่งข่าว
- 5.3. รูปแบบการนำเสนอและการใช้ภาษา
- 5.4. การเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์

5.1 กระบวนการกลั่นกรองข่าวสาร

กระบวนการกลั่นกรองข่าวสารถือเป็นจุดเริ่มต้นในกระบวนการผลิตที่อาจเปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้ เพราะเป็นขั้นตอนสำคัญในการเลือกข่าวสารที่หนังสือพิมพ์จะนำมาตีพิมพ์ กระบวนการกลั่นกรองข่าวจะเริ่มขึ้นที่ผู้สื่อข่าวหรือนักเขียนบทความจะเลือกข่าว แหล่งข่าว ก่อนที่จะรายงานข่าวเข้าสู่กองบรรณาธิการ เพื่อให้หัวหน้าข่าวและบรรณาธิการกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง ก่อนนำตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งปัจจัยที่นำมาใช้ในการพิจารณาเลือกกรองข่าวสาร(มาตี บุญศิริพันธ์, 2532 : 12) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. **นโยบายของหนังสือพิมพ์** หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีนโยบายและจุดยืนในการเสนอข่าวของตน ดังนั้นนโยบายของหนังสือพิมพ์จึงเป็นส่วนหนึ่งในการเลือกข่าวที่จะนำเสนอในแต่ละวัน

2. **เวลาการทำงาน** เพราะธรรมชาติของหนังสือพิมพ์รายวันมีข้อจำกัดในการทำงานที่ต้องปิดต้นฉบับให้ทันส่งพิมพ์ในแต่ละวัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกข่าวที่จะนำเสนอ

3. เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ มีเหตุการณ์และข้อมูลมากมายเกิดขึ้นในแต่ละวัน แต่พื้นที่ในการนำเสนอผ่านหน้าหนังสือพิมพ์มีจำกัด ดังนั้นจึงต้องมีการกลั่นกรองข่าวที่มีคุณค่าของข่าวสูงและน่าสนใจลงพิมพ์ก่อน

4. ค่านิยมส่วนตัวของผู้กลั่นกรองข่าวสาร Bernard Roscho พบว่า “คุณค่าข่าวแอบแฝง” (latent news value) ซึ่งหมายถึง ความรู้ที่นึกคิด ค่านิยม และทัศนคติส่วนตัวที่ฝังอยู่ในตัวผู้สื่อข่าวแต่ละคน มักปรากฏออกมาโดยไม่ตั้งใจในระหว่างการรายงานข่าวของตนและมีผลต่อการเลือกสรรข่าวเพื่อนำเสนอต่อผู้อ่านอยู่เสมอ สอดคล้องกับ David Manning White ที่พบว่า การคัดเลือกรายการข่าวเพื่อตีพิมพ์ จะขึ้นอยู่กับทัศนคติของบรรณาธิการข่าวแต่ละคนที่มีต่อข่าวนั้นๆ ซึ่งอาจจะมีการใช้ค่านิยมส่วนตัวประกอบการตัดสินใจ เพื่อวัดคุณค่าของข่าวนั้นด้วย (นพมาส เพรศพรพรรณ, 2542 :23)

5. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดให้บุคคลมีสิทธิในการพูด การเขียน การโฆษณา แต่สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไม่อาจใช้ได้โดยปราศจากขอบเขต ดังนั้นสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวจึงมีข้อจำกัดบางประการภายใต้วัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด เพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองเกียรติยศ ชื่อเสียง ความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น รวมถึงเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐทางเศรษฐกิจ เช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 238 การห้ามบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จหรือทำให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริง มาตรา 239 การห้ามแพร่ว่าหลักทรัพย์จะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง เว้นแต่จะได้แจ้งให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบก่อนแล้ว มาตรา 240 การห้ามแพร่ข่าวอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ

นอกจากนี้ B. H. Westly and M.S. Maclean ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องผู้กรองสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน ว่าสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นช่องทางในการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ผู้รับสารได้ทราบ บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนจึงเปรียบเสมือนผู้กรองสารที่ทำหน้าที่เลือกสรรและปรุงแต่งข่าวสารต่างๆ ก่อนส่งไปยังผู้รับสาร และในกรณีที่ข่าวนั้น หากนำเสนอไปแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใด มีแต่จะส่งผลเสีย Wilbur Schramm ได้กล่าวว่า ผู้กรองสารก็มีสิทธิที่จะเปิดเผย หรือปิดบังข่าวสารที่จะส่งไปให้ประชาชนได้ รวมถึงการจัดสรรข่าวนั้นๆ ให้อยู่ในรูปที่ผู้กรองสารต้องการ ตลอดจนการหน่วงเหนี่ยวข่าวสารหรือเลือกเสนอเพียงบางส่วนด้วย (นพมาส เพรศพรพรรณ, 2542 :24)

จากแนวคิดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการกลั่นกรองสารมีความสำคัญมากที่จะทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ ผลจากงานวิจัยของพรเพ็ญ ดวงเฉลิมวงศ์ (2542) พบว่าปัจจัยภายในองค์กร เช่น นโยบายหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการ เจ้าของหนังสือพิมพ์ ในการให้คุณค่าข่าว เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการเลือกสรร รูปแบบการนำเสนอ ประเด็นของเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์ และวิธีการทำข่าวของนักข่าวสายหลักทรัพย์เพื่อให้ได้ข่าวสารที่น่าเชื่อถือและรวดเร็วที่สุด นักข่าว จะต้องหาข้อมูลข่าวสารจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เป็นแหล่งข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์ออกมาจากเอกสารข่าววิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ได้จากบริษัทหลักทรัพย์ หากนักข่าวขาดความรู้ จะไม่สามารถคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่ถูกต้อง ครบถ้วน และมีคุณค่าข่าวได้

ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้แนวคิดดังกล่าวนี้ ในการวิเคราะห์หาเหตุปัจจัยในการเลือกนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีลักษณะที่สัมพันธ์ต่อความคิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว

5.2 แหล่งข่าว

พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช และคนอื่นๆ (2543 : 40 –43) อธิบายว่า แหล่งข่าว คือ บ่อเกิดหรือที่มาของข่าวสารทุกชนิด ไม่ว่าจะข่าวนั้นจะเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือความผิดปกติ หรือพฤติกรรมทางสังคมที่มีทั้งเรื่องดี เรื่องร้าย จะมีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือไม่ แหล่งข่าวเป็นรากเหง้าของข่าวทั้งหมดและเป็นตัวกำหนดทิศทางของข่าวสาร

ประเภทของแหล่งข่าว

1. แหล่งข่าวเปิด (Open news sources) รายละเอียดของข่าวที่ได้มาโดยเปิดเผย มีการระบุผู้เปิดเผยข่าว ผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องราว ผู้ร่วมอภิปราย ผู้ร่วมประชุมหรือผู้ปาฐกถา ระบุสถานที่เกิดเหตุอย่างชัดเจน

2. แหล่งข่าวปิด (Confidential news sources) รายละเอียดของข่าวได้มาจากผู้ชี้เบาะแสของข่าว (Tipster) โดยผู้ให้ข่าวมีเงื่อนไขที่จะไม่ให้ผู้สื่อข่าวเปิดเผยชื่อ นามสกุล อาชีพหรือที่มาของแหล่งข่าว เพราะเกรงว่าจะมีผลเสียหาย เสียประโยชน์ หรือเกิดอันตรายแก่ผู้ให้ข่าวและครอบครัวได้ ซึ่งอาจมาจากเหตุผลดังนี้

2.1) ต้นตอของเรื่องมีลักษณะควบคุมไม่ให้ถูกเปิดเผย มีความพยายามที่จะปิดบังซ่อนเร้น หรือมีบทลงโทษผู้เปิดเผยเรื่องราว

2.2) ผู้ชี้เบาะแสของข่าว ประสงค์จะเปิดเผยเรื่องเพื่อทำลายคู่แข่งทางด้านผลประโยชน์ และเรื่องที่เปิดเผยต่อมวลชนไม่อาจล่วงรู้ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ชี้เบาะแสข่าว

2.3) ผู้ชี้เบาะแสของข่าวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หากปล่อยให้มีการกระทำผิดต่อไป ประเทศชาติจะเสียหาย

การใช้แหล่งข่าวปิดนั้น พิเศษฐ์ ชวลาธวัช และคนอื่นๆ (2543 : 43) ได้เสนอแนะว่าผู้สื่อข่าวและผู้รับผิดชอบในระดับสูงจะต้องระมัดระวังมากเป็นพิเศษ โดยจะต้องวางตัวอยู่เหนือความขัดแย้งหรือผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น เพราะถ้าหากเรื่องราวถูกเปิดเผยไปแล้วไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริงตามข่าว ความเชื่อถือนั้นจะเสื่อมลง ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้แหล่งข่าวปิด คือ

1. ผู้ชี้เบาะแสข่าว มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือจงใจเปิดเผยแต่เพียงบางส่วนเพื่อประเมินท่าที่ฝ่ายตรงข้าม

2. บุคคลและพฤติกรรมบางอย่างที่ถูกระบุในข่าวมีการเตรียมพร้อมและระมัดระวังไม่ให้ข้อมูลถูกเปิดเผย แม้ว่าผู้ชี้เบาะแสข่าวจะให้ความร่วมมือเพียงใดก็ตาม

3. การทดสอบข้อมูลเบื้องต้นของผู้รายงานข่าวขาดน้ำหนัก แต่ใจร้อนรีบเสนอเป็นข่าว

ข้อผิดพลาดดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริทิพย์ ชันสุวรรณ (2539 : 133) ที่ชี้ว่าแหล่งข่าวบางแหล่งมีความใกล้ชิดกับหนังสือพิมพ์มาก ข้อมูลข่าวสารบางอย่างที่หนังสือพิมพ์ได้รับไปจากแหล่งข่าวนั้น บางครั้งอาจถูกปิดบัง (Suppress) หรือถูกบิดเบือน (Distort) ไปโดยที่หนังสือพิมพ์ไม่รู้สึกระแวงสงสัย และยังหากแหล่งข่าวนั้นบังเอิญมีอคติต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เป็นข่าวด้วยแล้ว เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอต่อผู้อ่านก็จะขาดความเป็นภววิสัย (Objectivity) และเมื่อย้อนไปดูงานวิจัยของนพมาศ เจริศพรพรรณ (2542 : 38) ยังพบว่า ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์รายวันใช้เบาะแสข่าวจากหลายแหล่ง ซึ่งมาจากการที่นักลงทุนโทรศัพท์เข้ามาแจ้งก็มี

หรือโดยผู้สื่อข่าวระดับอาวุโสที่ทำงานอยู่ในโรงพิมพ์ จะได้เบาะแสข่าวมาจากการโทรศัพท์คุยกับแหล่งข่าวที่คุ้นเคยกัน จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันชัดเจนว่าการพึ่งพาแหล่งข่าวเช่นนี้เปิดโอกาสที่จะทำให้หนังสือพิมพ์ตกเป็นผู้ต้องหาในการสร้างราคาหุ้น และกลายเป็นเครื่องมือของนักปั่นหุ้นที่แฝงตัวมาในรูปแบบของแหล่งข่าวได้ง่าย เพราะการปั่นหุ้นในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีต เนื่องจากนักปั่นหุ้นในอดีตเป็นเพียงการสร้างสถานการณ์ชั่วคราว และฉวยโอกาสทำกำไรเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนักปั่นหุ้นได้พัฒนาให้คล้ายนักลงทุน พฤติกรรมกรให้ข่าวสร้างราคาออกมาในรูปแบบของการให้ข่าวทางหนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ (วิระพงษ์ บุญโญภาส, 2539 : 183)

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์ปัจจัยและหาข้อบกพร่องในการเลือกนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีลักษณะที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว

5.3 รูปแบบการนำเสนอและการใช้ภาษา

รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ จำแนกได้ดังนี้

1. ข่าว ปัจจัยสำคัญของความเป็นข่าวทั้งในความเห็นของผู้สื่อข่าวและผู้อ่านนั้นควรมีอย่างน้อย 2 ประการ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2521 : 2) คือ

1.1 ข่าวจะต้องมาจากสถานการณ์จริง ข้อเท็จจริง สิ่งของ หรือความคิดเห็นซึ่งเกิดขึ้นจริงๆ

1.2 ข่าวจะต้องน่าสนใจ โดยองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ข่าวนั้นเป็นที่น่าสนใจ มีหลายประการ เช่น ความใหม่สดของข่าว ความใกล้ชิดของผู้อ่านกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ความขัดแย้งทั้งในระดับความคิดหรือผลประโยชน์ ความมีเงื่อนงำของข่าว ผลกระทบของข่าวที่มีต่อคนหมู่มาก

ในงานวิจัยนี้ หากเป็นการนำเสนอแบบรายงานข่าวสารต่างๆ และปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์พร้อมคำแนะนำจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ จะระบุว่าเป็นการเสนอในรูปแบบของข่าว

2. บทความ ชาลิต ปัญญาลักษณ์ (2525 : 156-157) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า บทความคือความเรียงที่เสนอเรื่องจริงต่างๆ ไม่ใช่เรื่องสมมติ เขียนด้วยท่วงทำนองที่ค่อนข้างเอาจริงเอาจัง เช่น บทความวิชาการ บทความวิเคราะห์เหตุการณ์ และมุ่งเสนอความคิดเห็นบนพื้นฐานของความเป็นจริง แต่ข้อเท็จจริงนั้นก็อยู่ในฐานะที่เป็น “บันได” ที่นำไปสู่การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

3. บทบรรณาธิการ หรือบทนำ เป็นคอลัมน์เพื่อแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบและยุติธรรม ซึ่งเนื้อหาออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นกลาง ซึ่งบทบรรณาธิการมีความสำคัญต่อการสะท้อนถึงนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นั้น (มาลี บุญศิริพันธ์, 2527 : 7)

ในงานวิจัยนี้ การนำเสนอข้อมูลโดยนำเอกสารข่าววิเคราะห์หลักทรัพย์ของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์รายเดียวหรือหลายรายมาประมวลแล้ววิเคราะห์ในเชิงคาดการณ์แล้วนำเสนอในรูปแบบของบทความ และบทบรรณาธิการ จะรวมเรียกว่าเป็นการเสนอในรูปแบบของบทความและบทสัมภาษณ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในงานวิจัยมีเพียงหนังสือพิมพ์กระแสนั้นและคอหุ้มเท่านั้น ที่มีบทบรรณาธิการ จึงรวมเข้าไว้ในประเภทเดียวกัน

4. คอลัมน์ โดยทั่วไปในหนังสือพิมพ์จะเป็นข้อเขียนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีความยาวจำกัดอยู่ในเนื้อที่เฉพาะ มักลงชื่อผู้เขียนหรือใส่นามปากกา และมักมีตำแหน่งหน้าประจำ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2527 : 7)

สำหรับการวิจัยนี้ หากเป็นการนำเสนอเนื้อหาในพื้นที่ซึ่งมีหัวเรื่องคอลัมน์ประจำ โดยเจ้าของคอลัมน์อาจจะเป็นนักข่าว นักเขียนประจำของหนังสือพิมพ์ หรือนักวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์บริษัทใดบริษัทหนึ่ง ใช้พื้นที่นี้ในการแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่บทวิเคราะห์ของบริษัท จะเรียกว่าเป็นการนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์

ลักษณะการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์

ฮายากาวา (S.I. Hayakawa, 1964 อ้างถึงใน อภิชิต ศักดิเศรษฐ์, 2542 : 34) ระบุว่าการใช้ภาษาในสื่อมวลชนมี 3 ลักษณะคือ

1. การนำเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นจริง สามารถตรวจสอบได้
2. การนำเสนอโดยการอ้างสรุป
3. การนำเสนอโดยการวินิจฉัยหรือใส่ความเห็นลงในเนื้อหา

การใช้ภาษาในสื่อมวลชน ถูกวิพากษ์วิจารณ์เสมอๆ ว่าละเลยการนำเสนอข้อเท็จจริง แต่มักเสนอโดยอ้างสรุปหรือการวินิจฉัย ทำให้เนื้อหาที่ปรากฏคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงหรือสะท้อนความเป็นจริงไม่ครบถ้วน

ปัญหาในการใช้ภาษาไม่ตรงกับความเป็นจริง คอร์ซิบสกี และจอห์นสัน (Korzybski A. and Johnson W., 1958 อ้างถึงใน อภิชิต ศักดิเศรษฐ์, 2542 : 34) แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ

1. ระดับนามธรรมที่ตายตัว (Dead level abstraction) คือการใช้ภาษาที่สื่อความหมายกว้างเกินไปหรือแคบเกินไป
2. การเหมารวม (Undue identification) เป็นการใช้ภาษาที่ไม่มีการแยกแยะ หรือเฉพาะเจาะจงกับคนหรือเหตุการณ์
3. ลักษณะสุดขั้ว (Two-valued evaluation) เป็นการใช้ภาษาในลักษณะการประเมินบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ในลักษณะโน้มเอียงสุดขั้วในด้านใดด้านหนึ่ง
4. การใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน (Unconscious projection) เป็นการใช้ภาษาโดยการเอาตัวเองเข้าไปวัดแล้วสรุปว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ โดยไม่ได้อธิบายให้ชัดเจนว่าการสรุปดังกล่าวเป็นเพียงความเห็นของตัวเองเท่านั้น

ด้วยเหตุที่ธรรมชาติของหนังสือพิมพ์จะต้องเร่งรีบในกระบวนการผลิต การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์จึงขาดความประณีต ขาดการตรวจพิจารณา และเพื่อเหตุผลทางธุรกิจ จึงทำให้บางครั้งมีการใช้ภาษาโลดโผนเพื่อดึงดูดผู้อ่านให้ซื้อ จึงปรากฏข้อบกพร่องจากการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ ซึ่งเกิดจากความไม่รู้ การขาดทักษะในการใช้ภาษา การละเลยไม่เอาใจใส่ หรือความไม่รับผิดชอบในผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษาของตน

งานวิจัยนี้จะใช้แนวคิดเรื่องรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาในข่าวเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและการนำเสนอในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจที่มีหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว

5.4 การเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์

ปัจจุบันเอกชนเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์ ตามแนวคิดเรื่องการเป็นเจ้าของสื่อที่ กาญจนา แก้วเทพ (2545 : 100) ได้อธิบายว่าเป็นผลจากการเกิดทฤษฎีเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชน ที่ทำให้นักคิดอย่าง Milton, Locke และ Mill เสนอหลักการว่า ภารกิจของหนังสือพิมพ์คือการแสวงหาข้อเท็จจริง ตรวจสอบรัฐบาล แจ้งข่าวสาร และสร้างความบันเทิง ในรูปแบบของการขายให้แก่ประชาชน ทำให้มีนัยยะต่อเนื่องมาว่า เพราะฉะนั้นสื่อมวลชนควรมีเอกชนเป็นเจ้าของ และสื่อจะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลไปพร้อมๆ กับการทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการด้านอื่นๆ ของสังคม

แต่การที่เอกชนเป็นเจ้าของสื่อนี้เองที่ทำให้มิติทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อสื่อมวลชนมากขึ้นทุกที แม็คควอล (McQuail, D., 1994 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545 : 100) ตั้งข้อสังเกตว่ามีการปะปนกันระหว่าง “เสรีภาพหนังสือพิมพ์” (Press freedom) กับ “เสรีภาพในทรัพย์สิน” (Property Right) ซึ่งหมายความว่า นายทุนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ และใช้หนังสือพิมพ์โดยปราศจากการควบคุมจากภาครัฐ บรรดาเจ้าของหนังสือพิมพ์รายใหญ่ได้เข้าซื้อกิจการของหนังสือพิมพ์รายย่อย จนในที่สุดเหลือแต่หนังสือพิมพ์รายใหญ่ๆ ไม่กี่รายเท่านั้น ลักษณะการผูกขาดการเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์จึงเกิดขึ้น

ในศตวรรษที่ 19 ยุคสมัยของ คาร์ล มาร์กซ์ ผู้เป็นทั้งนักปรัชญาทางสังคม นักวิชาการของขบวนการแรงงาน และนักหนังสือพิมพ์ชาวเยอรมันนั้น สื่อมวลชนที่เป็นหลักคือหนังสือพิมพ์ มาร์กซ์ มองว่าหนังสือพิมพ์ดำเนินการไปตามหลักของระบบทุนนิยม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพลังการผลิต เช่น วัตถุดิบ เทคโนโลยี แรงงาน และความสัมพันธ์ทางการผลิต เช่น นายทุนเป็นเจ้าของ คนงานเป็นลูกจ้าง เจ้าของหนังสือพิมพ์จะเป็นนายทุนเสมอ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ระดับชาติหรือนานาชาติก็ตาม คนกลุ่มนี้เข้ามาทำหนังสือพิมพ์เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางชนชั้นของตนเอง ด้วยวิธีการเอาเปรียบทั้ง 2 ด้าน คือ เอาเปรียบแรงงานลูกจ้าง

และเอากำไรจากผู้บริโภค เมื่อนายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตหนังสือพิมพ์แล้ว ก็ย่อมสามารถควบคุมการผลิต รวมถึงความคิดที่อยู่ในเนื้อหาสื่อได้ด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2545 : 132-133)

ยิ่งเมื่อเวลาผ่านไปมากเท่าใด อิทธิพลของมิติทางเศรษฐกิจที่มีต่อองค์กรหนังสือพิมพ์ และการผูกขาดของหนังสือพิมพ์ในด้านต่างๆ ยิ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้น เมื่อหนังสือพิมพ์ได้ขยายกลายเป็นอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ มีหนังสือพิมพ์ในเครือหลายฉบับ บางแห่งหนังสือพิมพ์ได้ขยายให้กลายเป็นอุตสาหกรรมข่าวสารที่ครบวงจรทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต หลายแห่งได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนและกลุ่มทุนต่างๆ สามารถเข้ามาเป็นเจ้าของได้ และบางแห่งได้กลายเป็นผู้ลงทุนเข้าไปถือหุ้นเพื่อลงทุนในบริษัทอื่น ความสัมพันธ์ที่เริ่มซับซ้อนของการเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์นี้เอง ที่ทำให้เกิดข้อสงสัยในบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนว่าสามารถจะดำรงความเป็นกลาง ความน่าเชื่อถือ เพื่อประโยชน์ของสาธารณะได้หรือไม่

แม้ว่า รูปแบบและการดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน จะอยู่ภายใต้การเป็นเจ้าของในหลายรูปแบบแตกต่างกัน เช่น บริหารโดยเจ้าของโดยตรง (Individual ownership) บริหารโดยหุ้นส่วน (Partnership) บริหารโดยการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเป็นบริษัท (Cooperation) บริหารโดยถือกรรมสิทธิ์แบบเครือข่ายและแบบกลุ่ม (Group or chain ownership) บริหารโดยร่วมหุ้นระหว่างพนักงานลูกจ้าง (Employee ownership) บริหารโดยเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงจากหน่วยงานอื่น (Vertical ownership) บริหารโดยการร่วมลงทุนในกิจการหนังสือพิมพ์หลายฉบับ (Joint operation) และการบริหารงานขององค์กรหนังสือพิมพ์ จะประกอบด้วยหน่วยงานหลัก 3 กอง ได้แก่ กองจัดการ กองบรรณาธิการ และกองการผลิต (ครุณี หิรัญรักษ์, 2534 : 41-51) แต่ทั้ง 3 กองต้องประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่มิติทางเศรษฐกิจจะเข้ามาก้าวท้าวความเป็นอิสระของกองบรรณาธิการได้

โดยเฉพาะเมื่อผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กรหนังสือพิมพ์นั้น คือ บรรณาธิการ หรือ บรรณาธิการใหญ่ ซึ่งสำหรับหนังสือพิมพ์ใหญ่ๆ นั้น จะมีฐานะเสมือนผู้จัดการใหญ่ เป็นผู้ให้คำวินิจฉัยเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น โดยคำวินิจฉัยของบรรณาธิการเป็นเช่นไรถือว่าสิ้นสุด ทว่าไปแล้ว บรรณาธิการมีหน้าที่ที่จะต้องควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของทุกส่วน อาจเปลี่ยนแปลงข้อเขียนใดๆ ได้ รวมถึงวินิจฉัยว่าข่าวสารบางเรื่อง จะเหมาะสมแก่การนำมาตีพิมพ์หรือไม่ ถ้าปรากฏว่าข่าวนั้น จะมีผลกระทบพัวพันไปถึงปัญหาทางกฎหมาย จริยธรรม หรือปัญหาการเมือง ทั้งๆ ที่ข่าวสารนั้น

เป็นความจริง และนักข่าวได้แสวงหารายงานอย่างถูกถ้วนแล้ว (มานิจ สุขสมจิตร, 2534 : 427-428)

ดังนั้นแนวคิดเรื่องการเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์นี้จะมีส่วนสำคัญกับการศึกษา การวิเคราะห์ รวมไปถึงการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง และใช้ในการสรุปและอภิปรายผลการศึกษาว่าความเป็นเจ้าของสื่อและองค์กรหนังสือพิมพ์มีผลต่อการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อย่างไร

6. มาตรการของภาครัฐในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นสถานที่ที่เปิดให้ผู้ประกอบการทั่วไปใช้เป็นแหล่งระดมเงินทุนทั้งจากในและต่างประเทศ และเปิดโอกาสให้นักลงทุนแสวงหาผลประโยชน์ในรูปของผลกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ แต่ในปัจจุบันได้มีการแสวงหาประโยชน์ในตลาดหลักทรัพย์โดยการปั่นหุ้น ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ กระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพ ความมั่นคงของตลาดหลักทรัพย์ และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการระดมทุน ต่อเนื่องไปถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย (คณิต ฅ นกร, 2539 : 3-4)

รัฐจึงต้องออกกฎหมายขึ้นมาเพื่อคุ้มครองนักลงทุนและเพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์สามารถทำหน้าที่ในทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการป้องกันการฉ้อฉลและการสร้างราคาในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า เพื่อป้องกันผู้ที่ไม่รู้สาระหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตลาดจากผู้รู้ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ป้องกันการเอาเปรียบกันจากการรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างสาธารณชนทั่วไปกับผู้ประกอบธุรกิจ หรือประกอบอาชีพเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับหลักทรัพย์ มีหลักการที่สำคัญ (นพพร บุญถนอม, 2536 : 22-23) คือ

1. ความครบถ้วนเพียงพอของข้อมูล โดยเมื่อพิจารณาถึงบุคคลที่กฎหมายมุ่งจะคุ้มครองคือประชาชนทั่วไปมิใช่ผู้ลงทุนที่มีความเชี่ยวชาญ ดังนั้นความครบถ้วนเพียงพอจึงหมายความว่า การทำให้ง่ายขึ้นและเป็นมาตรฐานเพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจความหมายของข้อมูลนั้น

2. ความเท่าเทียมกันในการได้รับข้อมูล กล่าวคือ ทุกคนในตลาดได้รับข่าวสารและข้อมูล
ที่เท่าเทียมกัน

3. ความถูกต้อง และเชื่อถือได้ของข้อมูล ข้อมูลแต่ละชิ้นที่เปิดเผยออกมาไม่เป็นเท็จ
ตลอดจนไม่อยู่ในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือสับสนหลงผิดในลักษณะที่เป็นการฉ้อ
ฉล

ซึ่งทั้ง 3 หลักการมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่จะคุ้มครองประชาชนจากการถูกหลอกหลวงหรือ
ฉ้อฉลจากบุคคลที่มีความรู้ในข้อเท็จจริงมากกว่า และคุ้มครองให้ผู้ซื้อผู้ขายมีความรู้เท่าเทียมกัน
โดยการสร้างระบบการเปิดเผยข้อมูลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเหล่านี้ แต่ปล่อยให้การตัดสินใจ
ตลอดจนการกำหนดราคาเป็นของผู้ซื้อและผู้ขายโดยอิสระ

มาตรการของภาครัฐที่สำคัญในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้แก่

- 6.1. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
- 6.2. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่สารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน

6.1 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายหลักในการ
ควบคุมดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทหลักทรัพย์ และป้องกันการกระทำอันไม่เป็น
ธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ สามารถจำแนกลักษณะของการกระทำซึ่งถือเป็นความผิดเกี่ยวกับ
การปั่นหุ้น ได้เป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว ในการซื้อขายหลักทรัพย์
ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 238 มาตรา 239 และมาตรา 240

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มความผิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายใน ในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามที่
บัญญัติไว้ในมาตรา 241 และมาตรา 242 เป็นกรณีที่บุคคลที่ได้รับรู้ข้อมูลภายในของบริษัทมาโดย

อาศัยตำแหน่งหน้าที่ แล้วนำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยโดยได้รับประโยชน์ตอบแทน หรือทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยอาศัยความได้เปรียบจากการได้ทราบข้อมูลนั้น (วิระพงษ์ บุญโญภาส, 2539 : 181-182)

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยการอำพราง เพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดว่าหลักทรัพย์นั้นมีการซื้อขายกันอย่างมาก หรือการทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้นหรือลดต่ำลงมาโดยไม่มีเหตุผล นอกจากเพียงเพื่อที่จะสร้างราคาเท่านั้น ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 243 และมาตรา 244 (พิเศษ เสตเสถียร, 2539 : 194-196)

ในงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะลักษณะของการกระทำซึ่งถือเป็นความผิดเกี่ยวกับการปั่นหุ้นในกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว ในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 238 มาตรา 239 และมาตรา 240 เนื่องจากเป็นกลุ่มความผิดเดียวที่ผู้กระทำความผิดสามารถใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดได้ โดยการใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าว และยังสามารถทำให้หนังสือพิมพ์เข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดเองด้วย

ลักษณะการกระทำในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและการเผยแพร่ข่าวตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

นพพร บุญถนอม (2536 : 169-176) ได้อธิบายไว้ในงานวิจัยเรื่อง การบังคับใช้กฎหมายป้องกันการฉ้อฉลและการสร้างราคาในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศไทย ว่าการกระทำผิดดังกล่าวมีลักษณะดังนี้

1. การกระทำความผิดที่จำกัดตัวผู้กระทำ อันได้แก่ มาตรา 238 และ มาตรา 239 ซึ่งจำกัดตัวผู้กระทำไว้เฉพาะบุคคลดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 บริษัทหลักทรัพย์ *

1.2 ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทหลักทรัพย์ คือผู้บริหารของบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งไม่จำกัดอยู่เฉพาะกรรมการเท่านั้น แต่รวมถึงกรรมการบริหาร หรือเจ้าหน้าที่ระดับบริหารด้วย

1.3 ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หมายถึงบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ซึ่งซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับบริษัททั่วไป

1.4 ผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์ เป็นคำที่กว้างมาก ซึ่งรวมถึงผู้บริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้ที่ซื้อขายหลักทรัพย์ และยังไม่มีความวินิจฉัยที่ชัดเจนว่าจะครอบคลุมเพียงใด (พิเศษ เสตเสถียร, 2539 : 189-190)

ลักษณะของการกระทำอันเป็นความผิดของบุคคลดังกล่าวข้างต้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความใดโดยเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานหรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือ

* บริษัทหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นบริษัทหรือสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ซึ่งมีธุรกิจที่สำคัญๆ ดังนี้

-การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางทำการซื้อขายหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่น เพราะประชาชนจะซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เองไม่ได้ต้องผ่านคนกลางคือบริษัทหลักทรัพย์นั่นเอง

-การค้าหลักทรัพย์ หมายถึง การซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง(บริษัทหลักทรัพย์) โดยกระทำนอกตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

-การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน หมายถึง การให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์หรือความเหมาะสมในการลงทุนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้นหรือที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ

-การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หมายถึง การรับหลักทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ไปเสนอขายแก่ประชาชน

-การจัดการกองทุนรวม หมายถึง การจัดการลงทุนตาม โครงการจัดการกองทุนรวม โดยการออกหน่วยลงทุนของแต่ละ โครงการจำหน่ายแก่ประชาชน เพื่อนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหน่วยลงทุนนั้นไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือไปหาดอกผลด้วยวิธีอื่น แล้วจ่ายปันผลให้แก่ประชาชนผู้ถือหน่วยลงทุน หรือสะสมเป็นมูลค่าเพิ่มของหน่วยลงทุน

นิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขาย
หลักทรัพย์ เป็นความผิดตามมาตรา 238* ซึ่งแยกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (การกระทำ) ได้แก่ การบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ
หรือข้อความใดที่ผู้อื่นจะสำคัญผิด

องค์ประกอบภายใน (เจตนา) คือ ผู้กระทำการทำไปโดยรู้ว่าการกระทำเช่นนั้น
เป็นความผิด และในกรณีการบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จนั้น ผู้กระทำต้องรู้ถึงความเท็จของ
ข้อความ

ส่วนในกรณีของการบอกกล่าวข้อความใดที่ผู้อื่นจะสำคัญผิดนั้น เพียงแต่
ผู้กระทำรู้ว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดก็ถือว่าเจตนาแล้ว

โดยที่ผู้กระทำทั้ง 2 กรณีนั้นต้องมีเจตนาให้บุคคลอื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานหรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือนิติบุคคลที่มี
หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ดังนั้นหากผู้ใดที่ถูกกระทำไว้ตามข้อ 1.1 ถึง 1.4 ได้การกระทำตามที่ระบุไว้ใน
องค์ประกอบภายนอก โดยมีเจตนาดังที่ระบุไว้ในองค์ประกอบภายใน จะมีความผิดตามมาตรา
238 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* มาตรา 238 ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ หรือ
บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักทรัพย์ บอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความใด
โดยเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์
ของบริษัท หรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขาย
หลักทรัพย์

2. การแพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ อันอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์
ใดจะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง (เว้นแต่จะเป็นการแพร่ข่าวในข้อเท็จจริงที่ได้แจ้งไว้กับตลาด
หลักทรัพย์แล้ว) เป็นความผิดตามมาตรา 239 * ซึ่งแยกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (การกระทำ) ได้แก่ แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ อัน
อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง ซึ่งแตกต่างจากการกระทำ
ตามมาตรา 238 ที่เป็นเพียงการบอกกล่าว แต่ในกรณีนี้ต้องเป็นการแพร่ หมายถึง ทำให้กระจาย
ออกไป ดังนั้นการบอกแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่น่าจะถือได้ว่าเป็นการแพร่ข่าว และข่าวที่แพร่
ออกไปนั้นจะต้องเป็นข่าวที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง
ด้วย

องค์ประกอบภายใน (เจตนา) คือ ผู้กระทำการกระทำไปโดยรู้ว่าการกระทำเช่นนั้น
เป็นความผิด และในกรณีนี้แม้ว่า ข่าวหรือข้อเท็จจริงที่เผยแพร่จะเป็นความจริงก็เป็นความผิด

ข้อยกเว้น เว้นแต่จะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์ไว้แล้ว การแพร่
ข่าวดังกล่าวจึงไม่เป็นความผิด

ดังนั้นหากผู้ใดที่ถูกระบุไว้ตามข้อ 1.1 ถึง 1.4 ได้การกระทำตามที่ระบุไว้ใน
องค์ประกอบภายนอก โดยมีเจตนาดังที่ระบุไว้ในองค์ประกอบภายใน โดยข้อเท็จจริงนั้นไม่ได้
เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นข้อยกเว้นตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ จะมีความผิดตามมาตรา 239 แห่ง
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

ข้อสังเกตของมาตรา 239 คือ

* มาตรา 239 ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ หรือ
บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักทรัพย์ แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ อันอาจทำให้
บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง เว้นแต่จะเป็นการแพร่ข่าวในข้อเท็จจริงที่ได้แจ้งไว้กับ
ตลาดหลักทรัพย์แล้ว

ก) ข่าวก่อนที่แพร่ออกไปตามมาตรานี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อเท็จจริงตามมาตรา 238 คือไม่จำเป็นต้องเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานหรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ข) เมื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงนั้นไปแล้ว แม้ว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเป็นความจริง และผู้กระทำมิได้มีเจตนาให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดก็ตามผู้กระทำผิดก็อาจมีความผิดได้ เว้นแต่ข้อเท็จจริงนั้นจะได้แจ้งไว้ต่อตลาดหลักทรัพย์แล้วเท่านั้น

ค) หลักทรัพย์ตามมาตรา นี้ไม่ได้กำหนดว่า ต้องเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ เช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา 238 เพราะฉะนั้นจึงใช้นิยามของคำว่า หลักทรัพย์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งหมายถึง ตั๋วเงินคลัง พันธบัตร ตั๋วเงิน หุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุน อันได้แก่ หลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของกองทุนรวม ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน

2. การกระทำความผิดที่ไม่จำกัดตัวผู้กระทำ อันได้แก่ มาตรา 240* ซึ่งไม่จำกัดว่าผู้ใดจะเป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้นในกรณีนี้หนังสือพิมพ์สามารถเป็นผู้กระทำความผิดได้ โดยลักษณะการกระทำ คือ การแพร่ข่าวอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ จนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่า หลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง ซึ่งแยกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (การกระทำ) ได้แก่ การแพร่ข่าวอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ จนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่า หลักทรัพย์ใด จะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง

องค์ประกอบภายใน (เจตนา) คือ ผู้กระทำรู้ในความเท็จของข้อเท็จจริงดังกล่าว และกระทำไปโดยรู้ว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

ข้อสังเกตของมาตรา 240 คือ การกระทำไม่จำกัดว่าต้องเกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ และสิ่งที่เผยแพร่คือข่าว หรือข้อเท็จจริง

* มาตรา 240 ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือจนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง

ใดๆ ก็ตามที่เป็นเท็จ หากกระทำโดยมีเจตนาดังที่ระบุไว้ในองค์ประกอบก็มีความผิดตามมาตรา
แล้ว

เมื่อศึกษาแนวคิดเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์
พบว่ามีความเป็นไปได้ที่หนังสือพิมพ์จะตกเป็นเครื่องมือของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการสร้าง
ข่าวและการเผยแพร่ข่าว ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 สรุปเป็น
แผนภาพได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.2 แสดงองค์ประกอบของความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและการเผยแพร่ข่าว

ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

ที่หนังสือพิมพ์อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำผิด

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากการกระทำผิดเกี่ยวกับการปั่นหุ้นแล้ว พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ยังมีบทบัญญัติเรื่องการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสนอข่าวสารด้านหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์เช่นกัน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงศึกษาบทบัญญัติดังกล่าวด้วย

การเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามคำนิยาม ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติความหมายของการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนไว้ดังนี้

“การให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น หรือที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ เป็นทางคำปกติ ทั้งนี้โดยได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด”

การกระทำตามมาตรา 4 นี้ บางกรณีจะต้องได้รับใบอนุญาตที่ปรึกษาการลงทุน (Investment advisor : IA) จาก ก.ล.ต. มิฉะนั้นจะเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายหลักทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้มีกำหนดองค์ประกอบของการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนที่สำคัญไว้ 3 ข้อ คือ

1. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หมายถึงเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ตามมาตรา 4 * แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ เช่น หุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุนของกองทุนรวม พันธบัตร เป็นต้น ซึ่งต้องเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับคุณค่าหรือความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นการให้คำแนะนำทางตรงหรือทางอ้อม ระบุหรือไม่ระบุราคา หรือช่วงเวลา

* หลักทรัพย์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หมายถึง ตัวเงินคลัง พันธบัตร หุ้น ได้แก่ หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ รวมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ หน่วยลงทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน และตราสารอื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด

แต่ถ้าเป็นการให้ข้อเท็จจริงล้วนๆ โดยไม่มีการให้ความเห็นเพิ่มเติม เช่น การให้ข่าวจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว การรายงานความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในระหว่างวัน การให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนเป็นรายกลุ่มหลักทรัพย์ เช่น กลุ่มธนาคาร โดยไม่ได้ระบุเป็นหลักทรัพย์รายบริษัท จะถือว่าไม่เข้าองค์ประกอบตามข้อ 1

2. การกระทำเป็นทางคำปกติ หมายถึง การกระทำเป็นประจำ มีรายได้หลักจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หรือแสดงตนว่าประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน

3. การได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น หมายถึง การได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงินสดหรือสิ่งของ ทั้งนี้ ค่าตอบแทนที่ผู้ให้คำแนะนำได้รับมาโดยทางอ้อม เช่น ค่าโฆษณาจากผู้อุปถัมภ์รายการ ในกรณีที่ให้คำแนะนำผ่านสื่อ ก็ถือว่าเป็นค่าตอบแทนที่ได้รับจากการให้คำแนะนำ

ลักษณะการให้คำแนะนำที่ได้รับยกเว้นไม่ถือเป็นที่ปรึกษาการลงทุน

ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กน.22/2544 เรื่องการกำหนดลักษณะการให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน และประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ สน.40/2544 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาวัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ดังนี้

หากการให้คำแนะนำมีลักษณะเข้าข่ายขององค์ประกอบการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน แต่ผู้ให้คำแนะนำซึ่งเข้าข่ายต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน เป็น นิติบุคคลที่เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นผู้รับเงินค่าขายหนังสือพิมพ์ อาจได้รับยกเว้น ไม่ต้องขอใบอนุญาตดังกล่าว ถ้าไม่ได้มีเจตนาประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาการลงทุน และมีลักษณะครบตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ยกเว้นไว้ให้ทั้ง 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นการให้คำแนะนำทั่วไป ไม่ได้เน้นถึงวัตถุประสงค์ในการลงทุน ฐานะทางการเงิน และความต้องการของบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

2. มีการเผยแพร่ในวงกว้าง ผู้ที่ต้องการรับข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ไม่ต้องบอกรับเป็นสมาชิก เช่น เป็นหนังสือพิมพ์ที่วางขายตามแผงหนังสือทั่วไป

3. ไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ โดยพิจารณาจากปริมาณของเนื้อหาในการให้คำแนะนำ จะต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ทั้งหมด โดยไม่รวมพื้นที่โฆษณา และถ้าหนังสือพิมพ์ได้แยกเนื้อหาเป็นส่วนๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ การจะไม่ถือว่าไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำก็ต่อเมื่อเนื้อหาในการให้คำแนะนำน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมดในส่วนนั้นๆ

แต่การที่นิติบุคคลเจ้าของหนังสือพิมพ์มีลักษณะองค์ประกอบครบถ้วนตามที่ได้รับยกเว้น ก็ไม่ได้ทำให้หนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการให้คำแนะนำหลักทรัพย์รายตัวได้อย่างเสรี เพราะนักข่าวหรือผู้เขียนคอลัมน์แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัวในหนังสือพิมพ์ ยังอาจเข้าข่ายการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน หากมีการกระทำที่เข้าข่ายองค์ประกอบการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนทั้ง 3 ข้อ คือ เป็นผู้ให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นรายตัว มีการกระทำเป็นประจำ และได้รับค่าตอบแทนจากการเขียนคำแนะนำนั้น

เนื่องจากกฎหมายยังไม่เปิดให้บุคคลธรรมดาประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้ ดังนั้นผู้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำการลงทุนต้องเป็นผู้ที่สังกัดบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน มิฉะนั้นจะถือว่าประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับอนุญาตต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

นอกจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 จะกำหนดความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวแล้ว ในมาตรา 14 ยังให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำกับดูแลหลักทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยให้สามารถออกกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติได้

6.2 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่สำคัญในการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน ไว้ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540 : 29-31)

- 1. การเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญให้ประชาชนทราบโดยทันที** บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยให้ประชาชนได้ทราบโดยทันที สารสนเทศที่ต้องเปิดเผยทันทีได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือเหตุการณ์ หรือสภาพการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทซึ่ง
 - (ก) มีหรือจะมีผลกระทบต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ หรือ
 - (ข) สำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุน หรือ
 - (ค) มีหรือจะมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

โดยปกติบริษัทจดทะเบียนไม่จำเป็นต้องเปิดเผยประมาณการหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับกำไรหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานซึ่งใช้ในการภายในของบริษัท เพราะตัวเลขดังกล่าวยังไม่มีความแน่นอน หากจำเป็นต้องเปิดเผยประมาณการหรือการคาดการณ์ดังกล่าว บริษัทต้องทำด้วยความระมัดระวังโดยมีข้อสมมติฐานที่สมเหตุสมผล และต้องแจ้งตามที่เป็น ด้วยเงื่อนไขที่เหมาะสม หากประมาณการหรือการคาดการณ์นั้นปรากฏในภายหลังว่าผิดพลาด บริษัทต้องแก้ไขและแจ้งให้ทราบทั่วกันโดยทันที

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบโดยทันที

- (ก) การร่วมทุน การรวมกิจการ หรือการได้มาซึ่งกิจการอื่น
- (ข) การประกาศจ่าย หรือไม่จ่ายเงินปันผล หรือการประกาศผลกำไรหรือขาดทุน
- (ค) การเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ การจ่ายหุ้นปันผล
- (ง) การได้มาหรือสูญเสียสัญญาทางการค้าที่สำคัญ
- (จ) การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สำคัญ การพัฒนาที่สำคัญเกี่ยวกับทรัพยากรเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์และตลาด หรือการค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ

(ง) การเปลี่ยนแปลงอำนาจในการควบคุม หรือการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในผู้ถือหุ้นใหญ่ คณะกรรมการและผู้บริหาร

(จ) การเรียกไถ่ถอนหลักทรัพย์

(ฉ) การกู้ยืมเงินในจำนวนที่มีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

(ช) การออกหุ้นเพิ่มทุนในจำนวนที่มีนัยสำคัญ

(ฌ) ข้อพิพาททางกฎหมายที่สำคัญ

(ฎ) การซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่สำคัญ

(ฏ) การเปลี่ยนแปลงในโครงการลงทุนที่สำคัญ

(ฐ) การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของบริษัท

(ฑ) ข้อพิพาทที่สำคัญเกี่ยวกับแรงงาน ผู้รับเหมาช่วง ผู้ขายสินค้าให้บริษัท

(ฒ) การทำข้อเสนอซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทอื่น

(ณ) การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนได้ทันที หากบริษัทสามารถเก็บรักษาความลับได้อย่างสมบูรณ์

(1) เมื่อการเปิดเผยโดยทันทีจะกระทบเป็นผลเสียต่อบริษัทในการจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในเชิงธุรกิจของบริษัท เช่น การเปิดเผยแผนจะซื้อที่ดินเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ อาจทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นหรือไม่สามารถซื้อที่ดินได้ครบตามแผนงาน

(2) เมื่อข้อเท็จจริงอยู่ในภาวะที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ บริษัทจดทะเบียนควรรองกว่าจะมีข้อสรุปที่แน่นอนก่อนเปิดเผยต่อประชาชน

(3) เมื่อการเปิดเผยทันทีจะเป็นประโยชน์ต่อคู่แข่งทางธุรกิจ

2. ละเว้นการเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันสมควร บริษัทจดทะเบียนต้องละเว้นการเปิดเผยสารสนเทศในลักษณะเชิงส่งเสริมที่เกินความจำเป็นในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท รวมถึงการออกข่าวโดยใช้คำที่ไม่เหมาะสม การประกาศข่าวให้แก่ประชาชนโดยไม่มีพัฒนาการที่แท้จริงในกิจกรรมของบริษัทสนับสนุน การรายงานหรือการคาดคะเนที่เกินความเป็นจริง การเปิดเผยโดยใช้คำที่หุหุระ ฟุ่มเฟือย หรือในรูปแบบอื่นที่เกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงทุนหลงผิดและเป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนไหวของราคาหรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทโดยไม่มีเหตุผลสมควร

เมื่อเกิดกรณีข่าวลือเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทยและธนาคารนครหลวงไทย ในช่วงกลางเดือนสิงหาคม 2547* คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้พยายามจัดระเบียบการให้ข่าวและป้องกันการเกิดข่าวลืออย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยได้ออกประกาศเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับข่าวของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทหลักทรัพย์ และการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลในสังกัดบริษัทหลักทรัพย์ที่สามารถให้คำแนะนำหลักทรัพย์และความเห็นเกี่ยวกับการลงทุนผ่านสื่อและงานสัมมนาที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันการแพร่ข่าวลือที่เกิดจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียน (ข่าว ก.ล.ต. ,2547-2548)

นอกจากการควบคุมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนแล้ว ก.ล.ต. ได้ขอความร่วมมือไปยังเว็บไซต์ เพื่อป้องกันการใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวลือในลักษณะกระชู้ หรือการแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานข่าวต่างๆ โดยประสานงานกับเจ้าของเว็บไซต์เพื่อขอความร่วมมือในการดูแลการโพสต์ข้อความ สกัดกั้นข้อมูลเท็จที่มุ่งจะสร้างราคาหลักทรัพย์ (ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 89/2547 , 17 พฤศจิกายน 2547)

ส่วนการให้คำแนะนำการลงทุนทางวิทยุและรายการโทรทัศน์ต่างๆ นั้น ชีระชัย ภูวนาทรานุบาล เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ให้สัมภาษณ์ในรายการอุณหภูมิจุด ออกอากาศทาง FM 96.5 MHz เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2548 กล่าวว่า ก.ล.ต. ได้ประสานงานกับสมาคมนักวิเคราะห์ อธิปไตยประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุและโทรทัศน์ จำนวน 23 แห่ง โดยจะให้นักวิเคราะห์ที่มาให้คำแนะนำอ้างว่ามีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักทรัพย์นั้นหรือไม่อย่างไร ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีและพร้อมจะดำเนินการได้ทันที

* กรณีข่าวลือเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2547 มีข่าวลือออกมาว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน จะมีการขายหุ้นธนาคารกรุงไทย และมีข่าวการตั้งกรรมการหรือสั่งการให้สอบสวนผู้บริหารธนาคารกรุงไทย ประกอบกับความไม่กระจ่างในเรื่องเงื่อนไขมาตรฐานการจัดชั้นลูกหนี้ของธนาคารกรุงไทย การสร้างมาตรฐานใหม่ในการตั้งสำรองหนี้สูญ ทำให้ NPL (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้) ของธนาคารกรุงไทยเพิ่มขึ้นจาก 7.9% ขึ้นมาถึง 12% แม้ว่าจะมีการแถลงข่าวชี้แจง แต่ก็ไม่สามารถสร้างความกระจ่างได้จึงลือกันในแง่ร้ายลุกลามไปถึงธนาคารนครหลวงไทย ประกอบกับสภาพตลาดหลักทรัพย์ที่เปราะบางจากข่าวราคาน้ำมัน ทำให้มีการเทขายหุ้นอย่างรุนแรง ไม่จำกัดเฉพาะหุ้นกลุ่มธนาคารแต่ยังลุกลามไปยังกลุ่มธุรกิจอื่นๆ ทั่วทั้งตลาด (รายการถึงลูกถึงคน เรื่องจัดระเบียบนักวิเคราะห์ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 วันที่ 16 สิงหาคม 2547)

แต่สำหรับสื่อหนังสือพิมพ์ เลขานุการ ก.ล.ต ได้กล่าวว่ายังไม่มีความคืบหน้าเท่าใดนัก แม้ว่า จะได้มีการปรึกษากับสมาคมนักวิเคราะห์ และเคยมีข้อเสนอไปยังสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าควรมีมีแนวปฏิบัติ (Code of conduct) ให้ชัดเจนขึ้นใน 3 ประเด็นคือ

1. หลีกเลี่ยงการออกความเห็นเป็นรายหลักทรัพย์ หากออกความเห็นเป็นรายหลักทรัพย์ไม่ควรจะเป็นความเห็นของตนเอง หรือขอให้ระบุเหตุผลหรือข้อมูล หลักวิชาการหรือทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์ ถ้าเป็นความเห็นของผู้อื่นขอให้อ้างแหล่งที่มาให้ชัดเจน
2. การใช้ถ้อยคำขอให้ใช้จำนวนอย่างระมัดระวัง ไม่หือหาว
3. ให้เปิดเผยส่วนได้ส่วนเสียว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับหุ้นนั้นหรือไม่อย่างไร

ในประเด็นนี้ สุพันธ์ ศรีจันทร์ ผู้ดำเนินรายการอุทธรณ์หุ้นในวันนั้นได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ทางสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้มีหนังสือตอบกลับมาว่า ทางสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีร่างกฎจริยธรรมอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องออกกฎเกณฑ์เพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาการหนังสือพิมพ์กลัวว่าจะเป็นการแทรกแซงหรือรบกวนสิทธิเสรีภาพสื่อ แต่อีกแง่มุมหนึ่งสภาน่าจะเปิดโอกาสให้ ก.ล.ต ตรวจสอบได้ หากพบว่ามีสื่อใดมีพฤติกรรมชี้นำหรือตนเองมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง มีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะละเมิดกฎเกณฑ์จริยธรรม ให้แจ้งสภาการหนังสือพิมพ์ แล้วสภาก็จะแจ้งให้ ก.ล.ต. เข้าตรวจสอบ เพราะทุกคนต้องช่วยกันตรวจสอบ แม้แต่สื่อเองก็ต้องถูกตรวจสอบเพราะสื่อที่มีผลประโยชน์กับหุ้นก็มีอยู่ไม่น้อย

จากแนวคิดเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้จะใช้ในการศึกษาหาลักษณะการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ที่หมิ่นเหม่ในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการศึกษา และหาขอบเขต แนวทางการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์เพื่อป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

7. การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

การจะป้องกันหนังสือพิมพ์ไม่ให้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการควบคุมกระบวนการทำงานของสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ โดยใช้แนวคิดทางด้านนิเทศศาสตร์ดังนี้

- การเสนอความจริงของหนังสือพิมพ์
- การควบคุมสื่อมวลชน
- เสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์

การเสนอความจริงของหนังสือพิมพ์

เอ็ดมันด์ แลมเบ็ธ (Edmund Lambeth, 1986 อ้างถึงใน อภิชาติ ศักดิ์เสรษฐ์, 2542: 17) กล่าวว่า **หลักแห่งการพูดความจริง (The principle of truth telling)** เป็นหลักการที่สื่อมวลชนต้องพยายามอย่างเต็มที่ทุกรูปแบบที่จะแสวงหาข่าวสารที่ถูกต้อง ยุติธรรม และปราศจากอคติ สื่อมวลชนต้องตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีก เพื่อให้ข้อมูลนั้นถูกต้องอย่างแท้จริง เป็นการตรวจสอบอย่างพิถีพิถันเพราะ ความแท้และความไม่แท้ของข้อมูลและแหล่งข่าว ซึ่งสำคัญต่อข้อเท็จจริง แม้ความจำเป็นที่จะต้องออกข่าวให้ทันเวลาก็ไม่ใช่อ้างที่จะเสนอข่าวอย่างผิดพลาด

แลมเบ็ธ ยังระบุว่า **หนังสือพิมพ์อาจผิดได้ แต่ต้องเป็นความผิดที่เกิดขึ้นอย่างไม่สามารถจะควบคุมได้แล้ว** ตราบใดที่สื่อมวลชนยังสามารถควบคุมข้อมูลได้อยู่ จะต้องระแวงระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดได้เป็นอันขาด ความซื่อสัตย์ต่อข้อเท็จจริง ไม่ได้หมายถึงการไม่เสนอข่าวผิดๆ เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าข้อมูลนั้นแท้หรือไม่แท้อีกด้วย มีความเป็นไปได้มากกว่า ข้อมูลอาจเป็นข่าวสารที่แฝงเล่ห์อุบายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจจะเป็นการโฆษณาชวนเชื่อเป็นข่าวสารลวงมุ้งหวัง โจมตีผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย ธรรมเนียมปฏิบัติของนักหนังสือพิมพ์ยุคใหม่ คือ ต้องไม่พอใจแต่เพียงข้อมูลที่ได้ แต่จะต้องขุดลงไปให้ถึงข้อเท็จจริงอื่นที่สำคัญยิ่งกว่า ที่อาจแอบซ่อนอยู่เบื้องหลังข้อมูลนั้น

สุภา ศิริमानนท์ (2530) เสนอ**หลักว่าด้วยความจริงที่แท้จริง (Objectivity)** ว่า นักหนังสือพิมพ์ย่อมได้รับความคาดหวังจากผู้อ่านทั่วไปว่า คำบอกเล่าข่าวสารที่รายงานจะหมดจดครบถ้วน ไม่ลำเอียงไม่ว่าในแง่ใดของข่าว สิ่งทีเรียกว่าความจริงที่แท้จริงมี 5 ลักษณะ คือ

1. **ความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Impartiality)** ถ้าหากรายงานข่าวชิ้นนั้นเสนอเกี่ยวกับข้อพิพาทหรือเกี่ยวกับความขัดแย้งของฝ่ายต่างๆ ไม่ว่าจะพิพาทหรือขัดแย้งอย่างที่ปรากฏชัด หรืออย่าง

ซ่อนเร้นอำพราง นักหนังสือพิมพ์ผู้เสนอรายงานก็พึงเสาะหาพรรคชนะของทุกฝ่ายมาเสนอให้หมด และต้องเสนอด้วยปริมาณที่มีความสมดุลในแต่ละฝ่ายด้วย

2. ความปราศจากข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Absence of conflict of interest) การมีส่วนพัวพันโดยมีมูลเหตุหรือโดยมีจุดหมาย และหรือมีส่วนพัวพันกับองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ย่อมหมิ่นเหม่มากที่นักหนังสือพิมพ์นั้นๆ ต้องถูกสงสัยว่าไม่เป็นกลาง

3. โอกาสของการปฏิเสธ (Opportunity of Denial) หลักจริยธรรมของหนังสือพิมพ์กำหนดไว้ว่า ถ้าหากเรื่องที่เสนอเป็นข้อกล่าวหาจะต้องให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาแสดงข้อปฏิเสธด้วย ถึงแม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นคนเลวร้ายเพียงใดก็ตาม เพราะการกล่าวหาที่ยังไม่ใช่คำพิพากษาของศาลยุติธรรม

4. การละเว้นเสียจากความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด (Avoidance of cronyism) ต้องระมัดระวังความสัมพันธ์ส่วนบุคคลจะมีอิทธิพลรอบงำการรายงานข่าว โดยเฉพาะความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด

5. การละเว้นเสียจากการเคียดแค้นพยาบาท (Avoidance of vengeance) ความชิงชังเป็นการส่วนตัว จะเป็นเครื่องกีดขวางการทำงานเกี่ยวกับบุคคลนั้นๆ จะมีผลให้ได้ข่าวที่ไม่เป็นความจริงที่แท้ ซึ่งเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติงานข่าว

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (Black, Steel and Barmey, 1995 : 53 อ้างถึงใน อภิชาติ ศักดิ์ เศรษฐ, 2542 : 19) มองเรื่อง หลักการเสนอความจริงในเชิงจริยธรรมว่า การเสนอความจริงนั้นต้องเป็นความจริงที่มีทั้งความถูกต้องและความเที่ยงธรรม (Accuracy and fairness) “ความถูกต้อง” หมายถึง การทำให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งของนักหนังสือพิมพ์และองค์กรข่าวทั้งหลาย ส่วน “ความเที่ยงธรรม” หมายถึง การแสวงหาความจริงด้วยความมุ่งมั่น และรายงานข่าวสาร โดยปราศจากความลำเอียง ผลประโยชน์ส่วนตน และความมีอคติ โดยก่อนนำเสนอข่าวควรตรวจสอบความถูกต้องดังนี้

1. มีความมั่นใจระดับไหนในข้อเท็จจริงและแหล่งข่าวที่ให้ข่าวมา ถ้าไม่มั่นใจ ควรจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้ข่าวนั้นมีความถูกต้องแม่นยำกว่าเดิม
2. ได้ใส่ข้อเท็จจริงไว้ในข่าวครบถ้วนหรือไม่

3. มีการตรวจสอบซ้ำกับข้อเท็จจริงที่ได้มาแล้วหรือยัง
4. ตรวจสอบความถูกต้องของคำสะกด ชื่อ นามสกุล ของแหล่งข่าวที่ยกมาอ้างแล้วหรือยัง
5. มีความมั่นใจแค่ไหนว่า ข้อความทั้งหมดที่นำเสนอจะสะท้อนความจริงได้
6. พร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ ในข้อเท็จจริงที่นำเสนอออกไปหรือไม่ รวมทั้งได้เตรียมวิธีการเพื่อจะพิสูจน์ข้อเท็จจริงไว้แล้วหรือยัง
7. ในเนื้อหาที่นำเสนอ มีการถ่ายทอดคำพูดของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเป็นธรรมแล้วหรือไม่
8. อ้างแหล่งข่าวที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวได้หรือไม่ ทำไมต้องใช้แหล่งข่าวนั้น จะอธิบายผู้อ่านอย่างไร
9. ใช้เอกสารหรือภาพถ่ายจากแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยหรือไม่ มีความเชื่อมั่นแค่ไหนว่าเป็นเอกสารจริง และพร้อมที่จะอธิบายกับผู้อ่านหรือไม่
10. การบรรยายลักษณะเพื่อเรียกขานตัวบุคคลในข่าว โดยจำแนกตามลักษณะเฉพาะของกลุ่มชนหรือชาติพันธุ์ ใช้ถ้อยคำถูกต้องหรือไม่ และมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอหรือไม่
11. ใช้ภาษาคลุมเครือหรือภาพที่น่ารังเกียจ ไม่เหมาะสมในเนื้อหาหรือไม่ ถ้าไม่ใช้แล้วจะทำให้สูญเสียความถูกต้องไปหรือไม่
12. หัวเรื่องได้สะท้อนข้อเท็จจริงตามที่รายงานไว้ในเนื้อเรื่องหรือไม่

แนวคิดเรื่องการเสนอความจริงของหนังสือพิมพ์นี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์ รวมถึงการสรุปและอภิปรายผล

การควบคุมสื่อมวลชน

การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เผยแพร่ข่าวที่เป็นการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้นั้น ระบบควบคุมสื่อมวลชนในสังคมจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นและติกรอบให้หนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Schramm, 1966 อ้างถึงใน ลักขมี คงลาภ, 2534) กล่าวว่า กลไกที่สังคมจะนำมาใช้เพื่อกระตุ้นเตือนสื่อมวลชนให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ได้นั้นมี 3 กลไกคือ

1. รัฐบาลและกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆที่รัฐออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชน
2. สื่อมวลชน ได้แก่ผู้ประกอบการอาชีพสื่อมวลชน สมาคม องค์กรต่างๆ ของสื่อมวลชน
3. ประชาชน องค์กร สมาคมที่ประชาชนตั้งขึ้นมา

จากกลไกทั้งสามนี้ ชแรมม์ เห็นว่า การควบคุมที่ดีที่สุด คือ การควบคุมจากตัวสื่อเอง โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม ในขณะเดียวกันประชาชนต้องทำหน้าที่เป็นตัวควบคุมที่สำคัญ เพราะประชาชนมีอำนาจในการกำหนดรูปแบบของระบบและการตอบสนองของสื่อมวลชน กระตุ้นให้สื่อมวลชนสนองความต้องการของสังคมได้

วาร์เรน เค. เอจี และคณะ (Warren K. Agee et al., 1976 อ้างถึงใน ลักขมี คงลาภ, 2539) อธิบายถึงลักษณะการควบคุมสื่อมวลชนว่า เปรียบเสมือนวงกลม 5 วง ที่มีจุดศูนย์กลางเดียวกัน ประกอบด้วย

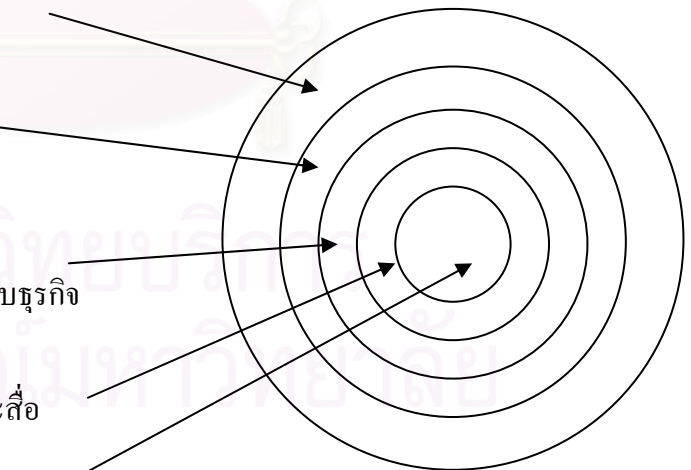
5. การยอมรับของคนในสังคม

4. รัฐบาล

3. มาตรฐานทางวิชาชีพและ
การดำเนินกิจการภายใต้ระบบธุรกิจ

2. แนวทางการปฏิบัติของแต่ละสื่อ

1. ตัวผู้ประกอบการวิชาชีพเอง

1. วงกลมในสุด หมายถึง มาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กรองสาร คัดเลือกข่าวสาร การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้ต้องคำนึงถึงอีก 4 วงที่ล้อมอยู่

2. วงกลมที่ 2 แสดงถึงแนวทางการปฏิบัติและกำหนดจรรยาบรรณของสื่อแต่ละชนิด ที่มีทั้งเป็นลายลักษณ์อักษร และไม่ได้บัญญัติไว้แต่ยึดถือปฏิบัติจนเป็นธรรมเนียมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องทำตาม

3. วงกลมที่ 3 แสดงถึงมาตรฐานทางวิชาชีพ ที่ถูกรวบรวมขึ้นเป็นข้อตกลงในการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของกลุ่มต่างๆ เช่น สมาคมนักหนังสือพิมพ์ สมาคมนักวิทยุโทรทัศน์ เพื่อผลักดันให้สื่อมวลชนต้องปฏิบัติตาม นอกจากนั้นยังมีแรงผลักดันที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนคือ แรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของสื่อมวลชน เช่น อาจถูกเพิกถอนโฆษณาหากปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม

4. วงกลมที่ 4 แสดงถึงการควบคุมโดยรัฐบาล ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะการปกครองของประเทศ ว่าให้สิทธิ เสรีภาพแก่สื่อมวลชนเพียงใด

5. วงกลมนอกสุด แสดงถึงการขอบเขตการยอมรับของคนในสังคมว่าจะยอมรับพฤติกรรมของสื่อมวลชนได้แค่ไหน เมื่อใดที่สื่อมวลชนละเมิดขอบเขตที่คนในสังคมจะยอมรับได้ แสดงว่าการควบคุมโดยวงกลม 3 วงในสุดคือ ตัวผู้ประกอบวิชาชีพเอง แนวทางการปฏิบัติของแต่ละสื่อ มาตรฐานทางวิชาชีพและการดำเนินงานภายใต้ระบบธุรกิจ ล้มเหลว

นอกจากนี้ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533, อ้างถึงใน ลักขมี คงลาภ, 2535 : 23-25) ได้ประยุกต์แนวคิดของ ปีเตอร์ เอ็ม แซนด์แมน และคณะ (Peter M. Sandman et al, 1982) แบ่งมาตรการควบคุมสื่อมวลชนออกเป็น 4 มาตรการคือ

1. มาตรการควบคุมตนเอง
2. มาตรการควบคุมโดยสาธารณะ
3. มาตรการควบคุมทางกฎหมาย
4. มาตรการควบคุมทางการปกครอง

1. **มาตรการควบคุมตนเอง** มาตรการนี้เป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากสำนึกของบุคคลในวงการสื่อมวลชนเอง ที่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่พึงมีต่อสังคม

หนังสือพิมพ์ไทยในปัจจุบัน ได้ยอมรับ ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ที่ออกโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2541 ซึ่งมีกรอบแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการคือ

ก) กรอบในด้านที่สนองสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน (Public right to know) เน้นการเสนอข่าวสาร โดยมุ่งประโยชน์สาธารณะ ปกป้องแหล่งข่าว และตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าถึงข่าวสารของประชาชน รวมทั้งคำนึงถึงคุณค่าความเป็นข่าวด้วย

ข) กรอบในด้านที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความไว้วางใจของสาธารณชน (Public trust) เน้นการเสนอความจริงด้วยความถูกต้อง และความสมดุล ตรงไปตรงมา และแสวงหาข่าวสารด้วยวิธีการสุจริต

ค) กรอบในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น และยึดมั่นการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Respect to individual right privacy) เน้นการเสนอข่าวที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 มีข้อที่สำคัญ (พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช, 2543 : 341-342) และเกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้น้ำสีพิมพ์เผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

ข้อ 4. หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและความครบถ้วน

ข้อ 5. หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ข้อ 6. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7. หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8. หนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 10. เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น

ข้อ 11. การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใดๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ 12. ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ 13. หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ทำให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ 14. หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้

หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

ข้อ 16 การพาดพิงข่าวและความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกิน ไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ 18 ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ 19 ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 มีข้อที่สำคัญ (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช, 2543 : 342-343) และเกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้น้ำสีหนังสือพิมพ์เผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ 24 การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชนและไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ 25 การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ 26 ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มี
พันธกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำ
ความคิดเห็น

ข้อ 30 ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความเหยียดหยาม

แม้ว่าสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะบัญญัติข้อบังคับด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์
และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไว้ก็ตาม แต่วิธีการลงโทษผู้ละเมิดจรรยาบรรณของสภาการ
หนังสือพิมพ์ ปัจจุบันใช้วิธีการป่าวประกาศความผิด ซึ่งกำหนดไว้ในธรรมนูญสภาการ
หนังสือพิมพ์แห่งชาติ หมวด 5 ว่าด้วยความรับผิดชอบทางจริยธรรม โดยไม่มีอำนาจที่จะเบียดเบียนวิชาชีพ
ออกและถอนใบอนุญาต ลบชื่อสมาชิกที่ทำผิดออกจากทะเบียน หรือห้ามรับคนผิดเข้าทำงาน
และหลังจากตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ พบว่าจากกรณีร้องเรียนทั้งหมดถึงสิ้นปี 2542 ได้วินิจฉัยว่า
นักหนังสือพิมพ์ทำผิดจริงเพียงกรณีเดียว และมีการใช้วิธีตักเตือนหนังสือพิมพ์อีก 6 กรณี
(สมหมาย ปาจรินทร์, 2546 : 204-213)

2. มาตรการควบคุมโดยสาธารณะ ได้แก่การควบคุมจากประชาชนในฐานะผู้บริโภคที่
เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การควบคุมจากกลุ่มผลประโยชน์ และการควบคุมจากคณาจารย์

พิศิษฐ์ ชวลาธวัช (2535) เห็นว่าการที่ประชาชนควบคุมสื่อมวลชน โดยการไม่ซื้อ ไม่
อุดหนุน นั้น เป็นการควบคุมที่ค่อนข้างเป็นกัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของ
สื่อมวลชน และการตระหนักในคุณค่าสื่อมวลชนของประชาชนเองด้วย

3. มาตรการควบคุมทางกฎหมาย หมายถึงการควบคุมสื่อมวลชนตามประมวลกฎหมาย
ที่รัฐบัญญัติมาเพื่อคุ้มครองความถูกต้อง และผลประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วมในทางสื่อสารทุก
ระดับ ซึ่งหากสื่อมวลชนละเมิดบทบัญญัติของรัฐ จะต้องรับการลงโทษ สำหรับกฎหมายสำคัญที่
เข้ามาควบคุมสื่อได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 แต่ในงานวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาถึงการควบคุมสื่อโดย
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

4. มาตรการควบคุมทางการปกครอง ปัจจุบันรัฐบาลยังมีบทบาทในการกำหนดสิ่งที่
สื่อมวลชนต้องกระทำหรือต้องไม่กระทำ โดยผ่านหน่วยงานราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการ

ควบคุมดูแลสื่อมวลชน เช่น เจ้าพนักงานการพิมพ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ควบคุมโดยใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 แต่ในบางครั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบอาจจะละเลยเพิกเฉย บางครั้งอาจจะเข้ามาควบคุม ก็เป็นเพียงชั่วคราวชั่วคราว แล้วก็ปล่อยให้ปล่อยปละละเลยกันต่อไป ทำให้นักหนังสือพิมพ์ไม่เกรงกลัวที่จะถูกลงโทษ (วัฒนา พัฒนพงศ์ และคณะ, 2530)

ในงานวิจัยนี้ แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน จะใช้ในการศึกษาระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับทางจริยธรรมที่เป็นกรอบในการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์

เสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์

การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์นั้น จำเป็นต้องควบคุมการทำงานของสื่อมวลชน ซึ่งอาจจะกระทบต่อเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ได้ เพราะการพิมพ์เป็นรูปแบบหนึ่งในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์จึงเป็นเสรีภาพของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับการพูด เพียงแต่การพิมพ์ได้วิวัฒนาการมาจากการพูดและเขียนเท่านั้น ซึ่งในรัฐเสรีประชาธิปไตยต่างยอมรับว่าเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของมนุษย์นี้เป็นพื้นฐานสำคัญต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และยอมรับเสรีภาพนี้ไว้เป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานภายในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (Gerry Maher, 1986 อ้างถึงใน อนุพจน์ พนาพรศิริกุล, 2543 : 2) ทำให้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งสำคัญที่ได้รับการรับรองในประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วย แต่การใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ อาจส่งผลกระทบต่อเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือประโยชน์ส่วนรวมได้ ดังนั้นรัฐจึงมีอำนาจในการจำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ โดยบังคับให้กระทำการ หรือห้ามมิให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น หรือประโยชน์ส่วนรวม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 39 ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพในการพิมพ์ไว้ว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและสื่อความหมายโดยวิธีอื่นๆ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ

การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อรื้อถอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามความในวรรคสอง...”

เสรีภาพภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าว จึงไม่ใช่เสรีภาพเด็ดขาด ต้องระมัดระวังไม่ให้กระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่น นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญยังเปิดช่องให้สามารถตรากฎหมายขึ้นมาจำกัดเสรีภาพของสื่อได้ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ หลุยส์ ฮอดจ์ (Louis W. Hodge, อ้างถึงใน ศุภัญญา สุกบรรทัด, 2539 : 36) ได้อธิบายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมี 3 ระดับ คือ

1. ความรับผิดชอบประเภทรับคำสั่ง (Assigned) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรือกลุ่มคน ซึ่งคนหนึ่งต้องรับคำสั่งจากอีกคนหนึ่ง เช่น นักหนังสือพิมพ์ต้องได้รับมอบหมายหน้าที่จากองค์กรที่ตนสังกัด ได้รับคำสั่งจากบรรณาธิการไปหาข่าวตามที่บรรณาธิการต้องการ หรือ ในบางสังคมหนังสือพิมพ์ต้องรับคำสั่งจากรัฐบาลในการเสนอข่าว หนังสือพิมพ์จึงเป็นเพียงแขนขาของรัฐบาลเท่านั้น

2. ความรับผิดชอบประเภทภาระผูกพัน (Contracted) มีทั้งผูกพันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ความรับผิดชอบประเภทนี้มีอยู่ในกรอบของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความเสมอภาคกันมากขึ้น และตกลงที่จะแลกเปลี่ยนข้อประพฤติปฏิบัติและข้อบังคับระหว่างกัน

3. ความรับผิดชอบประเภทสัญญาต่อตัวเอง (Self-imposed responsibility) นักหนังสือพิมพ์ที่มีสัญญาต่อตัวเอง คือผู้ที่พัฒนามโนสำนึกของตนเองว่า จะต้องทำเช่นไร เป็นผู้สร้างมาตรฐานให้ตัวเองว่า จะต้องมีหลักการเช่นไร และจะให้อะไรต่อสาธารณะ

เดนิส แม็คควอล (Danis McQuail, 1994 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2541 : 102-103) ได้สรุปลักษณะสำคัญของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

1. สื่อมวลชนต้องมีพันธกิจอันพึงปฏิบัติต่อสังคม เจ้าของสื่อควรจะเป็นมหาชน
2. ข่าวสารของสื่อจะต้องเป็นเรื่องจริง ถูกต้อง ยุติธรรม ตรงไปตรงมา และสอดคล้องต้องกัน
3. สื่อต้องทำหน้าที่เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะอันหลากหลาย
4. สื่อควรจะต้องมีเสรีภาพภายใต้การควบคุมตนเอง
5. สื่อจะต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานของวิชาชีพ
6. ในบางสถานการณ์ สังคมอาจจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงการทำงานของสื่อ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นกรอบในการวิเคราะห์นโยบายในการตัดสินใจเผยแพร่ หลักการและแนวทางปฏิบัติในการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ว่าเป็นการสร้างราคาหลักทรัพย์ และใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางป้องกัน รวมถึงการสรุปและอภิปรายผลด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การป้องกันการใช้นั่งสือพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับหลักทรัพย์ ใน 3 ช่วงเวลา ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบคำถามวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ทำการศึกษาเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ จากข่าวบทความ คอลัมน์ จากหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันที่มีจำหน่ายอยู่ในขณะนี้ ได้แก่

- หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
- หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน
- หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน
- หนังสือพิมพ์ค้อหุ้น

ระยะเวลาในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1. ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546 ซึ่งเป็นช่วงที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) กล่าวโทษ นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ประธานคณะกรรมการบริหาร ในฐานะผู้บริหารแผนบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) (TPIPL) และบริษัท สเคิร์น สจ๊วต (ประเทศไทย) จำกัด ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ว่าได้เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับผลการประเมินมูลค่าองค์กรของ TPIPL ผ่านทางเว็บไซต์ สิ่งพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่ง ก.ล.ต. เห็น

ว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดว่าหุ้น TPIPL จะมีราคาสูงขึ้น และมิได้มีการแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ฯ อันเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 239 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประกอบมาตรา 86 แห่งประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้ ยังเข้าข่ายกระทำความผิดตามมาตรา 77 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ (ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 51/2547, 5 สิงหาคม 2547) ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงที่มีการกล่าวโทษชัดเจนว่าได้มีการเผยแพร่ข่าวที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางเผยแพร่

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2547 เป็นช่วงที่กระทรวงการคลัง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ตรวจสอบว่ามีการเผยแพร่ข่าวที่ส่งผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะกรณีหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย และธนาคารนครหลวงไทย หรือไม่*

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม - 5 กุมภาพันธ์ 2548 เนื่องจากเป็นช่วงที่โดยปกติจะมีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์สูงกว่าช่วงอื่นๆ ของปี ที่เรียกกันว่า ปรากฏการณ์ความผิดปกติในผลตอบแทนในเดือนมกราคม (January effect) (ภัทรวัต อุกฤษณ์, 2546) ประกอบกับเป็นเดือนสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ตลาดหลักทรัพย์จึงมี

* ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่เกิดข่าวลือเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2547 มีข่าวลือออกมาว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน จะมีการขายหุ้นธนาคารกรุงไทย และมีข่าวการตั้งกรรมการหรือสั่งการให้สอบสวนผู้บริหารธนาคารกรุงไทย ประกอบกับความไม่กระจ่างในเรื่องเงื่อนไขมาตรฐานการจัดชั้นลูกหนี้ของธนาคารกรุงไทย การสร้างมาตรฐานใหม่ในการตั้งสำรองหนี้สูญ ทำให้ NPL (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้) ของธนาคารกรุงไทยเพิ่มขึ้นจาก 7.9% ขึ้นมาจนถึง 12% แม้ว่าจะมีการแถลงข่าวชี้แจง แต่ก็ไม่สามารถสร้างความกระจ่างได้จึงลือกันในแง่ร้ายลุกลามไปถึงธนาคารนครหลวงไทย ประกอบกับสภาพตลาดหลักทรัพย์ที่เปราะบางจากข่าวราคาน้ำมัน ทำให้มีการเทขายหุ้นอย่างรุนแรง ไม่จำกัดเฉพาะหุ้นกลุ่มธนาคารแต่ยังลุกลามไปยังกลุ่มธุรกิจอื่นๆ ทั้งทั้งตลาด (รายการถึงลูกถึงคน เรื่องจัดระเบียบนักวิเคราะห์ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 วันที่ 16 สิงหาคม 2547) เมื่อเกิดกรณีข่าวลือขึ้น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้พยายามจัดระเบียบการให้ข่าวและป้องกันการเกิดข่าวลืออย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยได้ออกประกาศเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับข่าวของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทหลักทรัพย์ และการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลในสังกัดบริษัทหลักทรัพย์ที่สามารถให้คำแนะนำหลักทรัพย์และความเห็นเกี่ยวกับการลงทุนผ่านสื่อและงานสัมมนาที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันการแพร่ข่าวลือที่เกิดจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียน (ข่าว ก.ล.ต. ,2547-2548)

ความผันผวนสูง มีหลักทรัพย์บางตัว เช่น หุ้นของบริษัท บีเอ็นที เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) (BNT) มีราคาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 131.81 ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทจัสมิน อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน) (JAS-W2) มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.85 ภายในเวลา 1 เดือน เป็นต้น

ในการศึกษาทั้ง 3 ช่วงเวลานี้จะไม่เน้นไปที่หลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งเป็นพิเศษ แต่จะศึกษาทุกเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์ที่เป็นขอบเขตในการศึกษา ส่วนชื่อหลักทรัพย์ที่กล่าวถึงเป็นการอธิบายความสำคัญของแต่ละช่วงเวลาที่เลือกศึกษาเท่านั้น

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้จะจำกัดตามนิยามศัพท์ดังต่อไปนี้

ลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ หมายถึง กรณีที่หนังสือพิมพ์อาจจะมีคามผิดได้ตาม มาตรา 240 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งระบุว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือจนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง” ในที่นี้จะรวมถึงการเผยแพร่ข่าวที่เป็นเท็จของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 238 และการเผยแพร่ข่าวที่เป็นจริง แต่เป็นข้อมูลที่ไม่ได้กระทำตามขั้นตอนของตลาดหลักทรัพย์ก่อนเผยแพร่ด้วย ตามความผิดมาตรา 239 เพราะทั้ง 2 กรณีนี้แม้หนังสือพิมพ์จะไม่เข้าข่ายเป็นผู้กระทำผิดได้เนื่องจากไม่ใช่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ เช่น บริษัทจดทะเบียน * ฯลฯ แต่แหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์อาจเป็นผู้เข้าข่ายกระทำผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ (ปั่นหุ้น) ตาม 2 มาตรานี้ได้ โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวเพื่อหวังให้เกิดผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ จึงจำเป็นจะต้องศึกษาให้ครอบคลุมความผิดในกรณีนี้ด้วย รวมถึงกรณีที่หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาประเมินคุณค่าความเหมาะสมในการลงทุนของหลักทรัพย์เป็นรายตัวที่อาจเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน หมายถึง การให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น หรือที่เกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใดๆ โดยทำการค้าปกติ และได้รับค่าธรรมเนียมหรือ

* ผู้กระทำผิดตามมาตรา 238 และ 239 จะต้องเป็น “บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์” (พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535, มาตรา 238 และ 239)

ค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. กำหนด

หลักทรัพย์ หมายถึง หลักทรัพย์หรือหุ้นที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียน หลักทรัพย์ของบริษัท เพื่อให้มีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ โดยทั้ง หลักทรัพย์จดทะเบียน และบริษัทจดทะเบียนผู้ออกหลักทรัพย์นั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ตรงตาม ที่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด และเป็นไปตามข้อตกลงการจดทะเบียนหลักทรัพย์

ประเภทของหลักทรัพย์จดทะเบียนสามารถแบ่งได้เป็น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หุ้นกู้แปลงสภาพ พันธบัตร หน่วยลงทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดง สิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วย ลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิระยะสั้น

เนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ฐานะทาง การเงิน ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน การคาดการณ์ฐานะทางการเงิน ผลกำไร/ขาดทุน รวมถึง ผลการดำเนินงานในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น ราคาซื้อขายหลักทรัพย์ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนช่วย ส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้นักลงทุนจะนำมาใช้ ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา หมายถึง การปรากฏของเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ หลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน โดยมีรูปแบบการนำเสนอหลักๆ แบ่งออกได้ดังนี้

1. การเสนอในรูปแบบของข่าว จะเป็นการนำเสนอแบบรายงานข่าวสารต่างๆ ซึ่งเป็น ข้อมูลหนึ่งที่นักลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อขายหุ้น และข่าวลักษณะนี้มักจะปรากฏเนื้อหา เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์พร้อมคำแนะนำจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์

2. การเสนอในรูปแบบของบทความและบทสัมภาษณ์ โดยนักข่าวจะนำเอกสารข่าว วิเคราะห์หลักทรัพย์ของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์รายเดียวหรือหลายรายมาประมวลแล้ววิเคราะห์ใน เชิงคาดการณ์แล้วนำเสนอในรูปแบบของบทความ และเนื่องจากหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในงานวิจัยมีเพียง หนังสือพิมพ์กระแสด่วนและคอลัมน์เท่านั้น ที่มีบทบรรณาธิการ จึงรวมบทบรรณาธิการเข้าใน รูปแบบของบทความด้วย

3. การนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์ เป็นส่วนที่หนังสือพิมพ์จะเปิดพื้นที่และมีหัวเรื่อง คอลัมน์ออกเป็นประจำ โดยเจ้าของคอลัมน์อาจจะเป็นนักวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์บริษัทใด

บริษัทหนึ่ง แล้วใช้พื้นที่นี้ในการเผยแพร่บทวิเคราะห์ของบริษัท หรือเป็นพื้นที่ที่มีนักข่าวนักเขียนประจำของหนังสือพิมพ์ใช้พื้นที่แสดงความคิดเห็น

การใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน หมายถึง การใช้ภาษาในการนำเสนอที่ผู้เขียนใช้ความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปสรุปว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างที่ตนคิด โดยไม่ได้อธิบายให้ชัดเจนว่าการสรุปดังกล่าวเป็นเพียงความเห็นของตัวเองเท่านั้น

แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว หมายถึง การแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว ประเมินให้คุณค่าความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล

การชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี หมายถึง การชี้นำให้เห็นคุณค่าของหลักทรัพย์แต่ละตัว โดยไม่มีทฤษฎีในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ได้รับการยอมรับมาอ้างอิง รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าวอย่างชัดเจน

การนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ยังไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ให้ผู้อ่านเข้าใจว่าจะจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งข่าว หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจะเป็นเช่นนั้นนำเสนอจริงๆ

ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง เป็นข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่สำคัญในการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน จะต้องแจ้งข้อมูลต่อตลาดหลักทรัพย์ก่อน จึงจะเปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปทราบได้ ซึ่งได้แก่ข้อมูลที่มีหรือจะมีผลกระทบต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ หรือจะมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้ลงทุนจะใช้ในการตัดสินใจลงทุน

ขั้นตอนการศึกษาเนื้อหา

1. แยกลักษณะการนำเสนอว่าเป็นข่าว บทความ คอลัมน์ และแยกแหล่งข่าวที่เชื่อว่าเป็นการวิเคราะห์ทางด้านปัจจัยพื้นฐานหรือทางเทคนิคจากบริษัทหลักทรัพย์ หรือเป็นสารสนเทศจาก

บริษัทจดทะเบียน หรือแหล่งอื่นๆ หากเป็นสารสนเทศจากบริษัทจดทะเบียน จะต้องพิจารณาว่า เป็นข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนต้องแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ตามแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผย สารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนหรือไม่ ถ้าเป็นข้อมูลที่ต้องแจ้งจะต้องตรวจสอบกับข่าวของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลสาธารณะที่นักลงทุนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ว่า ณ เวลาที่หนังสือพิมพ์เผยแพร่ ข้อมูลนั้นตลาดได้รับทราบแล้วหรือยังไม่ได้รับทราบ ผลที่ได้จากการ ตรวจสอบให้บันทึกลงในตารางและไบบันทึกรายข้อมูล

ส่วนเนื้อหาที่ใช้บริษัทหลักทรัพย์และอื่นๆ เป็นแหล่งข่าวนั้น เมื่อแยกลักษณะการนำเสนอ แล้วให้ผ่านไปทำขั้นตอนในข้อ 2 ต่อไป

2. หลังจากนั้นวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ตามขอบเขตที่สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เสนอให้สภาการหนังสือพิมพ์ แห่งชาติจัดทำ Code of conduct เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ โดยพิจารณาว่าเป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมเกินจริง ชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎีสนับสนุน หรือไม่ ผลที่ได้ ให้บันทึกลงในตารางและไบบันทึกรายข้อมูล

3. พิจารณาการใช้ภาษาในการนำเสนอตามแนวปฏิบัติที่ ก.ล.ต. เสนอสภาการ หนังสือพิมพ์ และแนวคิดการใช้ภาษาของสื่อมวลชน แล้วบันทึกผลลงในตารางและไบบันทึกราย ข้อมูล

4. หลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะให้ผู้ช่วยในการวิจัยทั้ง 4 คน ซึ่ง ได้แก่

- นางเรณู บุญยรัตพันธุ์	ศิลปศาสตรบัณฑิต และนิเทศศาสตรบัณฑิต
- นายเอนก รัตนจิตบรรจง	นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
- นางสาวทัศนีย์ ดวงรัตน์	นิติศาสตรบัณฑิต
- นางสาวสมรภัท วรรณศิริกุล	เศรษฐศาสตรบัณฑิตและนักลงทุน
ในหลักทรัพย์

บุคคลทั้ง 4 จะวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในขอบเขตวิจัยอีกครั้ง แล้ว บันทึกผลลงในตารางและไบบันทึกรายข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบตารางและไบบันทึกรายข้อมูลทั้ง 5 ชุด แล้ว

คัดเลือกเนื้อหาที่มีผู้ให้ความเห็นว่า มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตรงกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป สรุปเป็นผลการวิจัย

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ศึกษาหาข้อสรุป แนวทางการนำเสนอข่าวสารและการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ตกเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้แทนจากองค์กรหนังสือพิมพ์ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในประเด็นนโยบายในการตัดสินใจเผยแพร่ข่าว แนวปฏิบัติ ขอบเขต และวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นำไปสู่ความผิดฐานปั่นหุ้น ภายใต้กรอบของกฎหมายคือพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จริยธรรมสื่อมวลชน และสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยแบ่งการสัมภาษณ์เป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1) สัมภาษณ์นักหนังสือพิมพ์ ในระดับบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์ที่ใช้เป็นตัวอย่างศึกษาทั้ง 7 ฉบับ เพื่อศึกษาถึงนโยบายของหนังสือพิมพ์ กรอบการตัดสินใจในการพิจารณาคัดเลือกข่าวสาร เนื้อหาและลักษณะการนำเสนอ รวมถึงกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวสารก่อนการลงตีพิมพ์

2.2) สัมภาษณ์นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เพื่อสอบถามถึงทฤษฎีต่อเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ในปัจจุบัน ตลอดจนแนวทางปฏิบัติ ขอบเขต และวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์นำไปสู่ความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

แหล่งข้อมูล

1. ประเภทเอกสาร-หนังสือพิมพ์ ได้แก่ ข่าว บทความ คอลัมน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ในหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้งหมดที่มีจำหน่ายอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ เนื้อหาทั้งหมดของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ หนังสือพิมพ์

ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น หนังสือพิมพ์กระแสนั้น หนังสือพิมพ์ทันหุ้น และ หนังสือพิมพ์คอหุ้น

2. ประเภทบุคคล ได้แก่ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน นักวิชาการด้าน สื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข่าว บทความ คอลัมน์ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน ได้แก่ เนื้อหา ทั้งหมดของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น หนังสือพิมพ์กระแสนั้น หนังสือพิมพ์ทันหุ้น และหนังสือพิมพ์คอหุ้น ใน 3 ช่วงเวลาที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข่าว บทความ คอลัมน์ ของหนังสือพิมพ์ที่เป็นประชากร ที่มีเนื้อหาและ ลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคา หลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

เครื่องมือในการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

1. ไบบันทึกรายข้อมูล เพื่อใช้เป็นแบบในการกรอกรายละเอียดระหว่างการจัดบันทึก และค้นหาข้อมูลจากข่าว บทความ คอลัมน์ ที่มีเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอ หมิ่นเหม่ต่อ ความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าว ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน แต่ละฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ชื่อข่าว/พาดหัวข่าว
- ชื่อหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าว
- วันที่เสนอข่าว
- หน้าข่าวปรากฏ
- รูปแบบการนำเสนอข่าว (ข่าว/บทความ/คอลัมน์)

-แหล่งข่าวที่ใช้ (บริษัทหลักทรัพย์/บริษัทจดทะเบียน/อื่นๆ)

-ลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่

-การใช้ภาษา (ใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน)

-เนื้อหาที่นำเสนอ (แนะนำหลักทรัพย์รายตัว/ นำเสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าแน่นอนโดยไม่อ้างอิง / ชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี สนับสนุน/เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์)

-หมายเหตุ (ใช้สำหรับกรอกข้อมูล เมื่อพบว่า ต่อมามีข้อเท็จจริงปรากฏว่าข่าวผิดพลาด / ก.ล.ต. เรียกให้มีการชี้แจงข่าวนั้น /ก.ล.ต. ดำเนินการสอบสวนการแพร่ข่าวนั้น)

2 ตารางบันทึกข้อมูล (Coding sheet) เพื่อบันทึกข้อมูลและรายละเอียดตามข้อ 1 โดยบันทึกเป็นประเด็นเนื้อหา และรหัสในรูปแบบตาราง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบบันทึกข้อมูล

ชื่อหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวหน้า..... วันที่เสนอข่าว.....

ชื่อข่าว/พาดหัวข่าว

รูปแบบการนำเสนอข่าว (ข่าว/บทความ/คอลัมน์)

แหล่งข่าวที่ใช้ (บริษัทหลักทรัพย์/บริษัทจดทะเบียน/อื่นๆ)

ลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่

-การใช้ภาษา

ใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน

-เนื้อหาที่นำเสนอ

แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล

ชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าว

นำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน โดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งข่าวหรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจะเป็นเช่นนั้น

เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์

-หมายเหตุ (ใช้สำหรับกรอกข้อมูล เมื่อพบว่า ต่อมาเมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าข่าวผิดพลาด / ก.ล.ต. เรียกให้มีการชี้แจงข่าวนั้น /ก.ล.ต. ดำเนินการสอบสวนการแพร่ข่าวนั้น)

ตารางบันทึกข้อมูล (Coding sheet)

หนังสือพิมพ์

วันเดือนปี	หน้า	พาดหัว/เรื่อง	รูปแบบการนำเสนอ			แหล่งข่าว ที่ใช้			ลักษณะที่หมิ่นเหม่					หมายเหตุ	
			ข่าว	บทความ	คอลัมน์	บริษัท หลักทรัพย์	บริษัท จดทะเบียน	อื่นๆ	การใช้ ภาษา	เนื้อหา					
										ใช้ความรู้สึก ส่วนตัว ตัดสิน	แนะนำ หลักทรัพย์ เป็นรายตัว	นำเสนอสิ่ง ที่ไม่ แน่นอนว่า แน่นอน	ชี้นำโดยไม่มีหลัก ทฤษฎี แหล่งข้อมูล สนับสนุน		ยังไม่ได้ แจ้งตลาด หลักทรัพย์

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นคำถาม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการศึกษา แยกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันที่ศึกษา โดยสัมภาษณ์ในประเด็นหลักดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- กระบวนการในการผลิตข่าว
- นโยบายของหนังสือพิมพ์ในการกลั่นกรองข่าวสาร
- ทรรศนะเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอที่สามารถนำเสนอได้โดยไม่มีความผิดเกี่ยวกับสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
- การรับรู้ในลักษณะหมิ่นเหม่ของข้อมูลข่าวสารที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ
- สาเหตุที่ตัดสินใจนำเสนอข้อมูลที่มีลักษณะหมิ่นเหม่
- ทรรศนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

ผู้วิจัยจะเลือกสัมภาษณ์โดยอาศัยหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นผู้รับผิดชอบในระดับสูงของกองบรรณาธิการ
2. ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

2.2) นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โดยสัมภาษณ์ในประเด็นหลักดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - การรับรู้ในลักษณะหมิ่นเหม่ของข้อมูลข่าวสารที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ
- ในปัจจุบัน
- ทรรศนะต่อการตัดสินใจของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข้อมูลที่มีลักษณะหมิ่นเหม่

- วรรณคดีเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอที่สามารถนำเสนอได้โดยไม่มี ความผิดเกี่ยวกับสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

- วรรณคดีเกี่ยวกับการใช้ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

- วรรณคดีเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

ผู้วิจัยจะเลือกสัมภาษณ์โดยอาศัยหลักเกณฑ์ ดังนี้ 1) จะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และ/หรือ 2) มีความรู้ในข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ/หรือ 3) เคยมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ จริยธรรมสื่อมวลชน หรือการสร้างราคาหลักทรัพย์โดยผ่านสื่อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีแจกแจงความถี่โดยการนับขึ้นของการนำเสนอว่ามีจำนวนเท่าใด บันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูล แล้วหาค่าร้อยละเพื่อเปรียบเทียบการนำเสนอที่เกิดขึ้นในแต่ละฉบับและแต่ละช่วงเวลา

จากนั้นนำข้อมูลจากทั้ง การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มาทำการวิเคราะห์ เพื่อตอบปัญหาการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การป้องกันการใช้น้ำสีพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ ได้ศึกษาวิจัยโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันจำนวน 7 ชื่อฉบับ ใน 3 ช่วงเวลา ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งจะแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ลักษณะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ลักษณะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การวิจัยนี้ได้ศึกษาเนื้อหา ลักษณะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จากข่าว บทความ คอลัมน์ จากหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน ดังรายชื่อต่อไปนี้

- หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
- หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ
- หนังสือพิมพ์กระแสนั้นรายวัน
- หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน

-หนังสือพิมพ์ค่อหุ้น

ระยะเวลาในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546 ซึ่งขณะนั้นมีหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้งหมด 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ และกระแสนหุ้นรายวัน

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547 ขณะนั้นมีหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้งหมด 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสนหุ้นรายวัน และทันหุ้นรายวัน

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548 หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันในขณะนั้นมีทั้งหมด 7 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสนหุ้นรายวัน ทันหุ้นรายวัน และค่อหุ้น

หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์ ได้สร้างกรอบในการวิเคราะห์โดยนำมาจาก 3 แนวปฏิบัติ คือ

1. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน ที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดขึ้นและมีแนวปฏิบัติที่สำคัญคือ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540 : 29-31)

1.1. บริษัทจดทะเบียนไม่จำเป็นต้องเปิดเผยประมาณการหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับกำไรหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ซึ่งใช้เป็นการภายในของบริษัท เพราะตัวเลขดังกล่าวยังไม่มีความแน่นอน เมื่อข้อเท็จจริงยังอยู่ในภาวะที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ บริษัทจดทะเบียนควรรองกว่าจะมีข้อสรุปที่แน่นอนก่อนเปิดเผยต่อประชาชน หากจำเป็นต้องเปิดเผยประมาณการหรือการคาดการณ์ดังกล่าว บริษัทต้องทำด้วยความระมัดระวังโดยมีข้อ

สมมติฐานที่สมเหตุสมผล และต้องแจ้งตามที่เป็น ด้วยเงื่อนไขที่เหมาะสม หากประมาณการหรือการคาดการณ์นั้นปรากฏในภายหลังว่าผิดพลาด บริษัทต้องแก้ไขและแจ้งให้ทราบทั่วกัน โดยทันที

1.2. ละเว้นการเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันสมควร บริษัทจดทะเบียนต้องละเว้นการเปิดเผยสารสนเทศในลักษณะเชิงส่งเสริมที่เกินความจำเป็นในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท รวมถึงการออกข่าวโดยใช้คำที่ไม่เหมาะสม การประกาศข่าวให้แก่ประชาชนโดยไม่มีพัฒนาการที่แท้จริงในกิจกรรมของบริษัทสนับสนุน การรายงานหรือการคาดคะเนที่เกินความเป็นจริง การเปิดเผยโดยใช้คำที่หยาบคาย ฟุ่มเฟือย หรือในรูปแบบอื่นที่เกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงทุนหลงผิดและเป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนไหวของราคาหรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทโดยไม่มีเหตุผลสมควร

2. แนวทางปฏิบัติในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เสนอให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจัดทำ Code of conduct สำหรับเป็นคู่มือในเผยแพร่ข่าวของหนังสือพิมพ์ โดยมีข้อระวังในการเผยแพร่เนื้อหาที่เป็นการส่งเสริมเกินจริง ซึ่งนำโดยไม่มีหลักทฤษฎีสนับสนุน และข้อระวังในการใช้ภาษาของสื่อมวลชนในการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน

3. หลักการและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำการลงทุนผ่านทางหนังสือพิมพ์ ที่อาจจะเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ซึ่งเป็นการกระทำที่จะต้องได้รับใบอนุญาตที่ปรึกษาการลงทุน (Investment Advisor : IA) จาก ก.ล.ต. มิฉะนั้นจะเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายหลักทรัพย์ ตามประกาศ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กน. 22/2544 และประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ สน. 40/2544

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความคิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและ แพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์

เมื่อนำหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้นพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยแล้ว พบว่าจากการวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ช่วงเวลา มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความคิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 508 เรื่อง จากจำนวนที่นำเสนอทั้งสิ้น 7,313 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.95

ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความคิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ที่พบได้แก่

การใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน หมายถึง การใช้ภาษาในการนำเสนอที่ผู้เขียนใช้ความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปสรุปว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างที่ตนคิด โดยไม่ได้อธิบายให้ชัดเจนว่าการสรุปดังกล่าวเป็นเพียงความเห็นของตัวเองเท่านั้น

แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว หมายถึง การแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว ประเมินให้คุณค่าความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล

การชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎี หมายถึง การชี้แนะให้เห็นคุณค่าของหลักทรัพย์แต่ละตัว โดยไม่มีทฤษฎีในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่ได้รับขอมรรับมาอ้างอิง รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าวอย่างชัดเจน

การนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ยังไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ให้ผู้อ่านเข้าใจว่าจะเป็นที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งข่าว หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจะเป็นเช่นนั้นนำเสนอจริงๆ

ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง เป็นข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่สำคัญในการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน ว่าจะต้องแจ้งข้อมูลต่อตลาด

หลักทรัพย์ก่อน จึงจะเปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปทราบได้ ซึ่งได้แก่ข้อมูลที่มีหรือจะมีผลกระทบต่อราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ หรือจะมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้ลงทุนจะใช้ในการตัดสินใจลงทุน

การนำเสนอในลักษณะข้างต้นจะทำให้หนังสือพิมพ์มีความเสี่ยงต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในลักษณะดังนี้

1. แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ ที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง หรือทำให้บุคคลอื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น เป็นการกระทำที่มีความผิดตามมาตรา 238 มาตรา 239 และ มาตรา 240 ความเสี่ยงในกรณีนี้เกิดขึ้นจากการที่หนังสือพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ การชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี เหตุผล สนับสนุนหรือคาดการณ์โดยไม่ได้อ้างอิงแหล่งข้อมูล การนำเสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าแน่นอนโดยไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล การใส่ความเห็นหรือใช้ความรู้สึกตัวตัดสินข่าว ซึ่งอาจทำให้เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดได้

2. ให้คำแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัวเกี่ยวกับคุณค่า ความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่มีใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ซึ่งความเสี่ยงนี้เกิดขึ้นจากการที่หนังสือพิมพ์ได้เผยแพร่คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์เป็นรายตัวผ่านคอลัมน์ต่างๆ

ผลจากการศึกษาพบว่า การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์แต่ละข่าวหรือแต่ละคอลัมน์ อาจจะมีการหมิ่นเหม่หลายลักษณะเกิดขึ้นพร้อมกัน ทำให้ข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ทั้ง 508 เรื่อง พบลักษณะที่หมิ่นเหม่ทั้งสิ้น 545 กรณี สามารถนำเสนอในรูปแบบของตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ที่พบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา

ชื่อหนังสือพิมพ์	กรุงเทพ ธุรกิจ	ผู้จัดการ รายวัน	โพสต์ ทูเดย์	ข่าวหุ้น ธุรกิจ	กระแสนั้น รายวัน	ทันหุ้น รายวัน	คอหุ้น	รวมทั้งสิ้น	คิดเป็นร้อยละ
ใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน/ใส่ความเห็นในข่าว	5	2	1	11	-	-	1	20	3.67
ชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎีสนับสนุน/คาดการณ์โดยไม่มีแหล่งข้อมูล	22	16	29	21	17	13	20	138	25.32
นำเสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าแน่นอนโดยไม่อ้างอิง	5	3	-	12	2	5	1	28	5.14
เผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์	8	9	3	13	9	4	-	46	8.44
แนะนำหลักทรัพย์รายตัว	-	-	13	184	13	60	43	313	57.43
รวมลักษณะหมิ่นเหม่ที่พบ ทั้งสิ้น	40	30	46	241	41	82	65	545	100

จากตารางที่ 4.1 เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา พบว่า

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน พบกรณีหมิ่นเหม่จากการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าวมากที่สุด ส่วนการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นลักษณะหมิ่นเหม่ที่พบน้อยที่สุด

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ พบกรณีหมิ่นเหม่จากการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าวมากที่สุด กรณีหมิ่นเหม่ที่พบน้อยที่สุดคือ การนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน โดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งข่าว หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจะเป็นเช่นนั้น

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ทันหุ้น พบกรณีหมิ่นเหม่จากการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล มากที่สุด และพบกรณีหมิ่นเหม่จากการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน และการใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไปในช่วง น้อยที่สุด

หนังสือพิมพ์กระแสนั้นรายวัน พบกรณีหมิ่นเหม่จากการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าวมากที่สุด และพบกรณีหมิ่นเหม่จากการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน และการใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไปในช่วง น้อยที่สุด

หนังสือพิมพ์ค้อหุ้น พบกรณีหมิ่นเหม่จากการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล มากที่สุด ส่วนกรณีหมิ่นเหม่ที่พบน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์

ลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ มี 5 ลักษณะ เรียงตามกรณีที่พบมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุดได้ดังนี้

1. แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว โดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นลักษณะหมิ่นเหม่ที่พบมากที่สุดถึง 313 กรณี คิดเป็นร้อยละ 57.43 ของกรณีหมิ่นเหม่ที่เกิดขึ้นทั้งหมดใน 3 ช่วงเวลา โดยหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ พบมากที่สุด 184 กรณี รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน มี 60 กรณี คอหุ้น มี 43 กรณี โพสต์ทูเดย์ และกระแสนั้นรายวันพบ 13 กรณีเท่ากัน ส่วนหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจและผู้จัดการรายวันไม่พบความหมิ่นเหม่ในลักษณะนี้

รูปที่ 4.1 แสดงตัวอย่างการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว

ตัวอย่างการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว

ด้วยเงินแล้วนะครับ ปีนี้น่าจะเซ็งตื้อกันทุกคน เพราะหุ้นขึ้นทุกวัน ทางศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เขาเอาตัวเลขเศรษฐกิจเศรษฐกิจปีนี้มาเผยแพร่ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงใช้เงิน

อินเจียยู่อี่ อินนี้ขาดใช้

จ่ายในเรื่องของเครื่องครัว และการพักผ่อนในประเทศไทย

โดย นางเสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวถึงผลสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บริโภคในช่วงเทศกาลตรุษจีนว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้จ่ายโดยเฉพาะการจัดเตรียมของขวัญ และการท่องเที่ยว ขณะที่ของขวัญที่ได้รับความนิยมยังคงเป็นได้ แม้ช่วงนี้จะมีข่าวเรื่องของใช้ที่ขาดกักตุน

สำหรับแผนการท่องเที่ยวในช่วงตรุษจีน ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในประเทศสูงถึงร้อยละ 99 และกึ่งการท่องเที่ยวแบบ

ระยะใกล้ โดยใช้เวลาเพียง 3-4 วันเท่านั้น โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมยังคงเป็นทะเล ส่วนพฤติกรรมการใช้จ่ายส่วนใหญ่จะนำเงินออกมาใช้ และเป็นการใช้จ่ายในการซื้อของขวัญ ให้เงินกับพ่อแม่ และลูกหลาน

สำหรับของขวัญที่ประชาชนอยากได้ในช่วงเทศกาลตรุษจีนจากภาครัฐบาลชุดใหม่ คือ การแก้ปัญหาหนี้สิน ดูแลผลประโยชน์และนำเงินมาใช้ในการศึกษาฟรี การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ผู้ว่างงาน ปัญหาในภาคใต้และการควบคุมราคาสินค้า

เอาละครับถือว่าปีนี้ข่าวอินเจียยู่อี่ และขอให้นักข่าวอินเจียยู่อี่ และดีเจอินเจียยู่อี่ ขอให้คุณๆ คนมีความสุขมากๆ ครับ...

วิเคราะห์ราคาหุ้น ราคาหุ้นได้ขึ้นเมื่อราคา 13.80 ได้ พร้อมกับสัญญาณจากเครื่องมือทางเทคนิคต่างๆ ทั้ง Stochastic Williams % R, RSI ที่พร้อมจะกลับสัญญาณให้ซื้อได้ มีราคาที่จะเริ่มขึ้นขึ้นแม้บ้างแล้วแต่แรงซื้อยังคงอยู่อย่างคึกคัก

แนวต้านเบื้องต้นคือที่ราคา 14.20 บาท (เส้น SMA 25 วัน) และแนวต้านต่อไปที่ระดับ 15.10 (เส้น SMA 75 วัน)

ส่วนรูปแบบในระยะกลางกำลังพร้อมที่จะเป็น Double Bottom ซึ่งสอดคล้องกับเครื่องมือทางเทคนิคที่ราคาหุ้นมีโอกาสขึ้นไปทดสอบที่ระดับ 16.50 บาทได้ แต่สำหรับนักลงทุนที่มีแนวโน้มจะลงทุนควรต้องเกาะกับข่าวก่อน

ก็สามารถเล่นเก็งกำไรระยะสั้นตามแนวสลับแนวรับที่ได้ไว้ได้

คำแนะนำ (comment)	
เก็งกำไรระยะสั้น	
แนวรับ (S)	14.1/13.8
แนวต้าน (R/H)	14.8/15.1

(หนังสือพิมพ์คอหุ้น, 4-6 กุมภาพันธ์ 2548 : 7)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ มีการแนะนำให้เก็งกำไรระยะสั้น หุ้น PICNI โดยมีแนวรับที่ราคา 14.1 ถึง 13.8 บาท แนวต้านที่ราคา 14.8 ถึง 15.1 บาท แต่ไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้แนะนำหุ้น PICNI เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตที่ปรึกษาการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

รูปที่ 4.2 แสดงตัวอย่างการแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัว

ชื่อลงทุน KTB ทอยชื่อ PTTEP

นักลงทุนสอบถามถึงทิศทางดวงดาวของหุ้น KTB กับ PTTEP ว่าตอนนี้หุ้นมีดาวดีเข้ามาหรือยัง ถ้ายังจะเข้ามาเมื่อไหร่

KTB	PTTEP
ดาวประจำวันกำลังโคจรอยู่ในเรือน 9 เรือนแห่งการสร้างสรรค์ความเจริญและความรุ่งเรืองให้กับตัวเอง ดวงดาวประจำวันก็จะโคจรไปเรื่อย ๆ อยู่ในเรือน 10 และเรือน 11 ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือนข้างหน้า เพราะฉะนั้นหุ้นตัวนี้ระยะยาวไม่น่าเป็นห่วง	ดาวประจำวันกำลังโคจรอยู่ในเรือน 10 เรือนแห่งตำแหน่งที่ทรงฤกษ์เพื่อที่จะโคจรเข้าสู่เรือน 11 เรือนแห่งโชคกลางสูงสุดในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ 10 มกราคมเป็นต้นไป และคิดว่าหุ้นตัวนี้เหมาะที่งานนักลงทุนจะหาจังหวะซื้อเก็บสะสมไว้ทำกำไร

นายอภัยเทพ บุญทัฬหะฉานนท์
เปิดสอนวิชาศาสตร์ดวงดาววิเคราะห์หุ้น
ที่ปรึกษาด้านการลงทุน ตามหลักโหราศาสตร์ยูเรเนียน

สถาบันโหราศาสตร์แห่งยุค 08-9503849
ถ. 4 อ.อรัญเทพ สาขาสาม ภูเก็ต
ศิริราชวิทยากรลงทุน ตามหลักโหราศาสตร์ยูเรเนียน

(หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ, 10 มกราคม 2548 : 19)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ ประเมินคุณค่าของหุ้น KTB ว่า “ระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือนข้างหน้า เพราะฉะนั้นหุ้นตัวนี้ระยะยาวไม่น่าเป็นห่วง” ส่วนหุ้น PTTEP แนะนำว่า “หุ้นตัวนี้เหมาะที่งานนักลงทุนจะหาจังหวะซื้อเก็บสะสมทำกำไร” แต่ไม่ปรากฏชัดเจนว่า ผู้แนะนำหุ้นทั้งสองตัวนี้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตที่ปรึกษาการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ชี้ว่าโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุน เพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าว จากการศึกษาพบว่าเกิดขึ้น 138 กรณี คิดเป็นร้อยละ 25.32 ของ กรณีหมิ่นเหม่ที่เกิดขึ้นทั้งหมดใน 3 ช่วงเวลา โดยหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ พบมากที่สุด 29 กรณี รองลงมาคือหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมี 22 กรณี ข่าวหุ้นธุรกิจ มี 21 กรณี คอหุ้น มี 20 กรณี กระแสหุ้นรายวัน มี 17 กรณี ผู้จัดการรายวัน มี 16 กรณี และหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน พบน้อย ที่สุด 13 กรณี

รูปที่ 4.3 แสดงตัวอย่างการชี้ว่าโดยไม่มีหลักทฤษฎี

เชียร์เก็บEASTWเข้าพอร์ต

โบรกา และนักลงทุนรีบเก็บ EASTW เข้าพอร์ต ระบุว่าราคาซื้อขาย ปัจจุบันยังต่ำกว่าปัจจัยพื้นฐาน ทั้งบริษัท ยังมีอัตราการจัดปันผลระดับสูงที่สม่ำเสมอ

นักวิเคราะห์หลักทรัพย์แห่งหนึ่ง คาดการณ์ถึงผลการดำเนินงานของ บมจ.จัดการ และพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก (EASTW) ว่าบริษัทระดมเงินลงทุนกว่า 1.8 พันล้านบาท เมื่อช่วงปลายปีที่ผ่านมาจากผู้ถือหุ้นเดิมและประชาชนทั่วไป และในระยะยาวยังมีแหล่งเงินทุนจากการออกออร์แกนดจำนวน 34 ล้านหน่วย ซึ่งจัดสรรให้ทั้งผู้ถือหุ้นเดิมและผู้ถือหุ้นใหม่ที่มีอายุ 3 ปี ซึ่งบริษัทมีแผนที่จะนำเงินนี้ไปลงทุนขยายธุรกิจในอนาคต

คาดว่า ผลประกอบการปี 48 เติบโตต่อเนื่องจากปี 47 โดยรายได้ปี 48 จะเพิ่มขึ้น 28% จาก 1.8 พันล้านบาท เป็น 2.3 พันล้านบาท และจะขยายตัวเฉลี่ย 15% ต่อปี ในช่วงปี 47-50 โดยได้รับแรงหนุนจากธุรกิจน้ำ ถ้าโรในปีนี้ รวมถึงรายได้จำหน่ายตู้น้ำดื่มเอื้ออาทรยี่ห้อ Global Water ที่จะติดตั้งเพิ่มขึ้นอีก 4,000 ตู้ ต่อเนื่องจากไตรมาส 4/47 ที่ดำเนินการไปแล้ว 1,000 ตู้ คาดว่าบริษัทจะรักษาอัตรากำไรขั้นต้นที่ 50% ได้ ส่งผลให้กำไรสุทธิปี 48 จะเพิ่มขึ้น 43% จาก 446 ล้านบาท เป็น 637 ล้านบาท

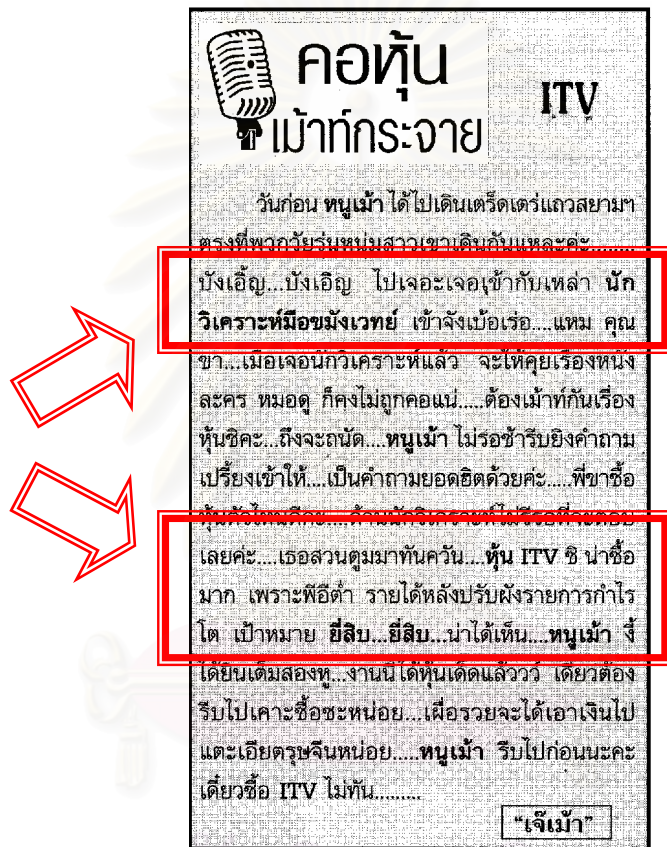
สำหรับราคาหุ้นของ EASTW ปัจจุบันซื้อขายกันที่ 6.7 เท่าของกำไรปี 48 และ P/BV ที่ 1 เท่า ซึ่งนับว่าถูกมาก ขณะที่แนวโน้มการเติบโตในอนาคตยังคงดีและมีประวัติการจ่ายเงินปันผลสม่ำเสมอ โดยคาดว่า EASTW จะจ่ายเงินปันผลหุ้นละ 2 บาท จากผลประกอบการปี 47 คิดเป็นอัตราผลตอบแทนเงินปันผลสูงถึง 50.8% นอกจากนี้ราคาหุ้นยังต่ำกว่าปัจจัยพื้นฐานซึ่งประเมินไว้ที่ 50 บาท จึงแนะนำซื้อ

(หนังสือพิมพ์คอหุ้น, 7-9 มกราคม 2548 : 14)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ มีเนื้อหาคาดการณ์ผลการดำเนินงานของบริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด(มหาชน) ชี้ว่าให้ซื้อลงทุนและให้ราคาที่เหมาะสม แต่ไม่อ้างอิงแหล่งข่าวให้ชัดเจนว่า ได้ข้อมูลมาจากแหล่งใด

“นักวิเคราะห์หลักทรัพย์แห่งหนึ่ง คาดการณ์ถึงผลการดำเนินงานของ บมจ.จัดการและ
พัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก... คาดว่าจะจ่ายเงินปันผลหุ้นละ 2 บาท ...ราคาหุ้นยังต่ำกว่า
ปัจจัยพื้นฐานซึ่งประเมินไว้ที่ 50 บาท จึงแนะนำซื้อ”

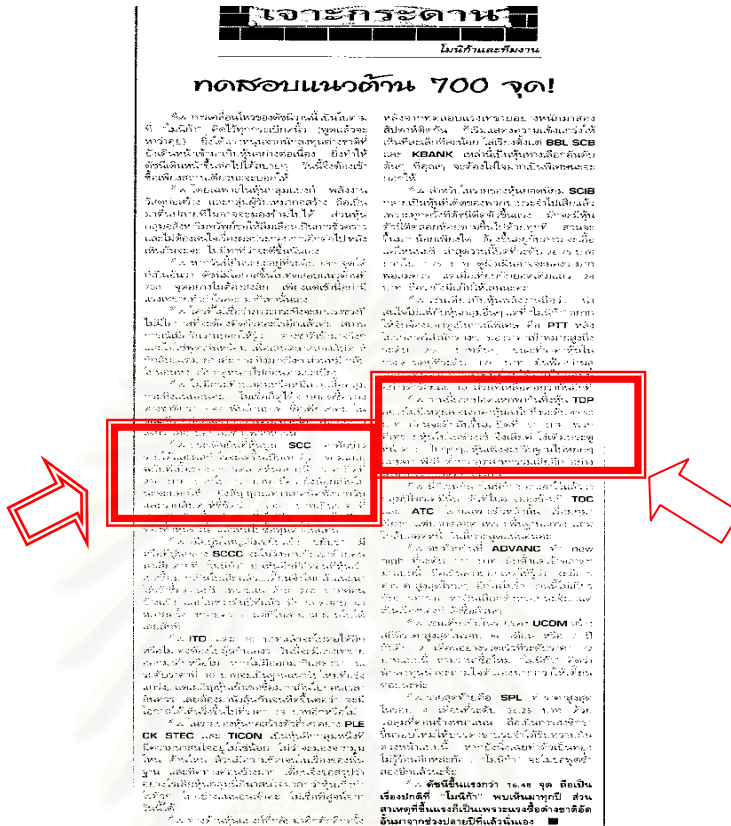
รูปที่ 4.4 แสดงตัวอย่างการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี

(หนังสือพิมพ์ล่อหุ้น, 3 กุมภาพันธ์ 2548 : 31)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ ชี้นำให้ซื้อลงทุนและให้ราคาที่เหมาะสม แต่ไม่อ้างอิงแหล่งข่าวให้ชัดเจนว่า ได้ข้อมูลมาจากแหล่งใด “นักวิเคราะห์ที่มีชื่อเสียง...เชอชวนตุมมาทันควัน..หุ้น ITV ชี้นำซื้อ มาก เพราะพื้อต้า...เป้าหมาย ยี่สิบ ยี่สิบ น่าได้เห็น...หนูเม้ารีบไปก่อนนะคะ...เคยซื้อ ITV ไม่ทัน.”

รูปที่ 4.5 แสดงตัวอย่างการจี้ข่าวโดยไม่มีหลักทฤษฎี

(หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ, 5 มกราคม 2548 : 15)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ คาดการณ์แนวโน้มของหลักทรัพย์โดยไม่มีอ้างอิงแหล่งข่าวหรือทฤษฎีในการวิเคราะห์ให้ชัดเจน

“ประเดิมกันที่หุ้นปูน SCC ...ราคาปิดที่ 256 บาท บวกไป 12 บาท ถือว่ายังไม่ยอกินไปนะจะบอกให้..ชี้ชัดว่า 300 บาทเป็นราคาที่ประเมินกันเบื้องต้น ยังไม่มีเหตุผลกลใดที่จะต้องทิ้งหุ้นตัวนี้ แล้วหันไปซื้อหุ้นตัวอื่นแทน”

“วานนี้พวกปอดแหกพากันทิ้งหุ้น TOP อย่างไม่มีเหตุผล...เสียค่าโง่เต็มประตูหน้าต่าง โถๆๆๆ หุ้นเพิ่งจะปรับฐานไปหยกๆ แถมค่า พีอี ต่ำกว่าอุตสาหกรรมเสียอีก อย่างนี้ไม่รับตะปบได้อย่างไรงั้น”

3. เผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ เกิดขึ้น 46 กรณี คิดเป็นร้อยละ 8.44 ของกรณีที่เกิดขึ้นทั้งหมดใน 3 ช่วงเวลา หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ พบกรณีที่มีน้ำหนักมากที่สุด 13 กรณี รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน กับ ผู้จัดการรายวัน มี 9 กรณี เท่ากัน กรุงเทพธุรกิจ มี 8 กรณี ทันหุ้นรายวันมี 4 กรณี โปสตัดูเคย์ 3 กรณี และหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นไม่พบการเผยแพร่ในลักษณะนี้

รูปที่ 4.6 แสดงตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์

PTT นำทีมในเครื่องบินผลสูงสุด 7 บ. ATC คาดทั้งปีรายได้โต 60,000 ล.

ปตท.นำทีมทุกบริษัทในเครื่องบินผลผู้ถือหุ้น PTTEP-NPC จ่ายสูงสุด 7 บาท ขณะที่ PTT จ่าย 6 บาท และด้านน้องใหม่ TOP จ่าย 1 บาท ขณะที่ "อะโรแมติกส์" คาดการณ์ทั้งปีรายได้ไม่ต่ำกว่า 60,000 ล้านบาท

นายเพิ่มศักดิ์ ชิววี่พัฒนานนท์ กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท อะโรแมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (ATC) เปิดเผยว่า ในปี 2548 นี้ ATC คาดการณ์ผลประกอบการจากยอดขายเพิ่มกว่า 60,000 ล้านบาทซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ประมาณ 15% เนื่องจากปริมาณการขยายที่เพิ่มขึ้นจากกำลังการผลิตที่สามารถได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งราคาน้ำมันในตลาดโลกในปีที่ผ่านมาปรับตัวลดลงส่งผลให้การบริโภคและเศรษฐกิจโลกเริ่มมีทิศทางที่ดี ประกอบกับราคาพาราไซลีนที่จะปรับตัวสูงขึ้นตามวัฏจักรขาขึ้นที่มีความต้องการเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าการผลิตที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน และคาดว่าจะส่วนต่างระหว่างราคาผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบจะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนต่างระหว่างเบซินกับคอนเดนเสทจะอยู่ที่ประมาณ 520 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล และส่วนต่างระหว่างราคาพาราไซลีนกับคอนเดนเสทจะอยู่ที่ประมาณ 600 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล

ส่วนความสืบหน้าเรื่องการโครงการอะโรแมติกส์หน่วยที่ 2 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณารายละเอียดความเป็นไปได้ของโครงการฯ ซึ่งคณะกรรมการบริษัทฯ ได้อนุมัติให้บริษัทฯ ดำเนินการประกวดราคางานก่อสร้างเพื่อทราบข้อมูลด้านราคาและกำหนดให้กลุ่มสินทรัพย์อาคารก่อสร้างมาของบริษัทฯ และคาดว่า

จะแล้วเสร็จประมาณ สิ้นเดือนมีนาคมนี้ และจะเริ่มก่อสร้างในต้นไตรมาส 3/48 ทั้งนี้จะผลิตเชิงพาณิชย์ได้ประมาณกลางปี 2551

สำหรับโครงการดังกล่าวใช้เงินทุนทั้งสิ้นประมาณ 600-650 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่จะมาจากกระแสเงินสดที่ดำเนินการหลังจากจัดสรรเงินปันผล

ปีโตรเคมีแห่งชาติ NPC จ่ายปันผลประมาณ 7 บาทต่อหุ้น ในขณะเดียวกัน บริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด (มหาชน) จะมีการจ่ายปันผลเป็นปีแรกในอัตราประมาณ 2-3 บาทต่อหุ้น ส่วนหุ้นน้องใหม่ของเครือ คือ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) จ่ายปันผล 1 บาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงมีรายได้ดีอย่างต่อเนื่อง แม้จะอยู่ในช่วงเริ่มต้น

ปีโตรเคมีแห่งชาติ NPC จ่ายปันผลประมาณ 7 บาทต่อหุ้น ในขณะเดียวกัน บริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด (มหาชน) จะมีการจ่ายปันผลเป็นปีแรกในอัตราประมาณ 2-3 บาทต่อหุ้น ส่วนหุ้นน้องใหม่ของเครือ คือ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) จ่ายปันผล 1 บาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงมีรายได้ดีอย่างต่อเนื่อง แม้จะอยู่ในช่วงเริ่มต้น

(หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน, 14-16 มกราคม 2548 : 5)

ลักษณะที่มีน้ำหนัก คือ เผยแพร่ข้อมูลการจ่ายปันผล "ปีโตรเคมีแห่งชาติ NPC จ่ายปันผลประมาณ 7 บาทต่อหุ้น"...ซึ่งบริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งข้อมูลให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบ และปรากฏในภายหลังว่า บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติเช่นข่าวโดยแจ้งว่า บริษัทฯ ยังอยู่ในระหว่างการจัดทำงบการเงินประจำปี และคณะกรรมการบริษัทฯ ยังไม่ได้มีมติจ่ายปันผล ตามหนังสือของ บริษัทปีโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ที่ 0079 /2548 ลงวันที่ 14 มกราคม 2548 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

รูปที่ 4.7 แสดงตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์

'PONG'จ่ายปันผลหุ้นละ0.20บ.

แมงป่อง จ่ายปันผลงวดปี 2547 หุ้นละ 0.20 บาท

หน้าข่าวใหญ่ ชื่อลิขสิทธิ์คนไทยหลายเรื่อง พร้อมมุกตลกขำขันคำล่ดเดือนมีนาคมนี้ คาดต้นยอดชายและกำไรปีนี้ได้เพิ่มขึ้น โบรกเกอร์ให้เป้าราคา 4.73-6.85 บาท

ราคาหุ้น PONG เมื่อวานนี้ (6 ม.ค.) วิ่งแรง ต้นราคาหุ้นพุ่งสูงสุด 4.30 บาท จากราคาเปิดที่ 4.00 บาท แต่ราคาหุ้นเริ่มอ่อนแรงลงจากแรงขายที่ทำไรในช่วงบ่าย จนกระทั่งปิดตลาดที่ระดับ 4.22 บาท เพิ่มขึ้น 0.24 บาท หรือ 6.03% ด้วยมูลค่าซื้อขาย 27.69 ล้านบาท

นางกิตติยาใจ ตริเอกวิจิตร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท แมงป่อง จำกัด (มหาชน) หรือ PONG เปิดเผยว่า บริษัทคาดว่าจะจ่ายปันผลสำหรับผลการดำเนินงานงวดปี 2547 ได้ในเดือนเมษายน 2548 ในอัตราหุ้นละ 0.20 บาท แต่ทั้งนี้จะต้องรอดูผลประกอบการโดยรวมของบริษัทอีกครั้ง

สำหรับรายได้รวมปี 2547 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปี 2546 เล็กน้อย ขณะที่กำไรจะลดลงจากปี 2546 ที่มีกำไรสุทธิ 244 ล้านบาท เนื่องจากในครึ่งปีแรก 2547 บริษัทมีต้นทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนค่าจ้างผลิตเครื่องสำอางค์หลายชนิด และต้นทุนค่าเช่าสำนักงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ บริษัทยังมีต้นทุนค่าจ้างผลิตเครื่องสำอางค์เพิ่มขึ้นจากบริษัทหนึ่งไทย เช่น พระนครฟิล์ม เครื่องหนังหอนี่เรื่อน ฯลฯ ฟิล์มบางกอก เครื่องดนตรีมีราคา และต้นทุนค่าเช่าดี อาร์เอส ไปรษณีย์ สยามคลีฟตี้ และล่าสุดได้เซ็นสัญญาซื้อลิขสิทธิ์หนังเรื่อง นรเศรษฐ จากหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิมยุคล

อย่างไรก็ตาม การเข้าไปร่วมถือหุ้นกับพันธมิตรเพื่อซื้อลิขสิทธิ์หนังไทยดังกล่าว ส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนเพิ่มขึ้นในปีที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในเดือนนี้ บริษัทจะนำเรื่อง เดอะลอร์ด ออฟ เดอะ ริงส์ ภาค 3 ออกจำหน่าย และคาดว่าจะรวมแผนหนึ่งเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ภาค 1-3 ไว้ในเทีคแกจเดียวกัน พร้อมทั้งเริ่มวางจำหน่ายได้ในเดือนกุมภาพันธ์นี้

นอกจากนี้ บริษัทเตรียมเปิดตัวสินค้าส่งสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ บนแผนตลาดราว 90 พันพื้นที่ประมาณ 3 พันตารางเมตร พร้อมทั้งเตรียมย้ายสำนักงานใหญ่มาอยู่ในพื้นที่เดียวกันในเดือนธันวาคม ทั้งนี้คาดว่าจะมีการปรับตั้งขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2546 และ 2547

“หนังไทยในปีนี้มีเพิ่มขึ้น เพราะร่วมมือกับบริษัทสร้างหนังยักษ์ใหญ่หลายค่าย ทำให้บริษัทมีสต็อกหนังไทยเพิ่มขึ้น ประกอบกับหนังที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคติดตามดูไม่ทัน ดังนั้นส่งผลต่อบริษัทซึ่งเป็นผู้ซื้อลิขสิทธิ์และจัดจำหน่าย” นางกิตติยาใจกล่าว

ด้านนางสาวสุทธยาทิพย์ ภัทรทรัพย์ นักวิเคราะห์ บริษัทหลักทรัพย์ (บล.) กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานปีนี้มีแนวโน้มปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นเนื่องจากบริษัทได้ลิขสิทธิ์จากค่ายหนังยักษ์ใหญ่หลายค่าย ขณะที่การเปิดศูนย์ค้าปลีกจะช่วยเพิ่มยอดขาย และสามารถกระจายสินค้าของบริษัทได้มากขึ้น โดยคาดว่าปีนี้บริษัทจะจ่ายเงินปันผลได้ประมาณ 0.55 บาท/หุ้น ซึ่งระดับราคาหุ้น ณ ปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำกว่าราคาของข้อ 7 บาท ดังเหรียญและนา “ซื้อ” โดยให้ราคาเหมาะสม 6.85 บาท

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินคาดว่าในปี 2547 บริษัทจะมีรายได้ 1.5 พันล้านบาท และคาดว่าจะมีกำไรสุทธิปี 2547 ประมาณ 85 ล้านบาท ซึ่งตัวลดลงจากปี 2546 ที่มีกำไรสุทธิ 244 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทได้เปลี่ยนนโยบายด้านบัญชี จึงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

บริษัทวิเคราะห์หลักทรัพย์ ซีมีโก้ จำกัด และ “ขายลด” หุ้น PONG ที่ราคาเหมาะสมตามปัจจัยพื้นฐาน 4.73 บาท เนื่องจากการขายสาขา และการถือครองลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้บริษัทมีกำไรสุทธิเติบโตก้าวกระโดดในปีนี้อย่างไรก็ตามแนวโน้มต้นทุนขายที่สูงขึ้นและสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่หมดลงเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิมและประเมินมูลค่าเหมาะสมเหลือ 4.73 บาท ที่ระดับ PER 10 เท่า

(หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน, 7-9 มกราคม 2548 : 10)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ เผยแพร่ข้อมูลการจ่ายปันผล “PONG จ่ายปันผลหุ้นละ0.20บ.” ซึ่งบริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งข้อมูลให้ตลาดหลักทรัพย์ทราบ และต่อมาภายหลัง บริษัทจดทะเบียนได้ปฏิเสธการให้ข่าวดังกล่าว ตามหนังสือของบริษัท แมงป่อง จำกัด(มหาชน) ลงวันที่ 7 มกราคม 2548 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...เริ่มพูดกันมากขึ้นที่หุ้น ชินเทค คอนสตรัคชั่น...ขึ้นมาชิลลิ่ง กำลังจะมีข่าวเพิ่มทุน...
จริงไม่จริงไม่รู้ แต่ถ้าดูเหตุผลการใส่เงินใน บริษัทรถไฟฟ้างกรุงเทพ (บีอีเอ็มซี) 3.44 ล้านบาท และ
บริษัท ริชชี เซ็นเตอร์ 1 118.7 ล้านบาท แล้วเบ็ดเสร็จ 150 ล้านบาท มีสิทธิเพิ่มทุนได้???”

รูปที่ 4.9 แสดงตัวอย่างการนำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน

คิดเป็นเห็นก่อน

วอลุ่มหนาขึ้นใจมากขึ้น

ตอนนี้กำลังทดสอบเกี่ยวกับระบบไฟฟ้า คาดว่ากระบวนการทดสอบทั้งหมดจะสมบูรณ์ในเดือน ต.ค. นี้แน่นอน ถ้า **SATTEL** สามารถยิงดาวเทียมไอพีเอสตาร์ หุ่นวีงกระสวยได้

อีกตัวหนึ่งที่เล่นแล้วต้องระวังให้มากคือ **LOXLEY** เพราะเล่นแก๊งกำไรกันหนัก ก็คงมาจากข่าวเรื่องการประมูลหอยออนไลน์ ที่ผ่านเกณฑ์ของกระทรวงการคลังไปแล้ว และน่าจะได้รับการสัมปทานรับแทงหวยตู้ก่อนข้างแน่นอน แต่ถึง **LOXLEY** จะไม่ชนะการประมูล แต่บริษัทยังมีหอยที่เป็นคู่แข่ง ก็มีบริษัทไอเอซีของ **LOXLEY** เหมียวมัน

ดังนั้นเมื่อรายวันที่เห็นจะได้ พระกฤษสำราญก็จะ "ล่าช้า" สมชื่อ...

ด้านหุ้นเมืองใหม่ **AMC** ใครที่มีหุ้นอยู่น่าจะออกตัวได้แล้ว เพราะมีแนวโน้มดีสุดหุ้นยาวได้ เพราะรายใญ่ถูกสูงโดยของออกมามาก ถ้าใครที่มีระบบการันตีหุ้นจะมองก่อนน่าจะรู้ดีว่า พอรู้พวกนี้หยุดเล่น ใครที่ติดหุ้นอยู่จะรอนานมาก ชื่อสำคัญหุ้นตัวนี้ไปรบกเกอร์เขาให้ราคาไว้ที่ 4 บาท ต้นๆ ดังนั้น ดัชนีราคาปัจจุบันน่าจะสูงเกินจริง ใครมีหุ้นในมือขายไปก่อนดีกว่าอื่น น่าจะมีโอกาสทำกำไรได้มากกว่า...

แนะนำหุ้นที่น่าสนใจ **CP7-11** ตัวนี้พรรคพวกบอกมาให้เก็บแล้วถือยาวได้เลย ราคาที่ 50 กว่าบาท เมื่อเทียบกับพื้นฐานของหุ้นแล้ว ถือว่าถูก ตอนนี้อยู่กลุ่มที่ฟื้นแล้วด้วย ใครชอบเล่นหุ้นกำไรชัวร์ๆ เข้าไปลุยได้เลย

อีกทั้งยังมีแรงบีบจากราคาน้ำมันซึ่งต้องระวังเหมือนกัน เพราะการตีตัวกลับของราคาน้ำมัน **NYMEX** ตัวหน้าเพิ่มขึ้น 0.70 ดอลลาร์สหรัฐ ภูมิภาคที่ 46.75 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล และเบรนท์ +0.36 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 43.05 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล เหตุจากแรงกดดันในเรื่องอุปทานน้ำมัน ทั้งของยูเอสและอิรักผสมกับแรงกดดันอะไร หลังดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐปรับตัวลงในเดือน ก.ค. อาจจำกัดการปรับขึ้นของดัชนีตลาดหุ้นได้ไม่มากนัก

กลุ่มที่น่าสนใจ มีผลประกอบการดีต่อเนื่องในช่วง 2H/47 ก็คือ กลุ่มพลังงาน และเคมีภัณฑ์

ส่วนกลุ่มสื่อสารที่ลากตลาดขึ้นมาก ยังมีเรื่องให้ต้องกังวลใจหลายเรื่องและครบ ต้องระวังเหมือนกัน โดยเฉพาะเรื่อง กทท. หรือคณะกรรมการกำกับกิจการโทรคมนาคมที่รัฐบาลจะตั้งให้แล้วเสร็จในเดือน ต.ค. นี้ ซึ่งถ้าตั้งขึ้นมาก็ต้องมีการแบ่งกระจายคลื่นความถี่กันใหม่ คงรู้ว่าสายล่อผีเหมือนกัน เพราะไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น

ตัวที่น่าสนใจในกลุ่มนี้ก็คือ **SATTEL** ที่ใกล้ยิงขึ้นไปบรอดคาถาแล้ว 2548

(หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน, 19 สิงหาคม 2547 : 14)

ลักษณะที่หมิ่นเหม่ คือ เสนอข้อมูลที่ยังไม่แน่นอน เรื่องกำหนดการส่งดาวเทียมไอพีเอสตาร์ ขึ้นสู่วงโคจร และการได้รับสัมปทานหอยออนไลน์ของบริษัท **LOXLEY** ว่าน่าจะเกิดขึ้นได้แน่นอนเมื่อใด โดยไม่ให้คำอธิบายและอ้างอิงแหล่งข่าวที่ชัดเจน

“**SATTEL** คาดว่ากระบวนการทดสอบทั้งหมดจะสมบูรณ์ในเดือน ต.ค. นี้แน่นอน ถ้า **SATTEL** สามารถยิงดาวเทียมไอพีเอสตาร์ หุ่นวีงกระสวยได้...อีกตัวหนึ่งที่เล่นแล้วต้องระวังให้มากคือ **LOXLEY** เพราะเล่นแก๊งกำไรกันหนัก ก็คงมาจากข่าวเรื่องการประมูลหอยออนไลน์ ...และน่าจะได้รับการสัมปทานรับแทงหวยตู้ก่อนข้างแน่นอน...”

จำนวนข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แต่ละช่วงเวลา

การวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ช่วงเวลา มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 508 เรื่อง จากจำนวนที่นำเสนอทั้งสิ้น 7,313 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.95 โดยแยกเป็นแต่ละช่วงเวลาได้ดังนี้

ช่วงที่ 1. ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546

ขณะนั้นมีหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้งหมด 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ และกระแสนรายวัน มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ทั้งหมด 83 เรื่อง จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด 1,093 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.59 โดยมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนข่าวและคอลัมน์ทั้งหมด	กรณีที่หมิ่นเหม่ต่อความผิด			เทียบกับจำนวนที่นำเสนอของแต่ละชื่อฉบับ (%)	เทียบกับจำนวนที่นำเสนอในช่วงเวลา (%)
		ข่าว	คอลัมน์	รวม		
กรุงเทพธุรกิจ	190	10	1	11	5.79	1.00
ผู้จัดการรายวัน	240	4	2	6	2.55	0.55
โพสต์ทูเดย์	269	7	-	7	2.60	0.64
ข่าวหุ้นธุรกิจ	238	17	28	45	18.90	4.12
กระแสนรายวัน	156	14	-	14	8.97	1.28
รวม	1,093	52	31	83	-	7.59

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่มีเนื้อหาการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ในระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ 1 ที่ได้ทำการศึกษา พบว่ามีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แยกเป็นข่าว 52 ข่าว และคอลัมน์ 31 คอลัมน์ รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.59 ของเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีกรณีที่หมิ่นเหม่เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ได้นำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 18.90 ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่เกิดขึ้นสูงสุด และเมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่สูงสุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 4.12 ในขณะที่ผู้จัดการรายวันเป็นหนังสือพิมพ์ที่เมื่อเทียบกับตนเองและกับหนังสือพิมพ์ทั้งหมดมีกรณีที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.55 เมื่อเทียบกับการนำเสนอของตนเอง และร้อยละ 0.55 เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547

ขณะนั้นมีหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้งหมด 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสหุ้นรายวัน และทันหุ้นรายวัน มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ทั้งหมด 159 เรื่อง จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด 2,618 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.07 โดยมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวน ข่าวและ คอลัมน์ ทั้งหมด	กรณีที่หมิ่นเหม่ ต่อความผิด			เทียบกับจำนวน ที่นำเสนอของแต่ละ ฉบับ (%)	เทียบกับจำนวน ที่นำเสนอใน ช่วงเวลา (%)
		ข่าว	คอลัมน์	รวม		
กรุงเทพธุรกิจ	368	14	-	14	3.80	0.53
ผู้จัดการรายวัน	433	13	-	13	3.00	0.50
โพสต์ทูเดย์	492	11	11	22	4.47	0.84
ข่าวหุ้นธุรกิจ	548	12	50	62	11.31	2.37
กระแสรายวัน	317	2	6	8	2.52	0.30
ทันหุ้นรายวัน	460	-	40	40	8.69	1.53
รวม	2,618	52	107	159	-	6.07

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่มีเนื้อหาการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ในระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547 ช่วงเวลาที่ 2 ในการวิจัย พบว่ามีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แยกเป็นข่าว 52 ข่าว และคอลัมน์ 107 คอลัมน์ รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 159 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.07 ของเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีกรณีที่หมิ่นเหม่เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ได้นำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 11.31 ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่เกิดขึ้นสูงสุด และเมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่สูงสุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 2.37 ในขณะที่กระแสรายวันเป็นหนังสือพิมพ์ที่เมื่อเทียบกับตนเองและกับหนังสือพิมพ์ทั้งหมดมีกรณีที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.52 เมื่อเทียบกับการนำเสนอของตนเอง และร้อยละ 0.30 เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548

หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันในขณะนั้นมีทั้งหมด 7 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสหุ้นรายวัน ทันหุ้นรายวัน และคอหุ้น มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ทั้งหมด 266 เรื่อง จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด 3,602 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.38 โดยมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ ที่เผยแพร่ ระหว่างวันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนข่าวและคอลัมน์ทั้งหมด	กรณีที่หมิ่นเหม่ต่อความผิด			เทียบกับจำนวนที่นำเสนอของแต่ละชื่อฉบับ (%)	เทียบกับจำนวนที่นำเสนอในช่วงเวลา (%)
		ข่าว	คอลัมน์	รวม		
กรุงเทพธุรกิจ	454	13	-	13	2.86	0.36
ผู้จัดการรายวัน	485	12	-	12	2.47	0.33
โพสต์ทูเดย์	573	7	3	10	1.74	0.28
ข่าวหุ้นธุรกิจ	576	9	120	129	22.40	3.58
กระแสหุ้นรายวัน	389	13	13	26	6.68	0.72
ทันหุ้นรายวัน	584	6	18	24	4.10	0.67
คอหุ้น	541	9	43	52	9.61	1.44
รวม	3,602	69	197	266	-	7.38

จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่มีเนื้อหาการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ในช่วงวันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งเป็นเวลาที่ 3 ในการวิจัย พบว่ามีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แยกเป็น

ข่าว 69 ข่าว และคอลัมน์ 197 คอลัมน์ รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 266 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.38 ของเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีกรณีที่หมิ่นเหม่เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ได้นำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 22.40 ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่เกิดขึ้นสูงสุด และเมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกรณีหมิ่นเหม่สูงสุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 3.58 ในขณะที่โพสต์ทูเดย์เป็นหนังสือพิมพ์ที่เมื่อเทียบกับตนเองและกับหนังสือพิมพ์ทั้งหมดมีกรณีที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.74 เมื่อเทียบกับการนำเสนอของตนเอง และร้อยละ 0.28 เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนข่าวและคอลัมน์ทั้งหมด	กรณีที่หมิ่นเหม่ต่อความผิด						เทียบกับจำนวนที่นำเสนอทั้ง 3 ช่วงเวลา (%)
		ข่าว	คิดเป็นร้อยละ	คอลัมน์	คิดเป็นร้อยละ	รวม	คิดเป็นร้อยละ	
กรุงเทพธุรกิจ	1012	37	3.66	1	0.10	38	3.75	0.52
ผู้จัดการรายวัน	1158	29	2.50	2	0.17	31	2.68	0.42
โพสต์ทูเดย์	1334	25	1.87	14	1.05	39	2.92	0.53
ข่าวหุ้นธุรกิจ	1362	38	2.79	198	14.54	236	17.33	3.23
กระแสรายวัน	862	29	3.36	19	2.20	48	5.57	0.66
ทันหุ้นรายวัน	1044	6	0.57	58	5.55	64	6.13	0.88
คอหุ้ม	541	9	1.66	43	7.95	52	9.61	0.71
รวม	7,313	173	2.37	335	4.58	508	--	6.95

จากผลการวิจัยที่แสดงการจำแนกความถี่ รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่สัมพันธ์ต่อความถี่เกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าว เพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ที่เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้ง 3 ช่วงเวลา ตามรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.5 พบว่าการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบคอลัมน์เป็นรูปแบบที่พบ ทัศนคติที่สัมพันธ์ร้อยละ 4.58 ของเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ทั้งหมด มากกว่าการนำเสนอในรูปแบบข่าวที่ พบร้อยละ 2.37 ในขณะที่ทั้งข่าวและคอลัมน์มีทัศนคติที่สัมพันธ์รวมกันร้อยละ 6.95

หนังสือพิมพ์ที่เสนอทัศนคติที่สัมพันธ์ต่อความถี่เกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อ สร้างราคาหลักทรัพย์ เมื่อเทียบกับจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนำเสนอ พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีทัศนคติที่สัมพันธ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.33 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ค้อหุ้น คิดเป็นร้อยละ 9.61 ทันหุ้นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 6.13 กระแสหุ้นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 5.57 กรุงเทพธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.75 โปสตัดูเคย์ คิดเป็นร้อยละ 2.92 และ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีทัศนคติที่สัมพันธ์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.68

เมื่อเทียบกับจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่หนังสือพิมพ์ทั้งหมดนำเสนอใน 3 ช่วงเวลา หนังสือพิมพ์ที่เสนอทัศนคติที่สัมพันธ์ต่อความถี่เกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคา หลักทรัพย์มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.23 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ทันหุ้นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 0.88 ค้อหุ้น คิดเป็นร้อยละ 0.71 กระแสหุ้นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 0.66 โปสตัดูเคย์ คิดเป็นร้อยละ 0.53 กรุงเทพธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 0.52 และหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน มีทัศนคติที่สัมพันธ์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.42

ผลการศึกษาทั้ง 3 ช่วงเวลา พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีทัศนคติที่สัมพันธ์เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ได้นำเสนอทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 17.33 ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทัศนคติที่สัมพันธ์เกิดขึ้นสูงสุด และเมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดก็เป็น หนังสือพิมพ์ที่มีทัศนคติที่สัมพันธ์สูงสุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 3.23 ในขณะที่ผู้จัดการรายวันเป็น หนังสือพิมพ์ที่เมื่อเทียบกับตนเองและกับหนังสือพิมพ์ทั้งหมดมีทัศนคติที่สัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ร้อย ละ 2.68 เมื่อเทียบกับการนำเสนอของตนเอง และร้อยละ 0.42 เมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อหาที่ วิเคราะห์ทั้งหมดในช่วงเวลานี้

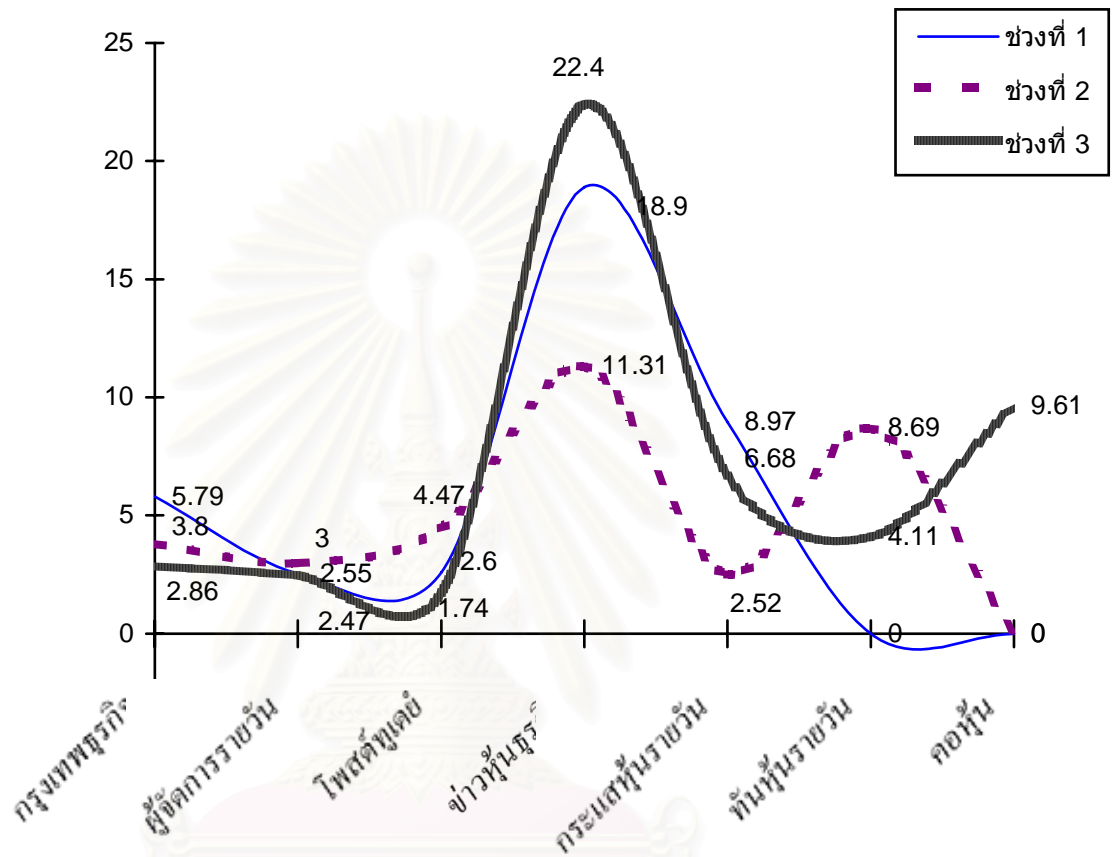
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ใน 3 ช่วงเวลา

ช่วงเวลาที่ศึกษา	จำนวนข่าวและคอลัมน์ทั้งหมด	กรณีที่หมิ่นเหม่ต่อความผิด	คิดเป็นร้อยละ
ช่วงเวลาที่ 1 วันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546	1,093	83	7.59
ช่วงเวลาที่ 2 วันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547	2,618	159	6.07
ช่วงเวลาที่ 3 วันที่ 3 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2548	3,602	266	7.38
รวม	7,313	508	6.95

จากตารางที่ 4.6 เมื่อรวบรวมการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ที่เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละช่วงเวลา เปรียบเทียบกับจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่า ช่วงเวลาที่ 1 ในการศึกษาคือ ระหว่างวันที่ 1 – 17 ธันวาคม 2546 เป็นช่วงเวลาที่มึกรณีหมิ่นเหม่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ร้อยละ 7.59 ของจำนวนเนื้อหาที่นำเสนอทั้งหมดในช่วงเวลานั้น ขณะที่ช่วงเวลาที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 – 31 สิงหาคม 2547 มีกรณีหมิ่นเหม่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือร้อยละ 6.07

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กราฟที่ 1 เปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่หมั่นหม่อมต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ใน 3 ช่วงเวลา

ผลการศึกษาที่แสดงในกราฟที่ 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบจากทั้ง 3 ช่วงเวลาที่ศึกษา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีการเผยแพร่เนื้อหาที่มีความหมั่นหม่อมน้อยลงตามลำดับตั้งแต่ช่วงเวลาที่ 1 ถึงช่วงเวลาที่ 3 ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โพสต์ทูเดย์ และ ทันหุ้นรายวัน มีการเผยแพร่เนื้อหาที่หมั่นหม่อมในช่วงเวลาที่ 3 ลดน้อยลงจากการนำเสนอในช่วงเวลาที่ 2

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจและกระแสนักรายวันในช่วงเวลาที่ 3 มีการเผยแพร่เนื้อหาที่หมั่นหม่อมเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาที่ 2 แต่การเผยแพร่ในช่วงเวลาที่ 2 มีการนำเสนอเนื้อหาที่หมั่นหม่อมน้อยลงกว่าช่วงเวลาที่ 1

ส่วนหนังสือพิมพ์คอตุ่นยังไม่สามารถเปรียบเทียบได้เพราะเป็นหนังสือพิมพ์ที่เพิ่งเริ่มตีพิมพ์ในช่วงเวลาที่ 3 เท่านั้น

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ แนวธุรกิจรายวันกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

งานวิจัยนี้ได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาหาข้อสรุปแนวทางการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ตกเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ ภายใต้กรอบของกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กรอบของจริยธรรมและสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยได้สัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้

1. นิตยา สดวัฒนา บรรณาธิการข่าวการเงิน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
2. ชลลดา อิงศรีสว่าง บรรณาธิการการเงิน หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
3. ยุทธนา นวลจรัส บรรณาธิการข่าวการเงิน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
4. บุษบา ศรีลาปิง หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ

5. นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน
6. บุญมี อ่อนน้อม บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน
7. เทวัญ จงกลรอด บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์คอหุ้น
8. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์ บุญโญภาส ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. ธวัชชัย พิทยโสภณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และผู้สอนวิชากฎหมายหลักทรัพย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. สุภา ธรรมศิริวัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและคดี สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
11. รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ที่หนังสือพิมพ์จะกลายเป็นช่องทางในการแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์
2. วิธีการป้องกันตนเองของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน
 - 2.1 ระดับนโยบาย
 - 2.2 กระบวนการผลิตและคัดเลือกเนื้อหาเพื่อตีพิมพ์
 - 2.3 การให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์
3. ความเกี่ยวข้องระหว่างกฎหมายหลักทรัพย์กับการทำงานของหนังสือพิมพ์
4. แนวปฏิบัติที่หนังสือพิมพ์ควรจะใช้เพื่อป้องกันตนเองในมุมมองของนักวิชาการ
5. เหตุผลของหนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์

1. ความเป็นไปได้ที่หนังสือพิมพ์จะกลายเป็นช่องทางในการแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์

นอกจากผลของงานวิจัยในอดีตจะพบว่า ข่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในการวิจัยนี้ยังพบว่า นักกฎหมาย นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีความเห็นตรงกันว่า ความเป็นไปได้ที่สื่อ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์จะกลายเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวที่จะมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ได้ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวจะได้ผลมากที่สุด เพราะแพร่ข่าวได้กว้างและรวดเร็ว (พีระ จิร โสภณ, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549) และข่าวที่เผยแพร่ผ่านสื่ออาจมีความน่าเชื่อถือมากกว่าการปล่อยโดยบุคคล (วิระพงษ์ บุญโยธาส, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549)

2. การแข่งขันทางวิชาชีพที่จะต้องให้ได้ข่าวเร็วกว่าฉบับอื่น และเวลาที่เร่งรีบในการทำงาน ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ครบทุกด้าน หรือหาแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลที่勘กัน ได้ รวมถึงการฝากกันทำข่าวของนักข่าวบางกลุ่มที่กลัวตกข่าว ทำให้มีโอกาสที่จะถูก

แหล่งข่าวหลอกลวงได้ง่าย เพราะปล่อยข่าวให้กับนักข่าวเพียงคนเดียวสามารถกระจายข่าวได้แพร่หลาย (พีระ จิร โสภณ, **สัมภาษณ์**, 7 มีนาคม 2549)

3. ขอบเขตของเนื้อหาที่เป็นการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กับเนื้อหาของข่าวที่เป็นการปล่อยข่าวลือเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ มีความใกล้เคียงกันมาก โดยเฉพาะการใช้ข้อเท็จจริงพร้อมกับให้ความเห็นสรุปด้วยว่าดีหรือไม่ดีเหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่ จึงมีความเป็นไปได้มากที่จะมีการใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือปล่อยข่าวเพื่อสร้างราคา (วีระพงษ์ บุญโยภาส, **สัมภาษณ์**, 7 มีนาคม 2549)

4. การทำข่าวในตลาดทุนมีโอกาสจะถูกโน้มน้าวจิตใจได้ง่ายเพราะบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตลาดเงินตลาดทุน ส่วนใหญ่จะมีอำนาจเงินหรือไม่ก็มีอำนาจการเมืองหรืออำนาจทางธุรกิจ (วีระพงษ์ บุญโยภาส, **สัมภาษณ์**, 7 มีนาคม 2549) เมื่อมีปัจจัยอื่นเข้ามาบังคับก็ทำให้มีโอกาสที่จะตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่นได้ง่ายซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในทุกสังคม

5. การตกเป็นเครื่องมือบางครั้งอาจจะเกิดขึ้นจากความไม่รู้กฎหมายหลักทรัพย์ หรือรู้แต่คิดว่าหนังสือพิมพ์มีสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูล กฎหมายหลักทรัพย์ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์และ ก.ล.ต. ไม่ได้มีหน้าที่ควบคุมหนังสือพิมพ์ ไม่มีอำนาจเอาผิดกับหนังสือพิมพ์ได้ (สุภา ธรรมชิตวัฒน์, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2549)

นอกจากความเป็นไปได้แล้ว จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ ทุกฉบับยืนยันว่า มีผู้ที่พยายามจะใช้หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางในการปล่อยข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์อยู่เสมอ โดยเฉพาะแหล่งข่าวในสายธุรกิจและตลาดทุน หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างเคยได้รับโทรศัพท์แจ้งข่าวจากผู้ไม่ประสงค์จะเปิดเผยตัว แหล่งข่าวที่เปิดเผยตัวแต่ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จหรือข้อมูลที่เกินจริง การปล่อยข่าวเพื่อทำลายคู่แข่ง ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องรู้เท่าทันและระมัดระวังในการเสนอข่าวอยู่ตลอดเวลาเพื่อป้องกันไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือได้

2. วิธีการป้องกันตนเองของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน

2.1. ระดับนโยบาย หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้แสดงจุดยืนเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีนโยบายการนำเสนอเนื้อหาในส่วนเศรษฐกิจ-การเงิน โดยพยายามให้ข้อมูลกับนักลงทุนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และให้ความเป็นธรรมในการนำเสนอเนื้อหาสองด้าน ทั้งด้านผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา

ส่วนนโยบายในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของพนักงาน หนังสือพิมพ์ไม่ได้ห้ามพนักงานและนักข่าวลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แต่ต้องเป็นการซื้อเพื่อลงทุนจริงๆ ซึ่งควรจะถือหลักทรัพย์นั้นไว้ไม่ต่ำกว่า 3 เดือน ไม่ควรเป็นการซื้อขายวันต่อวันหรือวันละหลายๆ รอบ ถ้าเป็นไปได้ควรเลี่ยงไปลงทุนในหน่วยลงทุนของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมแทน ให้ผู้อื่นบริหารเงินให้จะดีกว่า เพราะจะได้ไม่มีส่วนได้เสียกับตลาดหลักทรัพย์ เสนอข่าวได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน แต่ห้ามพนักงานและนักข่าวรับหรือซื้อหุ้น IPO* เด็ดขาด ถ้าต้องการลงทุนในหุ้นต้องซื้อในตลาดหลักทรัพย์ “..เพราะแม้จะซื้อในราคาเท่ากับที่เสนอขายประชาชนทั่วไป แต่ถือว่าได้สิทธิพิเศษจากบริษัทจดทะเบียน หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นตัวแทนจำหน่าย จึงไม่ต้องการให้เป็นบุญคุณกัน” (นิตยา สดวิวัฒนา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีนโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ที่ต้องการให้คนอ่านมีความรู้ในการลงทุนในตลาด และ “ถ้าเป็นไปได้ควรจะทำให้ผู้อ่านได้กำไรจากการลงทุนมากกว่าขาดทุน”

ส่วนนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ของพนักงาน “หนังสือพิมพ์ห้ามเด็ดขาดทั้งการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์และหุ้น IPO เพราะเวลาเขียนข่าวจะเอนเอียงได้ ไม่ว่าจะลงทุนในชื่อตัวเองหรือให้คนอื่นถือแทนก็ไม่ได้ แม้ไม่มีประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ถ้าจับได้จะถูกประณามจนต้องลาออกไปเอง” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

* หุ้น IPO (Initial Public Offering) คือหลักทรัพย์ที่บริษัทออกใหม่เพื่อเพิ่มทุน และเสนอขายแก่ประชาชนทั่วไป เป็นการเสนอขายนอกตลาดหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2545 : 7-14)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ นโยบายของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าวคือ ข่าวจะต้องถูกต้องเป็นกลาง อยู่ในความสนใจของประชาชน และต้องบอกให้ผู้อ่านทราบว่า ข่าวนั้นมีความสำคัญ มีผลกระทบอย่างไรต่อผู้อ่านบ้าง

ส่วนนโยบายการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของพนักงานไม่ได้มีการห้าม แต่ “มีระเบียบปฏิบัติเรื่องจริยธรรมของบริษัทอย่างชัดเจนว่าห้ามรับหุ้นจากใครทั้งสิ้น หุ้นของก็ไม่ได้ ถ้าอยากลงทุนต้องซื้อในตลาดหลักทรัพย์ ถ้าใครรับจะถูกไล่ออกเพราะทำผิดระเบียบของบริษัททำให้บริษัทเสียหายอย่างร้ายแรง”

การที่บริษัทไม่ห้ามพนักงานและนักข่าวลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพราะมองว่าเป็นการลงทุนในรูปแบบหนึ่งที่ทุกคนมีสิทธิกระทำได้ แต่ต้องเป็นการลงทุนจริงๆ ไม่ใช่ซื้อขายเก็งกำไร ห้ามเล่น Net Settlement* เพราะจะนั่งซื้อขายทั้งวันจนกระทบกับงาน ถ้าเป็นกรณีนี้ไม่ควรเป็นนักข่าว ควรลาออกไป และที่บริษัทไม่มีนโยบายห้าม “เพราะถ้าห้ามก็จะเสี่ยงไปใช้ข้อมูลอื่นในการลงทุนแทน ไม่สามารถตามเช็คได้หมด ผู้ใช้ความเชื่อใจ ความเข้าใจในกฎระเบียบที่มีเหตุมีผลและควบคุมได้จริงจะดีกว่า ที่สำคัญคือนักข่าวของเครือโพสต์จะได้รับเงินเดือนสูงกว่ามาตรฐานในระบบ เพราะต้องการให้นักข่าวอยู่ได้โดยรักษาศักดิ์ศรี รักษาจรรยาบรรณไว้ได้ ถ้ายังมีพฤติกรรมที่ไม่เคารพกติกาที่ตกลงกันไว้ ก็อยู่ด้วยกันไม่ได้” (ชลลดา อิงศรีสว่าง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ นโยบายในการเสนอข่าวคือ “เป็นหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับหุ้นที่ไม่เชียร์หุ้น” แต่จะให้ความรู้กับผู้อ่าน นักลงทุน และเสนอข่าวด้านการเมืองที่มีอิทธิพลต่อตลาดหุ้นด้วย เพราะตลาดหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับหลายๆ ส่วน จึงควรให้ความรู้ให้ครบทุกด้าน ส่วนหน้าที่ในการตัดสินใจเป็นของนักลงทุน

* Net Settlement หรือ การชำระค่าซื้อขายแบบยอดสุทธิ เป็นการชำระราคาหลักทรัพย์ในลักษณะที่บริษัทหลักทรัพย์นำค่าซื้อและค่าขายหลักทรัพย์ตัวเดียวกันในวันเดียวกันของผู้ลงทุนรายหนึ่งมาหักกลบกันเพื่อหายอดสุทธิ เมื่อถึงวันชำระราคาหลักทรัพย์ผู้ลงทุนจะชำระเพียงเงินส่วนต่างที่มูลค่าซื้อมากกว่ามูลค่าขายเท่านั้น การชำระค่าซื้อประเภทนี้ทำให้ผู้ลงทุนไม่ต้องชำระเงินเต็มจำนวนยอดที่ซื้อทุกครั้ง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ฝ่ายสื่อสารองค์กร, 2545ข : 98)

สำหรับนโยบายการลงทุนของพนักงาน มีนโยบายชัดเจนว่าห้ามลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เพราะจะทำให้ใจไม่เป็นกลางเวลาเขียนข่าว ส่วนเรื่องการเสนอหุ้น IPO ส่วนใหญ่ผู้ที่จะเสนอจะรู้ว่าหนังสือพิมพ์ไม่รับ และที่ผ่านมายังไม่เคยเจอเพราะ “ถ้าให้มาก็เหมือนดูถูกกันจะเสียความสัมพันธ์อันดีที่มีมานาน ถ้าจะมีน้ำใจให้กันจะมาลงโฆษณามากกว่า” (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสนั้นรายวัน มีนโยบายในการเสนอข่าวที่เป็นกลาง ไม่ชี้นำนักลงทุน แต่จะให้ข้อมูลทั้งจากผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ว่ามีความเห็นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร เพื่อให้ให้นักลงทุนได้ตัดสินใจ

ส่วนนโยบายในการลงทุนของพนักงานห้ามลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แต่ไม่ได้ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร “เพราะยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ ยิ่งนักข่าวยิ่งอยากรู้อยากเห็นอยากลองบางครั้งจึงต้องปล่อยให้ได้รับบทเรียนเอง” โดยมีบรรณาธิการคอยเตือนคอยสั่งเกตเพราะถึงแอบเล่นแต่จะเก็บอาการไม่อยู่ พอขาดทุนแล้วมีบรรณาธิการคอยซ้ำเติมสักครั้งสองครั้งก็จะเลิกไปเอง ปัจจุบันไม่มีนักข่าวเล่นหุ้น การที่บริษัทใช้วิธีนี้ได้ผลเพราะมีบุคลากรน้อย ใช้จริยธรรมเป็นหลักปกครองได้ง่าย

“แต่สำหรับการรับหุ้น IPO ถ้าหุ้นที่เสนอเข้ามาจะระบุว่ากระจายให้ผู้มีอุปการคุณได้จะรับเข้าบัญชีของบรรณาธิการบริหาร” แล้วจะแจ้งให้ ก.ล.ต. ทราบว่าหนังสือพิมพ์อยู่ในรายชื่อผู้มีอุปการคุณ ตามกฎของ ก.ล.ต. ที่จะต้องแจ้งก่อนกระจายหุ้นให้บุคคลทั่วไป 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์จะไม่ลงข่าวเกี่ยวกับหุ้นตัวนั้นเลยจนกว่าหุ้นจะเข้าตลาด หนังสือพิมพ์จึงจะลงข่าวในวันรุ่งขึ้น ซึ่งในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ไม่ได้ถือหุ้นนั้นแล้ว เพราะเมื่อหุ้นเข้าตลาดหนังสือพิมพ์จะขายหุ้นออกมาในชั่วโมงแรกทันที (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน นโยบายหลักในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์คือเน้นข้อมูลด้านราคาและจังหวะในการเข้าไปลงทุน โดยจะเจาะข่าวทั้งด้านปัจจัยพื้นฐานเพื่อหาราคาที่เหมาะสมและนำเสนอปัจจัยด้านเทคนิคให้นักลงทุนได้ทราบจังหวะในการเข้าลงทุน เพื่อให้ นักลงทุนซื้อหลักทรัพย์ตัวใดแล้วไม่ต้องถือนานกว่าจะถึงราคาเป้าหมาย

ส่วนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของพนักงานและนักข่าว **ไม่มีนโยบายห้าม** เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคลจะไปห้ามไม่ได้ แต่ที่นโยบายของบริษัทห้ามไว้คือ **ห้ามรับหุ้น IPO** (บุญมี อ่อนน้อม , สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์คอหูน มีนโยบายในการเสนอข่าวคือนำเสนอความจริง และ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนอย่างแท้จริง ต้องทำให้นักลงทุนได้ประโยชน์มากที่สุด โดยมี เป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาตลาดเงินตลาดทุนของประเทศ

สำหรับนโยบายการลงทุนของพนักงาน ไม่ได้ห้ามลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ให้ เรียนรู้ได้ แต่ปัจจุบันถอยกันหมดแล้วเพราะรู้ว่า **“ไม่มีใครประสบความสำเร็จในตลาดหลักทรัพย์ได้** เนื่องจากจะมีคนอยู่เพียงกลุ่มเดียวที่มีอำนาจควบคุมได้ และจะมีแต่กลุ่มนี้เท่านั้นที่จะได้กำไรจาก ตลาด นักลงทุนรายย่อยคือเหยื่อ และยิ่งถ้าเป็นนักข่าวในสายนี้แล้วมันเหมือนมีบาป **ไม่เคยมีใคร** รายได้เพราะหุ้น”

ส่วนเรื่อง **“หุ้น IPO มีคนมาเสนอให้บ่อย แต่ไม่ได้รับเพราะทายได้ว่าไม่ใช่หุ้นที่ดี** ส่วนใหญ่เป็นหุ้นที่ไม่มีใครซื้อแล้ว จึงมาขอให้ช่วยซื้อ” (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

หนังสือพิมพ์ที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นนโยบายการเสนอข่าวที่ให้ความรู้ เป็นประโยชน์ ไม ี่ชี้นำนักลงทุน ส่วนนโยบายการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มีนโยบายที่เหมือนกันในเรื่องไม่รับหุ้น ใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้น หนังสือพิมพ์กระแสรายวัน ที่อาจจะรับหุ้นในฐานะผู้มีอุปการคุณ โดย นำเข้าบัญชีของบรรณาธิการบริหารซึ่งจะขายทันทีเมื่อหุ้นเข้าตลาดแล้วนำเงินที่ได้เข้ากองกลาง สำหรับสังสรรค์ประจำปี

2.2 กระบวนการผลิตและคัดเลือกเนื้อหาเพื่อตีพิมพ์

ผลการศึกษาวิธีการป้องกันตัวเองของหนังสือพิมพ์ในส่วนของกระบวนการผลิตและคัดเลือกเนื้อหา เพื่อไม่ให้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ แยกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

2.2.1 กระบวนการทำข่าว

2.2.2 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวที่จะนำลงตีพิมพ์

2.2.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ภาษาและพาดหัวข่าว

2.2.4 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและพัฒนานักข่าว

2.2.5 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เขียนคอลัมน์

2.2.6 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทวิเคราะห์หลักทรัพย์จากบริษัทหลักทรัพย์

2.2.7 การดำเนินการของหนังสือพิมพ์เมื่อข่าวที่ตีพิมพ์ผิดพลาด

2.2.1 กระบวนการทำข่าว

กระบวนการทำข่าวของหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้ง 7 ฉบับที่ศึกษามีกระบวนการทำข่าวที่คล้ายคลึงกัน โดยการทำข่าวจะเริ่มจากหลายทาง ทั้งจากการติดตามความก้าวหน้าของบริษัท จากข่าวที่บริษัทจดทะเบียนแจ้งตลาดหลักทรัพย์ หรือการแถลงข่าวของผู้บริหาร การสังเกตเห็นความผิดปกติของราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวัน การแจ้งข่าวจากนักลงทุนหรือบุคคลในบริษัทที่สงสัยในความผิดปกติบางอย่าง ซึ่งเบาะแสข่าวที่เกิดขึ้น นอกจากข้อมูลที่ได้จากข่าวทางการของตลาดหลักทรัพย์แล้ว ยังเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถลงตีพิมพ์ได้ทันที เพราะข้อมูลนั้นยังไม่แน่นอนว่าจะเป็นจริงหรือเป็นเท็จ อาจจะเป็นข้อมูลที่มีจุดประสงค์เพื่อปล่อยข่าวโดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือก็ได้ ฉะนั้นนักข่าวของแต่ละหนังสือพิมพ์จะต้องตรวจสอบความเป็นไปได้ของข่าวก่อน และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากข่าวทางการของตลาดหลักทรัพย์ สอบถามจากผู้มีอำนาจของบริษัทจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจในการตัดสินใจแจ้งข้อมูลกับตลาดหลักทรัพย์ หรือสอบถามความเห็นจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เพื่อหาข้อมูลให้ครบทุกด้าน มีการสอบถามข่าวให้มีความสมดุล ถูกต้องแม่นยำที่สุดก่อนที่จะเผยแพร่ออกไป

2.2.2 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวที่จะนำลงตีพิมพ์

ในกระบวนการทำข่าวแต่ละวันของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ เมื่อนักข่าวหาข้อมูลและตรวจสอบข่าวที่เกิดขึ้นแล้ว ข่าวทั้งหมดจะถูกนำเข้าไปประชุมกองบรรณาธิการเพื่อพิจารณาว่าข่าวใดบ้างที่มีความสมบูรณ์ได้รับการตรวจสอบข้อมูล และมีประเด็นข่าวที่โดดเด่น มีคุณค่าความเป็นข่าว หลักในการคัดเลือกข่าวของทุกฉบับคือ จะเลือกข่าวที่คิดว่าเป็นประโยชน์และอยู่ในความสนใจของนักลงทุน เป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้นและอาจนำมาใช้เป็นคู่มือในการตัดสินใจลงทุนของผู้อ่านได้

2.2.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ภาษาและพาดหัวข่าว

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีหลักการเขียนข่าวอย่างแรกคือ **“ต้องไม่มีอารมณ์ส่วนตัวของนักข่าวเข้าไปในข่าว ต้องไม่ชี้นำ ต้องให้ข้อเท็จจริงเป็นหลัก เพราะผู้อ่านหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเป็นผู้มีการศึกษา ต้องการข้อเท็จจริงมากกว่าภาษาที่หวือหวา”** ข่าวที่นำเสนอต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีแหล่งข่าวเพียงพอ ที่สำคัญต้องระวังไม่พาดพิงบุคคลอื่นในลักษณะของการกล่าวหา เพราะอาจทำให้ถูกฟ้องหมิ่นประมาทได้ ถ้าทำให้ผู้ถูกพาดพิงเสียหาย (นิตยา สดวัฒนา, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เกณฑ์การเลือกใช้คำ สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือต้องไม่ชี้นำ อย่างที่สองคือ อาจจะใช้ภาษาที่หวือหวาได้ แต่ต้องเน้นการมองภาพรวมในหลายๆ มิติ โดยเฉพาะการพาดหัวจะเลือกพาดหัวที่ครอบคลุมหมดทุกมิติทุกประเด็นมากกว่าการพาดหัวที่เน้นประเด็นเดียวมุมมองเดียว และ **“อาจจะใช้คำพาดหัวแรงกล้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือผู้กำกับดูแล แต่ที่สำคัญคือจะหลีกเลี่ยงการพาดหัวและการเขียนข่าวแบบฟันธง”** (ยุทธนา นวลจรัส, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ การเลือกใช้คำจะไม่ใช้คำที่ทำให้ความรู้สึกว่าถูกหมิ่นประมาท หยาดคาย หรือถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม ส่วนการเขียนข่าวของโพสต์ทูเดย์จะต้องเขียนให้จบในหนึ่งหน้า ไม่มีข่าวต่อ ดังนั้นเวลาเขียนจะหยิบประเด็นขึ้นก่อน โดยในพาดหัวจะต้องบอกประเด็นข่าวให้ครบ ตามด้วยโปรยข่าวสั้นๆ และเนื้อข่าวที่จะให้ข้อมูลสนับสนุนบอกเหตุที่เกิดและผลที่จะตามมา เน้นการเขียนข่าวให้สั้นกระชับทำให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นได้ทันที ที่สำคัญคือต้อง

ระวังไม่ใช่ภาษาพูดในภาษาเขียน และไม่รวมหลายประเด็นมาไว้ด้วยกัน หนึ่งโปรยต้องมีประเด็นเดียว (ชลลดา อิงศรีสว่าง , สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ไม่ได้ระวังในจุดใดเป็นพิเศษ แต่มีจุดยืนที่จะไม่เอาแต่บทวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์มาเขียนเป็นข่าวเท่านั้น “จะเน้นให้นักข่าวถ่ายทอดสิ่งที่รู้ให้กับผู้อ่านในลักษณะที่เหมือนกำลังคุยกับนักลงทุน โดยจะให้ข้อมูลที่เป็จริงและระวังเรื่องของคุณต ตัวเลขต่างๆ ต้องอย่าเชิยร์เกินไป” (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสหุ้นรายวัน ลักษณะการใช้ภาษาในเนื้อข่าวไม่ได้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ส่วนใหญ่จะเน้นที่พาดหัว ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกคำพาดหัวของบรรณาธิการแต่ละคนจะต่างกัน สำหรับบรรณาธิการข่าวจะใช้หลักครทำอะไรที่ไหนอย่างไรเพื่อสรุปทั้งหมดให้คนอ่านได้ทราบใจความสำคัญได้ทันที ส่วนคำแสดงอารมณ์ที่ใช้บ่อยคือ โบรกหนูน โบรกค่าน คลังซี พาณิษฐ์ระบุน ที่สำคัญคือ “ทุกพาดหัวต้องผ่านการตรวจสอบจากบรรณาธิการ บรรณาธิการบริหารก่อนตีพิมพ์ทุกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาด” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน ภาษาข่าวของหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะการพาดหัว จะเน้นการนำข้อเท็จจริงของเนื้อข่าวมาพาด “จะไม่ใช้ภาษาที่หมิ่นเหม่ รุนแรงที่อาจจะสร้างความแตกตื่นในหมู่นักลงทุน” และไม่ใช้ภาษาที่ใส่ความเห็นส่วนตัวเข้าไปในเนื้อข่าว เพื่อให้ นักลงทุน ได้พิจารณาข้อเท็จจริงด้วยตัวเอง (บุญมี อ่อนน้อม , สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์คอหุ้น ภาษาที่ใช้จะเน้นรูปแบบภาษาข่าวที่ให้ความรู้สึกเหมือนกำลังคุยกับนักลงทุน จะมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นเฉพาะในส่วนของศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการลงทุนที่จะต้องสื่อให้คนอ่านเข้าใจได้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อ่านแล้วมีความสุข (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะระวังไม่ให้เกิดการใช้ภาษาที่ชี้นำนักลงทุน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ การระมัดระวังการใช้ภาษาที่อาจเข้าข่ายหมิ่นประมาท ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

2.2.4 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและพัฒนาช่าง

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกช่างของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับคล้ายคลึงกันคือ ไม่ได้เน้นว่าจะต้องเรียนจบทางด้านใดเป็นพิเศษ แต่จะให้ความสำคัญกับความสนใจในเรื่องข่าวรอบตัว ความขยัน ความอดทน ทักษะด้านภาษา ความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวให้เข้าใจได้ง่าย หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ยินดีรับผู้ไม่มีประสบการณ์มาก่อน เพราะมีคุณสมบัติเด่นเรื่องความกระตือรือร้นและสอนงานง่ายกว่าช่างที่เคยชินกับระบบงานของที่อื่นมาก่อน มีเพียงหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในการทำงาน แต่ถ้าตั้งใจจริงที่จะเป็นช่าง ก็อาจจะได้รับการพิจารณา

หนังสือพิมพ์ค่อนข้างจะให้ความสำคัญกับประสบการณ์เป็นอันดับแรก ไม่มีนโยบายรับช่างที่ไม่มีประสบการณ์ เพราะมีทัศนะว่าความรู้ความชำนาญของช่างสายนี้ฝึกฝนกันได้ยาก ต้องใช้เวลายาวนานในการสั่งสมประสบการณ์ ในขณะที่การทำหน้าที่ของช่างโดยเฉพาะช่างเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุนต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของช่างเป็นสำคัญ

ส่วนการพัฒนาช่างของแต่ละฉบับ ส่วนใหญ่จะให้เรียนรู้จากการทำงานจริง โดยมีหัวหน้าช่างคอยดูแลและฝึกฝนให้เป็นหลัก แต่มีหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับที่มีกระบวนการพัฒนาช่างที่แตกต่างจากที่อื่น ได้แก่

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ จะมีการฝึกอบรมช่างใหม่ก่อนให้ปฏิบัติงานจริง โดยจะสอนเทคนิคในการหาข้อมูล การเตรียมพร้อมในการทำข่าว เทคนิคในการหาข่าว การเข้าถึงแหล่งข่าว และการเขียนข่าวอย่างไรไม่ให้ถูกฟ้อง

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการอบรมทุกปีในเรื่องของเทคนิควิธีการในการหาข่าวหาข้อมูล ซึ่งจะต้องมีการจัดเก็บไว้เป็นข้อมูลส่วนกลางเพื่อแบ่งปันช่างคนอื่นให้ได้อ่านด้วย

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ เมื่อแรกเริ่มตั้งหนังสือพิมพ์ ได้มีการเริ่มต้นในการฝึกอบรมช่าง โดยการเชิญช่างที่มีประสบการณ์มาสอนการทำข่าว การเขียนข่าว และให้ผู้บริหารธนาคารหลายท่านมาบรรยายพิเศษเรื่องเศรษฐกิจ พร้อมกับพาเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่

หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าในปัจจุบันจะไม่มีเวลาจัดอบรมในรูปแบบดังกล่าวให้กับนักข่าวอีก แต่จะส่งนักข่าวเข้าอบรมสัมมนาเพื่อเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ เช่น เรื่องตลาดอนุพันธ์ ควบคู่กับที่หัวหน้าข่าวจะเข้มงวดในการทำข่าวเพื่อให้นักข่าวทำงานได้ตามมาตรฐานที่วางไว้

-หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน นอกจากการสอนพื้นฐานการเขียนข่าวให้กับนักข่าวใหม่แล้ว ในช่วง 3 เดือนแรกของการทำงานทุกคนจะถูกส่งเข้าอบรมสัมมนาด้านเศรษฐกิจ การคลัง และตลาดเงินตลาดทุนและพาณิชย์ทุกงานที่มีการจัดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว พร้อมกับสรุปประเด็นที่ได้จากการอบรมสัมมนาส่งให้บรรณาธิการ เพื่อฝึกจับประเด็นและให้ความรู้พื้นฐานในข่าวที่จะต้องทำต่อไป โดยเฉพาะความรู้เรื่องศัพท์เทคนิค

-หนังสือพิมพ์ทันห้วยรายวัน เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีกระบวนการพัฒนานักข่าวที่เป็นระบบมากที่สุด โดยทุกวันศุกร์จะมีบริษัทที่ปรึกษาของหนังสือพิมพ์เข้ามาอบรมนักข่าว เพื่อวิเคราะห์การทำข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ผ่านมาในรอบสัปดาห์ วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเมือง จับประเด็นเด่นที่ควรจะต้องติดตามในสัปดาห์ถัดไป และหากนักข่าวมีประเด็นใดสงสัย หรือเข้าใจได้ไม่ชัดเจน จะมีการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในช่วงโมฆะอบรมนี้

2.2.5 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เขียนคอลัมน์

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นอกจากจะใช้นักข่าวที่มีประสบการณ์เขียนแล้ว อีกส่วนหนึ่งจะใช้ผู้มีประสบการณ์และได้รับการยอมรับในสายงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียน เป็นผู้เขียนคอลัมน์ให้ โดยเลือกจากบุคคลที่จะต้องเป็นผู้รู้จริงและสามารถเขียนอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายเป็นสำคัญ (นิตยา สดวัฒนา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ถ้าหากเป็นนักเขียนจากภายนอกจะพิจารณาจากผู้ที่มีความคุ้นเคยกันในระดับหนึ่งก่อนว่า มีประวัติการทำงานที่ผ่านมาดี ได้รับความเชื่อถือ และไม่ได้เขียนให้กับหนังสือพิมพ์อื่น **“แต่ส่วนใหญ่จะพัฒนานักข่าวที่มีอายุงานและประสบการณ์ขึ้นมาเป็นผู้เขียนคอลัมน์มากกว่า”** (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ สำหรับผู้เขียนที่ไม่ใช่นักข่าวของหนังสือพิมพ์จะเลือกจากความเชี่ยวชาญโดยตรงในเรื่องที่จะเขียน ที่สำคัญ **“ต้องมีทักษะในการถ่ายทอดเรื่องราวให้อ่าน**

สนุก เข้าใจง่าย สามารถนำสาระมาใช้ในการชีวิตได้จริง เพราะต้องการให้ชาวบ้านอ่านแล้วเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ได้” (ชลลดา อิงศรีสว่าง , สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ ผู้เขียนคอลัมน์ “ส่วนใหญ่เป็นนักข่าวของหนังสือพิมพ์ที่มีประสบการณ์ เช่น โหมินก้า วิทกเหิน ดาวเขียว” ซึ่งได้พัฒนาลีลาการเขียนให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวต่างจากนักวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์ (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน ส่วนใหญ่จะพัฒนานักข่าวที่มีประสบการณ์ขึ้นมาเขียนคอลัมน์ให้ความรู้กับนักลงทุน แต่ถ้าเป็นนักวิเคราะห์หลักทรัพย์จะเลือกจากสำนวนการเขียนที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์ทางเทคนิคมากเกินไป มีใบอนุญาตของ ก.ล.ต. และไม่ได้เขียนให้หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน การเลือกผู้เขียนคอลัมน์จะเลือกจาก “นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีลีลาการเขียนที่เรียบง่าย ให้คำแนะนำได้แม่นยำในเชิงกลยุทธ์ ไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต.” แต่ร้อยละ 80 จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. แล้ว (บุญมี อ่อนน้อม , สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์คอหูน ผู้เขียนคอลัมน์ส่วนใหญ่เป็นนักข่าว ไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. แต่ต้องเป็นผู้ที่มีข้อมูลมาก หาข้อมูลเก่ง ต้องมีความรู้มีประสบการณ์ในตลาดหลักทรัพย์อย่างน้อย 20 ปีขึ้นไป (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะพัฒนานักข่าวที่มีประสบการณ์ให้เป็นผู้เขียนคอลัมน์ ซึ่งตามปกติจะเป็นบุคคลที่ไม่ได้ใบอนุญาต จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ส่วนผู้เขียนคอลัมน์จากภายนอกองค์กรจะเลือกจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นสำคัญ

2.2.6 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทวิเคราะห์หลักทรัพย์จากบริษัทหลักทรัพย์

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ การลงบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ถือเป็นการให้ข้อมูลกับนักลงทุนไม่ใช่พื้นที่โฆษณา ดังนั้นก่อนที่จะเผยแพร่ “จะตัดส่วนที่เป็นการชี้นำราคา หรือเป็นการกล่าวหาบริษัทจดทะเบียนโดยไม่มีหลักฐานออกแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้นักลงทุนให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือของบริษัทหลักทรัพย์ได้” (นิตยา สดวัฒนา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มองว่า “บทวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ นั้น เป็นการให้ข้อมูลที่ได้จากสื่อไปเขียนใหม่ และยังเป็น การหารายได้จากค่าธรรมเนียมที่เป็นผลโดยตรงจากคำแนะนำที่เผยแพร่” จึงไม่ได้ให้น้ำหนักหรือความสำคัญกับบทวิเคราะห์เหล่านี้ แต่จะมุ่งพัฒนาให้นักข่าวของหนังสือพิมพ์สามารถเขียนบทวิเคราะห์ได้เอง หรือ “ให้นักวิชาการ ผู้บริหารบริษัทหลักทรัพย์ที่ไม่ได้มีรายได้จากค่าธรรมเนียมในการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นผู้เขียนมากกว่า” ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องมีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. หรือไม่ (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ การลงบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่จะ “เป็นการนำบทวิเคราะห์ของแต่ละบริษัทหลักทรัพย์มาย่อย” ว่า แต่ละที่ได้ให้คำแนะนำอย่างไร มีราคาเป้าหมาย มีโอกาสทำกำไรได้อีกเท่าไรเป็นสำคัญ โดยบทวิเคราะห์ที่จะนำมาอ้างอิงจะเลือกจากความมีคุณภาพของบทวิเคราะห์และไม่ได้มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์อื่นเพราะต้องการให้ผู้อ่านได้ความหลากหลาย (ชลลดา อิงศรีสว่าง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ หนังสือพิมพ์จะแยกพื้นที่ในการเผยแพร่บทวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ออกจากบทวิเคราะห์ที่นักข่าวของหนังสือพิมพ์เขียน ถ้าเป็นบทวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์จะมีการระบุอย่างชัดเจน และจะมีทั้งส่วนที่เป็นพื้นที่โฆษณาและไม่ใช่พื้นที่โฆษณา ซึ่งในส่วนที่ไม่ใช่พื้นที่โฆษณา หนังสือพิมพ์จะคัดเลือกโดย “คำนึงถึงความแม่นยำเที่ยงตรงของบริษัทหลักทรัพย์เจ้าของบทวิเคราะห์เป็นสำคัญ เพราะถ้าผู้วิเคราะห์ที่มีความแม่นยำแล้วจะวิเคราะห์หลักทรัพย์ตัวใดก็ได้ได้รับความเชื่อถือ” (บุษบา ศรีลาปิง, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสหุ้นรายวัน การลงบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัท
หลักทรัพย์ต่างๆ หนังสือพิมพ์ถือว่า “เป็นการคืนกำไรให้กับผู้อ่านที่จะได้อ่านบทวิเคราะห์จาก
บริษัทหลักทรัพย์อื่นที่ตนไม่ได้เป็นลูกค้า ไม่ใช่พื้นที่โฆษณา” โดยคัดเลือกจากบทวิเคราะห์
หลักทรัพย์ที่ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ เป็นสำคัญ (นิชกานต์
ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้ไม่ใช่พื้นที่โฆษณาและในแต่ละ
ละวันมีหลายบริษัทหลักทรัพย์ส่งบทวิเคราะห์มาให้ลงเป็นจำนวนมาก เกณฑ์ในการคัดเลือกที่
สำคัญคือ **บทวิเคราะห์ที่จะนำมาลงต้องเป็นการวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด 40
อันดับแรก** โดยไม่สนใจว่าจะเป็นบทวิเคราะห์ของบริษัทหลักทรัพย์ที่มีส่วนแบ่งการตลาดมากน้อย
เพียงใด แต่จะเลือกลงสลับสับเปลี่ยนกันไป โดยจะคัดนำมาลงเฉพาะคำแนะนำซื้อ-ขาย ราคาที่
แนะนำ เหตุผลที่สนับสนุนคำแนะนำนั้น ผลประกอบการ กำไร รายได้ของบริษัทจดทะเบียน
เพื่อเป็นข้อมูลให้นักลงทุน **“แต่ถ้าวันไหนมีบริษัทหลักทรัพย์หลายๆ แห่งแนะนำหลักทรัพย์ตัว
เดียวกันจะนำข้อมูลจากบทวิเคราะห์มาเขียนเป็นข่าวแทน”** (บุญมี อ่อนน้อม , สัมภาษณ์, 1
มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์คอหุ้น การคัดเลือกในส่วนนี้มีธุรกิจป็นอยู่ด้วยคือ **“คล้ายๆ กับ
เป็นพื้นที่โฆษณา ถ้าบริษัทหลักทรัพย์ที่ต้องการจะเผยแพร่บทวิเคราะห์เพื่อประชาสัมพันธ์บริษัท
ก็จะช่วยค่ากระดาษ”** แต่จะต้องผ่านการตรวจสอบจากหนังสือพิมพ์ก่อนว่าเป็นบทวิเคราะห์ที่มี
ความแม่นยำ น่าเชื่อถือ ที่สำคัญคือผู้เขียนและบริษัทหลักทรัพย์นั้นจะต้องมีมาตรฐาน มีใบอนุญาต
ตามกฎหมายของ ก.ล.ต. (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

หนังสือพิมพ์ที่ศึกษาเกือบทั้งหมด ส่วนของการลงบทวิเคราะห์หลักทรัพย์จากบริษัท
หลักทรัพย์จะไม่ใช่พื้นที่โฆษณา ยกเว้นหนังสือพิมพ์คอหุ้นและข่าวหุ้นธุรกิจที่แบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่ง
ให้เป็นพื้นที่โฆษณา บริษัทหลักทรัพย์ต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับหนังสือพิมพ์

2.2.7 การดำเนินการของหนังสือพิมพ์เมื่อข่าวที่ตีพิมพ์ผิดพลาด

แม้ว่าในกระบวนการทำข่าวของหนังสือพิมพ์จะมีการหาข้อมูลจากหลายๆ ด้าน มีการตรวจสอบซ้ำหลายครั้ง แต่จากการสัมภาษณ์ทุกฉบับต่างเคยพบกรณีข่าวที่ตีพิมพ์มีความผิดพลาดเนื่องจากแหล่งข่าวให้ข้อมูลเท็จ ซึ่งแต่ละฉบับมีวิธีการแก้ไขที่แตกต่างกันดังนี้

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ แม้ว่าจะมีการตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว แต่เคยเกิดความผิดพลาดเนื่องจากแหล่งข่าวให้ข้อมูลเป็นเท็จ ซึ่งเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ขึ้น หนังสือพิมพ์จะต้องยอมรับว่าข่าวผิดพลาด และต้องเปิดพื้นที่ให้ผู้เสียหายชี้แจง ส่วนแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลเท็จนั้น ถ้าหลังจากนั้นยังมีการให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงอีก หนังสือพิมพ์จะไม่ให้นำหน้ากับข้อมูลและไม่นำเสนอข่าวที่ได้จากแหล่งข่าวนั้นอีก (นิตยา สดวัฒนา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ให้ความเห็นในกรณีนี้ว่าทุกวันนี้หนังสือพิมพ์ยังถูกแหล่งข่าวที่คิดว่าเชื่อถือได้ให้ข้อมูลเท็จอยู่เสมอ ดังนั้นถ้าหนังสือพิมพ์ตรวจสอบข่าวแล้วแต่ยังเกิดความผิดพลาด และฝ่ายที่ได้รับความเสียหายโต้แย้งมา หากหนังสือพิมพ์ได้ตรวจสอบแล้วว่าข้อมูลผิดพลาดจริงตามที่ถูกโต้แย้ง จะต้องให้พื้นที่ลงข้อมูลที่ถูกต้อง และแหล่งข่าวที่ให้ข่าวนั้นจะถูกลดความน่าเชื่อถือ (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ถ้าเกิดความผิดพลาดขึ้นหนังสือพิมพ์จะต้องแก้ไขทันทีในวันรุ่งขึ้นเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน และเพื่อรักษามาตรฐานการทำงานของหนังสือพิมพ์ เพราะถ้าผิดแล้วยังไม่ยอมรับถือว่าเป็นการกระทำที่น่าละอายมากกว่า และต่อไปเมื่อแหล่งข่าวนั้นให้ข่าวมาอีก หนังสือพิมพ์จะต้องฟังข้อมูลทั้งสองด้านให้มากขึ้น ถ้าข่าวที่ได้ผิดจากความจริงจะไม่ลงเผยแพร่ แต่ถ้าเป็นข่าวที่สร้างความเสียหายในวงกว้าง **“หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องเตือนผู้อ่านก่อนจะตกเป็นเหยื่อ”** (ชลลดา อิงศรีสว่าง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ ให้ความเห็นว่าที่ผ่านมาหนังสือพิมพ์เคยมีกรณีที่แหล่งข่าวให้ข้อมูลเป็นเท็จอยู่บ้าง **“แต่ถึงอย่างไรหนังสือพิมพ์กับแหล่งข่าวก็ยังต้องเป็นเพื่อนกัน เพียงแต่จะต้องเพิ่มความระมัดระวังไม่ให้ตกเป็นเครื่องมืออีก”** ส่วนการจะลงแก้ข่าวจะเป็นกรณีที่อีกฝ่ายขอให้ช่วยชี้แจงข้อมูลให้ถูกต้อง หรือกรณีที่ถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือปั่นราคาหุ้น หนังสือพิมพ์จะต้องลงข่าวเพื่อเตือนนักลงทุนถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น (บุษบา ศรีลาปิง, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน ถ้าเกิดความผิดพลาดเนื่องจากแหล่งข่าวให้ข้อมูลเป็นเท็จ หนังสือพิมพ์จะลงข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อให้เกียรติกับฝ่ายที่เสียหาย และเขียนถึงเหตุของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในคอลัมน์แอปได้อิน ในหน้า 4 ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งอาจจะเป็นการเขียนสารภาพผิดของหนังสือพิมพ์ หรือเขียนแซวแหล่งข่าวที่ปล่อยข่าวนั้น เช่น “พื้ชา คราวหลังไม่ต้อง...ก็ได้” แต่หนังสือพิมพ์จะโทษแหล่งข่าวฝ่ายเดียวไม่ได้ เพราะหนังสือพิมพ์เองก็ผิดที่ไม่ได้ตรวจสอบให้ดี และ “สำหรับแหล่งข่าวนั้นต่อไปวันข้างหน้าหนังสือพิมพ์อาจจะได้ข่าวที่ถูกต้องหรือจำเป็นต้องพึ่งพาก็ได้ เหมือนวงการเมืองที่ไม่มีมิตรแท้และศัตรูถาวร” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน กรณีที่หนังสือพิมพ์เคยเจอ “ส่วนใหญ่จะเป็นการให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนมากกว่าจะเป็นการให้ข้อมูลเท็จของแหล่งข่าว” เช่น คาดว่าจะจบโครงการได้สิ้นไตรมาสนี้ แต่ปรากฏว่าต้องเป็นไตรมาสถัดไป แต่ถ้ามีการให้ข้อมูลเท็จกับหนังสือพิมพ์จริงๆ แหล่งข่าวนั้นจะไม่ได้ได้รับความเชื่อถืออีกเลย (บุญมี อ่อนนุ่ม, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ค้อหุ้น เคยมีกรณีที่ผิดพลาดเพราะแหล่งข่าวให้ข้อมูลเท็จเพื่อผลประโยชน์ของตนเองอยู่บ้าง ซึ่งเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏ “หนังสือพิมพ์อาจจะไม่ลงแก้ข่าวให้แต่จะตัดความสัมพันธ์และจะเขียนบอกนักลงทุนว่าอย่าไปเชื่อถือในแหล่งข่าวนั้นอีก” (เทวัญ จงกลรอด, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

จากการสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันทั้ง 7 ชื่อฉบับ ปัญหาที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ส่วนใหญ่เกิดจากการพาดหัวข่าวที่หนังสือพิมพ์เห็นว่าเป็นการใช้ข้อเท็จจริงในการพาดหัวและไม่ได้ใช้ภาษาที่รุนแรง แต่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเห็นว่าหนังสือพิมพ์ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นกรณีที่พบมากกว่าจะเกิดปัญหาจากเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอ ซึ่งหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา 5 ฉบับเคยมีปัญหากลุ่มฟ้องร้องเป็นคดีความจากกรณีดังกล่าวแล้ว คือ กรุงเทพธุรกิจ ผู้จัดการรายวัน โปสตัดูเคย์ ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสน้ำรายวัน ส่วนหนังสือพิมพ์ทันหุ้นและค้อหุ้น เคยมีกรณีถูกต่อว่าจากผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง แต่ยังไม่เคยถูกฟ้องร้องจากผู้เสียหาย

2.3. การให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์ในการทำงานของหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ พบว่าแต่ละฉบับให้ความสำคัญและมีความเห็นที่หลากหลายในเรื่องความเกี่ยวข้องระหว่างกฎหมายหลักทรัพย์กับการทำงานของหนังสือพิมพ์ สรุปได้ดังนี้

-หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์ที่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และ ก.ล.ต. ในการคัดเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์เพราะเห็นว่า **“หนังสือพิมพ์จะต้องรับผิดชอบหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น”** และในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์จะต้องไม่ให้มีการขึ้นราคา ถ้าจะมีจะต้องเป็นการให้คำแนะนำจากนักวิเคราะห์ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของ ก.ล.ต. ที่สามารถให้ความเห็นผ่านสื่อได้ หรือเป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่มีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. เพื่อไม่ให้เสี่ยงต่อความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ (นิตยา สควัฒนา, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ไม่ได้คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ในการคัดเลือกผู้เขียนบทความ คอลัมน์วิเคราะห์หลักทรัพย์เลย เพราะไม่ต้องการผู้เขียนที่มีรายได้จากค่าธรรมเนียมในการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากสิ่งที่ตนให้คำแนะนำ และในการคัดเลือกข่าวเพื่อจะลงเผยแพร่ **“น้อยครั้งที่ที่ประชุมข่าวจะมีการคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และกฎเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงหน้าที่ในการเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องที่สุดก่อนนำเสนอมากกว่า”** (ยุทธนา นวลจรัส, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ จะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ ในการคัดเลือกข่าวที่จะเผยแพร่เพราะ **“เมื่อตลาดหลักทรัพย์หรือ ก.ล.ต. สอบสวนความผิดตามกฎหมายหลักทรัพย์ หนังสือพิมพ์จะถูกดึงเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่เสมอ”** แต่โดยปกติ แหล่งข่าวที่เป็นบริษัทจดทะเบียนจะระมัดระวังในการให้ข่าวกับหนังสือพิมพ์เพื่อป้องกันตนเองอยู่แล้ว ส่วนขอบเขตเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์จะเลือกลงก็ต้องเป็นข่าวที่เที่ยงตรง ให้ข้อมูลทั้งสองด้าน ทั้งฝ่ายบริษัทจดทะเบียนและนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. แต่ไม่เห็นด้วยที่ผู้เขียนเรื่องหุ้นต้องมีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. เท่านั้น เพราะแม้ว่านักข่าวจะไม่ใช่ว่าผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรง แต่ข้อมูลที่เขียนได้ผ่านการค้นคว้า การวิเคราะห์วิจัย และสอบถามจากผู้ที่อยู่ในสายงานนั้นแล้ว เพื่อให้ข้อมูลถูกต้องที่สุด และ **“นักข่าวที่จะเลื่อนขึ้นเป็นคอลัมนิสต์ได้ต้องมีความรู้ความสามารถ**

ประสบการณ์และความเข้มข้นของจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่แล้ว จึงไม่ควรปิดกั้น” (ชลลดา อิงศรีสว่าง , สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวและคอลัมน์ไม่ได้คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ด. “เพราะหนังสือพิมพ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ก.ล.ด. เขาไม่มีสิทธิจะเข้ามาก้าวำยการทำงานหนังสือพิมพ์ ต้องไปคุมบริษัทจดทะเบียนกับบริษัทหลักทรัพย์เองว่าอย่าให้ข่าวแบบนี้”

“คือเราเป็นสื่อไม่ได้มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจริยธรรมอะไร คือเป็นเรื่องที่ทุกคนที่เข้าสู่อาชีพนี้ก็รู้กันอยู่แล้ว มันขึ้นกับนโยบายของแต่ละบริษัท อย่างนโยบายของบริษัทเราชัดเจนว่าไม่ใช่หนังสือพิมพ์เชียร์หุ้น” (บุษบา ศรีลาปัง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์กระแสรายวัน ในการนำเสนอข่าว “จะระวังโดยจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ที่ถูกปลูกฝังมา ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย” ส่วนกฎเกณฑ์ในการเผยแพร่ข่าวของตลาดหลักทรัพย์ หนังสือพิมพ์ได้ตรวจสอบก่อนเผยแพร่อยู่แล้ว แต่แทบจะไม่ต้องระวังเพราะบริษัทจดทะเบียนที่เป็นแหล่งข่าวจะระวังอยู่แล้ว ส่วนในเนื้อหาข่าวจะระวังว่าการให้คำแนะนำ ซื้อขายหรือถือหลักทรัพย์จะต้องเป็นคำแนะนำจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์ สำหรับการเขียนคอลัมน์ ถ้านักข่าวเป็นผู้เขียนจะไม่เขียนชี้แนะ แต่ถ้าเป็นนักวิเคราะห์จะต้องมีใบอนุญาตและอยู่ในรายชื่อที่ ก.ล.ด. ให้มา “สำหรับกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์และ ก.ล.ด. นักข่าวก็ควรจะต้องรู้ เพื่อที่นักข่าวที่ยังไม่เชี่ยวชาญในด้านเศรษฐกิจการเงินจะรู้ว่าอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน จะคัดเลือกข่าวโดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) ในเรื่องการเผยแพร่ข้อความหรือการปล่อยข่าวของผู้บริหาร ซึ่งจะมีกำหนดขอบเขตไว้ว่าเรื่องใดพูดได้หรือไม่ได้ “ฉะนั้นนักข่าวจะต้องรู้และนำเสนอในสิ่งที่ไม่เสี่ยงต่อการผิดกฎหมาย” เช่น ถ้ายังไม่แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ ไม่ควรรายงานเรื่องกำไร ผลประกอบการรายไตรมาส ควรจะนำเสนอเป็นภาพรวมหรือการคาดการณ์ทั้งปี แต่ถ้าจะนำเสนอต้องใช้นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีใบอนุญาตเป็นแหล่งข่าวเท่านั้น

ส่วนการเลือกผู้เขียนคอลัมน์ หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน มีความเห็นว่า ก.ล.ต. ไม่ได้เคร่งครัดเท่ากับการให้ความเห็นผ่านโทรทัศน์หรือวิทยุ จึงไม่ได้จำเป็นว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. เท่านั้น และมองว่า “กฎเกณฑ์ทางกฎหมายต่างๆ ไม่ได้สำคัญเท่ากับการสร้างความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์โดยตัวหนังสือพิมพ์เอง เพราะถ้าผู้อ่านไม่เชื่อถือหนังสือพิมพ์นั้นจะอยู่ไม่ได้” (บุญมี อ่อนน้อม , สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

-หนังสือพิมพ์คอหูน “ไม่ได้ให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์เพราะหนังสือพิมพ์ใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นกฎหมายหลักในการทำงาน ถ้าคำนึงถึง กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. นักข่าวจะทำงานไม่ได้” เพราะบางอย่างนักข่าวจำเป็นต้องรู้ก่อนเพื่อนำมาเผยแพร่ไม่ให้นักลงทุนเสียเปรียบหรือเพื่อเตือนให้ระมัดระวัง ซึ่งจริงๆ แล้วต่างมีเป้าหมายเดียวกันคือต้องการคุ้มครองนักลงทุน เพียงแต่ ก.ล.ต. อาจจะไม่ชอบสำนวนหรือหาวารุนแรงของหนังสือพิมพ์ แต่ข้อมูลทุกอย่างที่นำมาเผยแพร่ได้ผ่านการตรวจสอบแล้วว่า เป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้ การคำนึงถึงกฎของ ก.ล.ต. จะอยู่ในส่วนการคัดเลือกบทวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อตีพิมพ์ว่าจะต้องมาจากผู้เขียนที่มีใบอนุญาต มีมาตรฐานตามกฎหมายของ ก.ล.ต. (เทวัญ จงกลรอด, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

สรุปผลการศึกษาในเรื่องการให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์ได้ว่า กระบวนการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ กระแสหุ้นรายวัน ทันหุ้นรายวัน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน คำนึงถึงข้อบังคับตามกฎหมายหลักทรัพย์ แต่หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจและหนังสือพิมพ์คอหูน ไม่ได้คำนึงถึงข้อบังคับตามกฎหมายหลักทรัพย์ในการเผยแพร่ข่าว

ส่วนการคัดเลือกผู้เขียนคอลัมน์ของแต่ละฉบับนั้น ส่วนใหญ่จะให้นักข่าวที่มีประสบการณ์เป็นผู้เขียนคอลัมน์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ คอหูน ผู้จัดการรายวัน และหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ไม่เห็นความจำเป็นที่ผู้เขียนต้องมีใบอนุญาตในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ หรือการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) แต่หนังสือพิมพ์คอหูนจะให้ความสำคัญกับใบอนุญาตในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ถ้าเป็นคอลัมน์ที่ส่งมาจากบริษัทหลักทรัพย์ สำหรับหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และกระแสหุ้นรายวัน จะให้นักวิเคราะห์ที่มีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. เท่านั้นที่จะเป็นผู้เขียนคอลัมน์ที่มี

การขึ้นราคา ในขณะที่หนังสือพิมพ์ทันวันให้ความสำคัญกับใบอนุญาตวิเคราะห์หลักทรัพย์จาก ก.ล.ต. แต่เข้าใจผิดว่า ผู้เขียนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ไม่ต้องเคร่งครัดมากเท่ากับ ผู้ให้คำแนะนำทางวิทยุและโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นนักวิเคราะห์ที่ยังสอบไม่ผ่านก็สามารถเขียนคอลัมน์ได้

3. ความเกี่ยวข้องระหว่างกฎหมายหลักทรัพย์กับการทำงานของหนังสือพิมพ์

แม้ว่าในการเห็นชอบบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ศึกษาและนักวิชาการสื่อสารมวลชนไม่เห็นความเกี่ยวข้องของกฎหมายหลักทรัพย์ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กับการปฏิบัติงานของหนังสือพิมพ์เท่าใดนัก แต่ในการเห็นชอบนักกฎหมาย โดยเฉพาะนักกฎหมายที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ กลับมองเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดำเนินไปภายใต้การกำกับของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ด้วยเหตุที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวที่อาจจะเป็นหนึ่งในการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามมาตรา 238 – 240 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่พระราชบัญญัติหรือ ก.ล.ต.มีอำนาจหน้าที่กำกับผู้ที่เป็นแหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ ไม่ได้มุ่งที่การกำกับหนังสือพิมพ์โดยตรง และไม่จำเป็นว่าสื่อหรือหนังสือพิมพ์จะต้องมีความรับผิดชอบตามบทบัญญัตินี้เสมอไป หนังสือพิมพ์อาจเป็นเพียงเครื่องมือของผู้กระทำความผิด หรืออาจจะถึงขั้นต้องร่วมรับผิดชอบด้วยหากพิสูจน์ได้ว่า หนังสือพิมพ์ นักข่าวผู้เขียน ได้ร่วมรู้ถึงความเป็นเท็จของข้อความนั้นแล้ว แต่ยังมีเจตนาจะเผยแพร่ให้คนได้เลื่องลืออีก และแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะไม่ต้องรับผิดชอบเพราะไม่มีเจตนา แต่ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข่าวนั้นได้ส่งผลกระทบต่อผู้รับสารของหนังสือพิมพ์แล้ว และหนังสือพิมพ์ก็ได้กลายเป็นเครื่องมือของผู้กระทำความผิดแล้ว

นอกจากความเกี่ยวข้องทางอ้อมในฐานะที่เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ แล้ว หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันยังกระทำการในสิ่งที่จะต้องเข้ามาอยู่ในความกำกับดูแลโดยตรงตามพระราชบัญญัตินี้ นั่นคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ในคอลัมน์ต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นการกระทำที่อาจจะเข้าข่ายการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ตาม

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ที่จะกระทำได้เมื่อได้รับใบอนุญาตที่ปรึกษาการลงทุน (Investment Advisor : IA) จาก ก.ล.ต.แล้วเท่านั้น มิฉะนั้นจะเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายหลักทรัพย์

การเป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามคำนิยาม ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดองค์ประกอบของการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนที่สำคัญไว้ 3 ข้อ คือ

1. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หมายถึงเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ตามมาตรา 4 * แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ เช่น หุ้น หุ้นกู้ หน่วยลงทุนของกองทุนรวม พันธบัตร เป็นต้น ซึ่งต้องเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับคุณค่าหรือความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นการให้คำแนะนำทางตรงหรือทางอ้อม ระบุหรือไม่ระบุราคาหรือช่วงเวลา

แต่ถ้าเป็นการให้ข้อเท็จจริงล้วนๆ โดยไม่มีการให้ความเห็นเพิ่มเติม เช่น การให้ข่าวจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว การรายงานความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในระหว่างวัน การให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนเป็นรายกลุ่มหลักทรัพย์ เช่น กลุ่มธนาคาร โดยไม่ได้ระบุเป็นหลักทรัพย์รายบริษัท จะถือว่าไม่เข้าองค์ประกอบตามข้อ 1

2. การกระทำเป็นทางลับกติ หมายถึง การกระทำเป็นประจำ มีรายได้หลักจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ หรือแสดงตนว่าประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน

3. การได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น หมายถึงการได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงินสดหรือสิ่งของ ทั้งนี้ ค่าตอบแทนที่ผู้ให้คำแนะนำได้รับ

* หลักทรัพย์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หมายถึง ตัวเงินคลัง พันธบัตร หุ้น ได้แก่ หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ (รวมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ) หน่วยลงทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน และตราสารอื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด

มาโดยทางอ้อม เช่น คำโฆษณาจากผู้อุปถัมภ์ราชการ ในกรณีที่ให้คำแนะนำผ่านสื่อ ก็ถือว่าเป็น คำตอบแทนที่ได้รับจากการให้คำแนะนำ

ลักษณะการนำเสนอข้อมูลของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการแนะนำหลักทรัพย์ เป็นรายตัวผ่านหนังสือพิมพ์ มีความเสี่ยงสูงมากที่จะเข้าข่ายการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภท เป็นที่ปรึกษาการลงทุน ตามนิยามในมาตรา 4 เพราะผู้เขียนก็ได้รับคำรับตอบแทน ซึ่งถือว่าเป็น ค่าธรรมเนียมในรูปแบบหนึ่ง การได้เขียนแนะนำอยู่เรื่อยๆ ถือเป็นการค้าปกติ ครอบคลุมตาม องค์ประกอบที่ ก.ล.ต. ได้กำหนดไว้ว่าบุคคลที่จะให้คำแนะนำเช่นนี้ได้ต้องเป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่ ได้รับใบอนุญาต การเขียนแนะนำหุ้นเป็นรายตัวในหนังสือพิมพ์ อาจจะมีคามผิดฐานประกอบ ธุรกิจหลักทรัพย์โดยที่ไม่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบเป็นรายกรณีไป ว่าเข้าองค์ประกอบของนิยามความผิดนี้หรือไม่ เพราะมีประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ เรื่องการกำหนดลักษณะการให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่ไม่ถือเป็นการ ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน และประกาศสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณา วัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งมี หลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ

หากการให้คำแนะนำมีลักษณะเข้าข่ายองค์ประกอบการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน แต่ผู้ให้ คำแนะนำซึ่งเข้าข่ายต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน เป็น นิติบุคคลที่เป็น เจ้าของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นผู้รับเงินค่าขายหนังสือพิมพ์ อาจได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับ ใบอนุญาตดังกล่าว ถ้าไม่ได้มีเจตนาประกอบธุรกิจที่ปรึกษาการลงทุน และมีลักษณะครบตามที่ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ยกเว้นไว้ให้ทั้ง 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นการให้คำแนะนำทั่วไป ไม่ได้เน้นถึงวัตถุประสงค์ในการลงทุน ฐานะทาง การเงิน และความต้องการของบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

2. มีการเผยแพร่ในวงกว้าง ผู้ที่ต้องการรับข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ไม่ต้องบอกรับเป็นสมาชิก เช่น เป็นหนังสือพิมพ์ที่วางขายตามแผงหนังสือทั่วไป

3. ไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ โดยพิจารณาจากปริมาณของเนื้อที่ในการให้คำแนะนำ จะต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเนื้อที่หนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ โดยไม่รวมพื้นที่โฆษณา และถ้าหนังสือพิมพ์ได้แยกเนื้อหาเป็นส่วนๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ การจะไม่ถือว่าไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้คำแนะนำ ก็ต่อเมื่อเนื้อที่ในการให้คำแนะนำน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมดในส่วนนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม การที่นิติบุคคลเจ้าของหนังสือพิมพ์มีลักษณะองค์ประกอบครบถ้วนตามที่ได้รับยกเว้น ก็ไม่ได้ทำให้หนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการให้คำแนะนำหลักทรัพย์รายตัวได้อย่างเสรี เพราะ **นักข่าวหรือผู้เขียนคอลัมน์แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัวในหนังสือพิมพ์ ยังอาจเข้าข่ายประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน หากมีการกระทำที่เข้าข่ายองค์ประกอบการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนทั้ง 3 ข้อ** คือ เป็นผู้ให้คำแนะนำการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นรายตัว มีการกระทำเป็นประจำ และได้รับค่าตอบแทนจากการเขียนคำแนะนำนั้น เนื่องจากกฎหมายยังไม่เปิดให้บุคคลธรรมดาประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้ ดังนั้นผู้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำในการลงทุนต้องเป็นผู้ที่สังกัดบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน มิฉะนั้นจะถือว่าประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับอนุญาตต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจมีการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ในกรณีนี้มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน หนังสือพิมพ์คอหุ้น กระแสหุ้นรายวัน และหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ในขณะที่หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันไม่พบความหมิ่นเหม่ในกรณีนี้

ดังนั้นการทำงานของหนังสือพิมพ์และนักข่าวในปัจจุบันโดยเฉพาะในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์จึงมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลักทรัพย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักข่าวและหนังสือพิมพ์จึงควรตระหนักถึงการป้องกันตนเองไม่ให้กระทำผิดตามกฎหมายหลักทรัพย์และป้องกันไม่ให้ตนเองกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ เพื่อป้องกันประชาชนผู้รับข่าวสารไม่ให้ตกเป็นเหยื่อและรักษามาตรฐานวิชาชีพของตนเอง

4. แนวปฏิบัติที่หนังสือพิมพ์ควรจะใช้เพื่อป้องกันตนเองในมุมมองของนักวิชาการ

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านกฎหมาย นักวิชาการสื่อสารมวลชน และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทั้งหมดมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า หนังสือพิมพ์มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ได้ สิ่งแรกที่หนังสือพิมพ์จะป้องกันตัวเองได้คือ ต้องตระหนักรู้ในความเสี่ยงดังกล่าวก่อน และไม่ยอมให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือของบุคคลใดได้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะหากหนังสือพิมพ์มีทัศนคติเช่นนั้นแล้ว ย่อมยินดีที่จะเชื่อมโยงกับตนเองมากขึ้น มีความระมัดระวังในการหาและตรวจสอบข้อมูลจากหลายๆ ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นกลาง มีความสมดุล เป็นธรรมแก่ประชาชน ซึ่งถือเป็นภารกิจหนึ่งของสื่อมวลชน แต่ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ามีหนังสือพิมพ์ที่ตระหนักรู้ในความเสี่ยงนั้น และพยายามที่จะป้องกันตัวเองไม่ให้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

สิ่งต่อมาที่หนังสือพิมพ์ควรจะต้องปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองคือ ต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ สามารถเปิดเผยได้ว่าได้ข้อมูลมาจากที่ใด เพราะข้อมูลหรือข่าวเกี่ยวกับตลาดเงินตลาดทุนมักจะมีผลประโยชน์ หรือทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ ฉะนั้นหนังสือพิมพ์ต้องรอบคอบเป็นพิเศษในเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว **“การปกปิดแหล่งข่าวจะต้องไม่ใช่พร่ำเพรื่อ จะใช้ในกรณีที่ข่าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและการเปิดเผยอาจจะเป็นอันตรายกับผู้ให้ข่าวได้เท่านั้น มิฉะนั้นการปกปิดแหล่งข่าวอาจทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดในการกระทำความผิดด้วย หรือกลายเป็นเครื่องมือในการทำร้ายผู้อื่น”** (พีระ จิร โสภณ, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549)

วิธีการทำข่าวเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่หนังสือพิมพ์จะต้องเคร่งครัด หลักการรายงานข่าวที่ถูกต้องจะต้องมีการนำเสนอข้อมูลจากหลายแหล่งที่มีความขัดแย้งกัน มีข้อมูลจากหลายด้านหลายมุมมอง เพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาตัดสินใจได้เอง แต่นักข่าวปัจจุบันมีบางส่วนที่ทำข่าวแบบพึ่งพาแหล่งข่าวเพียงแหล่งเดียว ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องที่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้หลายทาง ถือเป็นการทำข่าวที่ไม่รอบคอบ เปิดโอกาสให้ถูกใช้เป็นเครื่องมือ เป็นช่องทางในการแพร่ข่าวได้ง่าย (พีระ จิร โสภณ, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549)

อีกสิ่งหนึ่งที่พึงหลีกเลี่ยงคือ การทำหน้าที่รายงานข่าวในระดับที่นอกจากจะให้ข้อเท็จจริงแล้วยังให้ความคิดเห็น ให้ข้อสรุปชี้นำเพิ่มเติมด้วยว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี การทำหน้าที่ในระดับนี้

จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะเท่ากับว่าเป็นการขึ้นบานพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ ของตนเอง ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้ง่าย และ “ผลของความผิดพลาด ยากที่จะ แก้ไขได้” (สุภา ธรรมศิริวัฒน์, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

นอกเหนือจากการเคร่งครัดในการปฏิบัติงานและการยึดมั่นในจริยธรรมของวิชาชีพ สื่อมวลชนแล้ว การป้องกันตนเองอีกวิธีหนึ่งที่นักวิชาการสื่อสารมวลชนเห็นว่าเป็นวิธีการที่น่ายกย่องคือ การประกาศแสดงส่วนได้ส่วนเสียของหนังสือพิมพ์ที่มีในหลักทรัพย์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การแสดงว่าเป็นบริษัทในเครือของบริษัทจดทะเบียน หรือแสดงการเข้าลงทุนในบริษัทอื่น การกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจที่น่ายกย่อง แต่ในปัจจุบันยังไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดริเริ่มที่จะกระทำเช่นนั้น เพราะเห็นว่าไม่ใช่เรื่องจำเป็นที่ต้องกระทำ ส่วนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักข่าว หากเป็นการลงทุนในบริษัทของตนเองที่แต่ละบริษัทมักจะให้พนักงานมีส่วนได้เป็นเจ้าของกิจการ ถือว่าเป็นสวัสดิการพนักงาน เป็นกลยุทธ์ในการบริหารธุรกิจที่ทำได้ แต่ถ้าเป็นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักข่าวโดยตรง หนังสือพิมพ์ที่เคร่งครัดควรจะห้าม “ถ้าจะทำอาชีพเป็นนักข่าวในสายนี้ไม่ควรเล่นหุ้น” (พีระ จิร โสภณ, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549)

ส่วนนักวิชาการด้านกฎหมายและ ก.ล.ต. มีความเห็นตรงกันว่าการมีความรู้และคำนึงถึงกฎหมายหลักทรัพย์ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ก่อนที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวใดๆ จะเป็นเกราะป้องกันตัวเองได้เป็นอย่างดี “แต่ ก.ล.ต. ไม่ได้คาดหวังมาตรฐานการทำงานของหนังสือพิมพ์ในระดับนั้นเพราะเข้าใจว่าต้องมีการแข่งขันทางวิชาชีพด้วย” (ชัชชัย พิทยโสภณ, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

ในขณะที่นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนมองว่า “ไม่ต้องใช้กฎหมายใดๆ เลย เพียงแต่ใช้จรรยาบรรณของสื่อที่จะนำเสนอสิ่งที่เป็นจริง ถ้าไม่มีหลักฐานอ้างอิงได้จะต้องตรวจตราเป็นพิเศษก็เพียงพอแล้ว” (พีระ จิร โสภณ, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549)

5. เหตุผลของหนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับพบว่า หนังสือพิมพ์มีเหตุผลที่นำเสนอเนื้อหา ซึ่งการวิจัยในส่วนของกรณีวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าเป็นกรณีที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ สรุปได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์มีสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าว
2. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ในการเสนอข้อมูลข่าวสารให้นักลงทุนทราบ
3. หนังสือพิมพ์เชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและพิจารณาของ
ตน
4. กระบวนการสื่อสารของหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัด
5. ความผิดพลาดในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสาร
6. หนังสือพิมพ์ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมการเผยแพร่ข่าวและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูล
7. การนำเสนอเพื่อผลประโยชน์ขององค์กรหนังสือพิมพ์

1. หนังสือพิมพ์มีสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าว

หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ และหนังสือพิมพ์หุ้น มีความเห็นว่า สื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมทั้ง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ไม่มีอำนาจควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์

“...เราใช้กฎหมายคนละฉบับ เป็นสื่อมวลชน ก็ใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์ เป็นกฎหมายหลัก ถ้าเราไปอยู่ในกฎของ ก.ล.ต. จะทำข่าวไม่ได้ การที่เสนอข่าวที่ยังเป็นข่าวลืออย่างนี้ ถ้าอยากจะเล่นงานขึ้นมา ก็ได้ ไม่เป็นไร ก็มีโทษมีอะไรต่างๆ ขึ้นมา แต่เราใช้กฎหมายคนละฉบับ เราไม่ใช่ผู้ซื้อขายหุ้น เราไม่มีผลประโยชน์ในหุ้น ถ้าเราเขียนคิดเห็นติชมกว้างๆ นะเราไม่ได้ทำผลประโยชน์ ผลกำไรเข้าองค์กรเราผมก็เชื่อว่าจะไม่ผิด แล้วมันก็ไม่เคยมีกรณีอย่างนี้ แล้วถ้ายันกัน

ด้วยหลักกฎหมายนั้นก็ไม่น่าจะมีปัญหาเพราะเราติชมโดยสุจริต...” (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“...กฎของ ก.ล.ต. อะไรที่พอทำได้ เราก็ทำให้อยู่แล้ว แต่จะมาจำกัดในเรื่องการใช้ภาษา อันนี้เป็นวิชาชีพของเรา ไม่ใช่หน้าที่ของ ก.ล.ต. ...” ... (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“..หลักเกณฑ์ในการนำเสนอข่าวที่จะไม่ผิดกฎ.. ไม่มี อันนี้ไม่ทราบ เราก็ทำหน้าที่ของ สื่อมวลชน ถ้าเกิดว่าตรงไหนผิดหรือตรงไหนคิดว่าเราหมิ่นประมาทก็ฟ้องเรา มา มันก็อย่างนี้ คือ ตามหลักของการทำหนังสือพิมพ์ทั่วไป..” (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

“...กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ ก.ล.ต. ไม่เกี่ยวกับเรา เราคือหนังสือพิมพ์เราไม่ใช่ โบรกเกอร์ คือเราเป็นสื่อ เราก็ไม่ได้มีกฎเกณฑ์อะไร เราก็ไม่ได้มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจริยธรรม อะไร คือทุกคนที่เข้าสู่อาชีพนี้มันก็รู้กันอยู่แล้ว อย่างที่พี่บอก มันขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละ บริษัท อย่างนโยบายของบริษัทเราชัดเจนว่าไม่ใช่หนังสือพิมพ์เชียร์หุ้น เด็ดๆ ทุกคนก็จะรู้ ไม่ได้มี ใครมาตั้งกฎกติกา 1 2 3 ไม่มีตรงนั้น...” (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

“...เราไม่ได้อยู่ภายใต้ ก.ล.ต. เราเป็นหนังสือพิมพ์ ก.ล.ต. จะทำได้เราต้องอยู่ภายใต้สังกัด เขาเราคือองค์กรอิสระ จะอยู่ภายใต้สมาคมนักข่าว สมาคมนักหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้นเขาจะไม่ได้มาคุมเรา เขาจะไปคุมโบรกเกอร์ คุมบริษัทจดทะเบียนว่าอย่าให้ข่าวแบบนี้ละ เรามีสิทธิ นำเสนอข่าวได้ ถ้าเขารู้สึกว่าข่าวชิ้นนี้มันอินไซด์ มันขึ้นตลาดฯ เขาจะขึ้นเครื่องหมายไปที่หุ้นตัว นั้น แล้วให้หุ้นตัวนั้นทำหน้าที่ชี้แจงข่าวของเรา...” (บุษบา ศรีลาปิง , สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

2. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ในการเสนอข้อมูลข่าวสารให้นักลงทุนทราบ

หนังสือพิมพ์ที่ได้ให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์ในกระบวนการคัดเลือกข่าวสาร ได้ให้ความเห็นว่า ข้อมูลบางเรื่องที่ถูกกฎหมายหลักทรัพย์ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ก่อนแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ หรืออาจจะหมิ่นเหม่ต่อความผิดในเรื่องการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แต่ หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องเผยแพร่เพื่อประโยชน์ของนักลงทุน

“...เลือกที่นักลงทุนต้องรู้ ผลประกอบการ คาดการณ์โครงการในอนาคต เพราะมันคือ รายได้...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“...ข่าวในตลาดหุ้นมันไปเร็ว ใครได้อินไซด์ก่อนก็จะทำผลประโยชน์ได้ก่อน เพราะฉะนั้น ถ้ายึดตามกฎหมายของ ก.ล.ต. ช่วงรอยต่อตรงนี้นักลงทุนก็จะเสียเปรียบตลอด เราเป็นนักข่าวก็จะไป เสริมตรงนี้ พอเรามีข่าวอย่างนี้นะ เราก็ต้องเหวี่ยง ไปเลยว่า บริษัทนี้กำลังจะถูกอีกบริษัท เทคโนโลยี เวอร์นะให้นักลงทุนจับตา เพราะในขณะที่ผู้บริหารหรือพนักงานรู้เรื่องในองค์กรเขาอยู่แล้ว เขา สามารถจะไปซื้อขายหุ้นได้เลย นักลงทุนก็จะเสียเปรียบ นักข่าวเราก็จะไปช่วยว่า มีอย่างนี้นะ ให้ ระวังระวัง ผลจะดีจะลบอะไรอย่างนี้ เราก็จะชี้ทางเขาให้ชัดเจน อย่างที่ว่า บางทีการทำข่าวมันก็ขัด กับกฎระเบียบของ ก.ล.ต. ที่ห้ามเปิดเผยก่อน...” (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

3. หนังสือพิมพ์มีความเชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและวิจารณญาณของตน

หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เชื่อมั่นว่า บุคลากรของตนสามารถใช้วิจารณญาณในการคัดเลือก ข่าวได้อย่างเหมาะสม และมีกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอในการ ป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการนำเสนอข่าว เนื้อหาที่เผยแพร่ นั้นจึงเป็นข้อมูลน่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้อัน และมีคุณค่าของความเป็นข่าว

“... ข่าวทุกข่าวก่อนนำมาลงก็มีกองบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการอาวุโส คอยตรวจสอบอย่างน้อยก็ 5 คน ไม่น่าจะพลาด...” (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“...ถ้าเรายืนอยู่ในจุดที่เราเห็นว่าข่าวชิ้นนี้มันส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ แล้วเราทำ หน้าทีที่จะเสนอข้อเท็จจริงที่มันเกิดขึ้น ข้อเท็จจริงเกิดจากการที่เช็คแล้วเช็คอีก เช็คซ้ำแล้วก็ ประชุม เพราะฉะนั้นกฎต่างๆ เราจะป้องกันได้โดยอัตโนมัติ...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

“...สมมุติว่าเรา มีแหล่งข่าว เป็นแหล่งข่าวที่สนิทคบกันมายาวนาน 20-21 ปี เห็นตั้งแต่ เป็นซี3 ขึ้นมาเป็นซี 11 โทรมาบอกเรว่ามันยังนี่นะ เรารู้ว่ามันจริง ที่เขาไม่โกหก แต่ว่าที่เขาบอกว่า ตำแหน่งของเขาออกข่าวหนังสือพิมพ์ไม่ได้นะ ให้ข่าวไม่ได้ ถ้าเราหาโบรกเกอร์ไม่ได้ หรือ ผู้บริหารบริษัทๆ นั้นๆ เขาไม่ให้ความร่วมมือ ถึงรู้เราก็คงไม่ลง เรายอมที่จะให้เล่มอื่นลงก่อน แล้วเราก็ตามกระแส ยกเว้นเราโทรไปหน่วยงานองค์กร บมจ. เขาไม่ให้ความร่วมมือ แต่ถ้าโทรไป 5 โบรกเกอร์ขึ้นไป เขาได้ยินกระแสนี้กันหมด เราจะยอมลงว่าผู้สื่อข่าวรายงานจาก กระทรวงการคลัง ขณะเดียวกัน นาย ก. โบรกเกอร์เอง ชื่อจริงนะ กล่าวว่า แสดงทัศนนะเกี่ยวกับ ประเด็นนี้อย่างนี้...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“..บางทีอยู่ๆ ก็มาให้ข่าว เราต้องทัน ยกตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่ง เขาก็ขอให้ ข่าว เราก็ตกรีน อย่างช่วงหนึ่งเขาก็พยายามเล่นข่าวเมืองใหม่ ข่าวรัฐสภา เราก็ตตามน้ำ รัฐสภาก็ให้ ข่าว มันมี ข้อเท็จจริงอยู่ส่วนหนึ่ง รัฐสภาก็มีสิทธิเลือก แต่ด้วยความที่บริษัทจดทะเบียนเขา พยายามโปรโมทโครงการขึ้นมาเป็น โครงการหมื่นล้านมีทุกอย่างอยู่ในโครงการ แต่เราก็ไม่ลงข่าว เพราะ โครงการอย่างนี้ใครก็เขียนได้ แต่ในความเป็นจริงมันจะทำได้หรือเปล่า ในขณะที่ที่ดินยังมี เรื่องมีราวอยู่ เขาก็เอาโครงการมาหาบอกว่าทำได้จริงอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็เข้าใจว่าเขาอยากให้เรา ขึ้น มันขึ้น แล้วก็ขึ้นจริงๆ แต่เราคิดว่าเขาพยายามทำให้เขามาพบกับเรา เราก็คงช่วยเขา ก็ถ้าคุณพยายามทำ จริงๆ แต่คุณแล้วว่ามันเป็นไปได้จริง ที่ตรงนั้นมันมีจุดขาย ไม่เหมือนเมืองทองธานีที่กว่าจะเกิดมัน ใช้เวลานานเป็นสิบๆ ปีกว่าจะเกิด มองแล้วมันมีความเป็นไปได้มากกว่าเมืองทอง อันนี้พีวีเคราะห์ เอง อันนี้มันมีสนามบิน มีรถไฟฟ้าไปแน่ๆ ตั้งหลายสาย โอกาสที่จะเกิดมันเป็นไปได้ ในขณะที่ บริษัทเขาขายแม่ เราก็คงเชื่อคุณแล้วกัน ก็ต้องยอมช่วยไป พอหุ้นขึ้นไปเขาก็ขายทำกำไร ถ้าอย่างนี้ ต่อไปที่ก็ไม่ช่วยแล้ว ...ขอบเขตที่พอจะรับได้หรือไม่ได้ ต้องอยู่ที่เราซึ่งความเป็นไปได้ในสิ่งที่เขา พูด เขาก็เริ่มทำจริงๆนะตอนนี้ เขาก็หาแหล่งเงินกู้ อย่างโครงการที่เขาเสนอมา 100 เขาทำได้ 50 พี ก็โอเคแล้ว มันก็ประมาณนี้มันเขียนได้อยู่แล้วโครงการต่างๆ ที่ทำข่าวด้านนี้มาเยอะ ใครเขียนหู ยังไงก็ได้ ทำได้ครึ่งหนึ่งก็ยังดี บางโครงการไม่ทำเลยก็มี ทำโครงการไว้หลอกชาวบ้าน แต่อย่าง กรณีบริษัทนี้เขาอยากทำ แล้วความเป็นไปได้มันก็ค่อนข้างสูง...” (เทวีญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“...ถ้าผู้บริหารคาดการณ์ผลประโยชน์ประกอบการของบริษัทตัวเอง ก.ล.ต. จะปรับผิดก็ได้ แต่ถ้า เขาพูด เราก็คงล้าง...” ... (เทวีญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“...ถ้าแถลงข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์ ถ้าผู้บริหารพูดเอง ให้ระบุชื่อได้ เราจะลงเพราะมันเป็นข่าว...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

“...อย่างหลายบริษัทบอกปีนี้จะทำไรเท่านั้นเท่านั้น แต่พอดูยอดขาย ค่าใช้จ่าย หนี้สิน อะไรต่างๆ แล้วมันไม่ได้เรื่องได้ราว เราก็อัดหัว “ฟุ้ง” “โม่” ลดความน่าเชื่อถือ...” (เทวัญ จงกลรอด, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

4. กระบวนการสื่อสารของหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัด

การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารบางประการที่ทำให้ไม่สามารถเสนอเนื้อหาได้ครบถ้วนอย่างที่ต้องการ เช่น ข้อจำกัดของจำนวนตัวอักษรในการพาดหัวข่าว การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวที่ต้องสั้นกระชับ และการเร่งรีบในกระบวนการผลิตที่มีเวลาในการปิดต้นฉบับข่าวเป็นข้อจำกัด

“...มันเป็นเรื่องของคาดการณ์รายได้ แต่เราไปเขียนในลักษณะที่ว่า ผู้บริหารฟันธงรายได้เท่านี้ ซึ่งจริงๆ มันไม่ใช่เราจะพูดว่าผู้บริหารฟันธง แต่การพาดหัวข่าวมันได้แค่ 24 ตัว เราต้องพาดให้เนื้อความอยู่ใน 24 ตัวนั้น เราถือว่าผู้อ่านมาอ่านรายละเอียดในตัวเนื้อข่าว แต่ว่าพาดหัวมันดูเหมือนสื่อให้เห็นไปได้ในทางที่ว่าผู้บริหารฟันธงรายได้...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“...บางที่เราก็คิดว่าเราพาดหัวเรียบร้อยแล้ว แต่เขาก็มีความรู้สึกที่ว่าทำไมพาดหัวของเราสื่อในทางลบกับเขามาก เขาก็ตำหนิมา ว่าคุณข้อมูลคุณไม่ตรงกับข้อเท็จจริงนะ เราก็อ้างว่าไม่ตรงอย่างไร คุณก็ชี้แจงมา เราก็พร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลของคุณ ถ้าคุณคิดว่าข้อเท็จจริงที่เรานำเสนอมันไม่ใช่ข้อเท็จจริง ก็หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเรารู้สึกว่าตัวเราเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ เพราะฉะนั้นเราระมัดระวังเรื่องการใช้ภาษาอยู่แล้ว และเนื้อหาเราก็ตั่งอยู่บนข้อเท็จจริงอยู่แล้ว...” (นิตยา สดวัฒนา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

5. ความผิดพลาดในกระบวนการค้นกรองข่าวสาร

บางกรณีหนังสือพิมพ์ยอมรับว่า เกิดความผิดพลาดขึ้นในการหาข้อมูล การคัดเลือกรายข่าว และบางครั้งหนังสือพิมพ์ต้องกลายเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเผยแพร่ข่าวเท็จ แม้ว่าข้อมูลที่นำเสนอจะถูกต้อง เพราะแหล่งข่าวที่ให้ข่าวปฏิเสธว่าไม่ได้ให้ข่าวแก่หนังสือพิมพ์ หรืออ้างว่าให้ข้อมูลคาดเคลื่อน เพื่อให้พ้นจากการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐ

“...ถ้าผิดอย่างนี้ต้องโทรไปไหนบอกอย่างนี้ เราก็ต้องรอฟังเขาแก้ตัว หรือเขาอาจจะบอกว่าจริง แต่ต้องปฏิเสธไป ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้ เขาก็ต้องบอกเราเพิ่มว่ามันจริงอย่างไร เราถึงจะคิดไปต่อว่า เราจะลงให้กับฝ่ายเสียหายที่ตามมาแก้หรือเปล่า มันมีบางทีบางครั้งที่เขาต้องบอกว่ามันไม่จริง ทั้งที่มันจริง เราก็ต้องถามกลับไปกลับมาให้ชัดเจน ...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

“...ถ้าเราลงผิดแล้วคุณกรณิจะรีบโทรมาเลย แต่ก็เหมือนกันที่เขาทำจริง พูดจริง แต่ไม่ยอมรับ โทกว่าไม่ได้ทำ ไม่ได้พูด...” (ชลลดา อิงศรีสว่าง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

“...ส่วนใหญ่เป็นการคาดเคลื่อนมากกว่า เช่น ตัวเลขคาดการณ์ว่าจะมีรายได้ หมื่นล้าน แต่แจ้งมาที่หลังว่า จริงๆ คือ ห้าพันล้าน คือ ขูขนาดลงมามากกว่า หรือว่าจะจบโครงการในเดือนนี้ ไตรมาสนี้ แต่มันยืดออกไปเป็นไตรมาสสอง ไตรมาสสาม หรืออย่างเขาจะได้อำนาจนี้แน่ๆ แต่มันจะได้อีก 2 เดือน...” (บุญมี อ่อนน้อม, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

“...ถึงแม้ว่าเราจะพยายามไม่เป็นหนึ่งในเครื่องมือ แต่เราก็คือคน มันก็ต้องยอมรับว่า คือพลาด อย่างตัวเองเคยลืมนั่งไปครั้งหนึ่งว่า กิมเอ็งเป็นอันเดอร์ไรส์ของบริษัทนี้เราได้ผู้บริหารมาเรดกัน โทรไปเช็คกิมเอ็ง มันก็ต้องมีบ้าง...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

6. หนังสือพิมพ์ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมการเผยแพร่ข่าวและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูล

หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ให้ข้อมูล ไม่ได้ชี้นำและการตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้ลงทุน นักลงทุนควรมีวิจารณญาณในการตัดสินใจลงทุน เพราะทำไมใช่

หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน และให้ความเห็นว่าการที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ ปลอ่ยข่าวไม่ใช่หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะควบคุม

“...นักลงทุนเอง ถ้าหวังมารวย หรือมาลงทุน โดยไม่ได้ทำการบ้าน หรือตื่นเต้นกับข่าวแค่นี้ ไม่ควรเล่นหุ้นแล้ว นักลงทุนควรทบทวนตัวเองก่อนว่าเตรียมตัวมาดีหรือยัง ทำการบ้านมาดีหรือยัง จะไวหรือว่าสื่อทั้งหมดไม่ได้...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

“...เราต้องเชื่อก่อนว่า นักลงทุนเขาแยกแยะได้ว่า อันไหน หุ้นปั่น อันไหน หุ้นพื้นฐาน...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

“...การเขียนเราเขียนลงไปได้ แต่การเอาความเห็นไปใช้ มันก็อยู่ที่คนอ่านด้วยว่าเขาจะเชื่อหรือไม่ มันเป็นการให้ข้อมูล ไม่ใช่การชี้นำ...” (ชลลดา อิงศรีสว่าง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549)

“...เราเป็นหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับหุ้นที่ไม่เชียร์หุ้น แต่จะให้ความรู้กับผู้อ่าน นักลงทุน และเสนอข่าวด้านการเมืองที่มีอิทธิพลต่อตลาดหุ้นด้วย เพราะตลาดหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับหลายๆ ส่วน จึงควรให้ความรู้ให้ครบทุกด้าน ส่วนหน้าที่ในการตัดสินใจเป็นของนักลงทุน...” (บุษบา ศรีลาปิง, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549)

“...ถ้านักวิเคราะห์เขาคิดจะใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการกระจายข่าว เขาอยากจะปลอ่ยข่าวหรืออะไร เขาต้องรับผิดชอบ ต้องอย่าลืมว่าเขามีใบอนุญาต เขามีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูล พูดว่าราคาหุ้นจะอย่างไร เขาจะพูดอะไรก็ได้ แต่ ก.ล.ต.จะเล่นงานเขาเอง ถ้าคุณให้ข่าวผิดให้ข่าวถูกต้องหรือเปล่า ก.ล.ต.มีสิทธิเตือนเอง ทุกวันนี้ก็มี ถ้านักวิเคราะห์ออกมาแนะนำหุ้นแล้วพูดออกมาในเชิงที่ชี้นำ ก.ล.ต.ก็เอาผิดเอง เรื่องนี้ไม่น่าห่วง เขาอยากลงอะไรก็ลง แต่ต้องเขียนชื่อให้ชัดเจน บริษัทอะไรให้ชัด ก.ล.ต.ก็เล่นงานเขาเอง เราไม่ใช่คนที่จะควบคุมได้ เพราะว่า ตรงนี้ ก.ล.ต.ดูแลนักวิเคราะห์ที่มีใบอนุญาตโดยตรง เขาจะมีหนังสือเตือนทันที แต่เราจะไปห้ามเขา ห้ามมาลงกับเราอันนี้ไม่ได้ เราก้ไม่ใช่คนดูแลนักวิเคราะห์ จะไปสั่งห้ามเขาไม่ได้...” (บุญมี อ่อนน้อม, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549)

“... เรารองแทบจะไม่ต้องระวังกรณีนี้เลย เพราะ กรณีนี้บริษัทจดทะเบียนที่เป็นแหล่งข่าว
เขารู้ตัวของเขาอยู่แล้ว ถ้าเขาพลาดเขาจะถูกก.ล.ต. ให้อำนาจ ถ้าเขาพลาดเขาจะบอกว่าไอ้ที่บอกมัน
เพิ่งประชุมยังไม่ได้ทำเป็นเล่มแจ้ง ถ้าผมแจ้งวันศุกร์ คุณมาเอา 9 โมงได้ไหม เราก็ลงก่อนที่ตลาด
หลักทรัพย์จะยิงข่าวตลาดแค่ชั่วโมงหนึ่ง...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

7. การนำเสนอเพื่อผลประโยชน์ขององค์กรหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์บางฉบับยอมรับว่า หนังสือพิมพ์อาจต้องมีสีสรรเพื่อสร้างยอดขายบ้าง และ
บางครั้งก็ต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับหนังสือพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการทำข่าว
ต่อไป

“...ส่วนใหญ่เราจะระวังคำว่า “ซื้อ” “ขาย” หรือ “ถือ” ในเนื้อหาข่าว แต่ในสกู๊ป คอลัมน์
เราลงเพราะเราถือว่าในโบรกเกอร์ ในห้องค้า ตัวนักวิเคราะห์เขาก็ต้องบอก ตอนเช้าก็มีนักวิเคราะห์
มาแนะนำว่าตัวไหนดี เพราะเล่มอื่นเขาก็ทำ เขาก็ยอมรับว่าเราต้องสร้างยอดขาย แต่ในเนื้อหาข่าว
เราจะไม่...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“...แต่แน่นอนว่า พาดหัวรองจะเป็นกระแสเป็นสีสรร ก็ต้องยอมรับว่า เราก็ต้องสร้าง
ยอดขาย อย่างพาดหัวใหญ่เช็ด 3-5 วัน พาดหัวรองอาจจะเช็ดวันสองวัน...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญ
ศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“...บางทีบริษัทติดต่อเข้ามาขอให้เราไปสัมภาษณ์พิเศษ เราก็จะพิจารณาก่อนว่าตัวนี้มันดี
ไหม อยู่ในความสนใจของนักลงทุนหรือเปล่า และ/หรือ บางทีก็ต้องเข้าใจว่ามันเป็นเรื่อง
ความสัมพันธ์ที่ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เราก็จะไปทำ แต่อาจจะลงหรือไม่ลงในเวลานี้ก็ได้...” (นิช
กานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

“...สิทธิของสื่อเอาอะไรมาเป็นตัววัด ถ้าเราเห็นกับประโยชน์มันก็ใช่ แต่ถ้าเราเห็นกับ
ตัวเอง อย่างบางทีเห็นกับยอดขาย การสร้างรายได้เพิ่มทางโฆษณา ดีเพื่อให้ขามาขอลงโฆษณา มัน
ก็ไม่ใช่...” (นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า เหตุที่หนังสือพิมพ์ตัดสินใจนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดในการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ เพราะหนังสือพิมพ์เชื่อว่ามีสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในการเสนอข้อมูลข่าวสาร และเชื่อมั่นว่ากระบวนการกลั่นกรองข่าวสารของตนมีประสิทธิภาพเพียงพอในการคัดเลือกรายการข่าว รวมถึงเชื่อมั่นว่าบุคลากรของตนสามารถใช้วิจารณญาณได้อย่างเหมาะสมในการตรวจสอบความจริงของข่าว และก่อนนำเสนอได้มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากข่าวทางการของตลาดหลักทรัพย์ สอบถามจากผู้มีอำนาจของบริษัทจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจในการตัดสินใจแจ้งข้อมูลกับตลาดหลักทรัพย์ หรือสอบถามความเห็นจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เพื่อหาข้อมูลให้ครบทุกด้านแล้ว ข่าวที่เผยแพร่จึงมีความสมดุล ถูกต้องแม่นยำในระดับหนึ่ง แต่เมื่อปรากฏว่าข่าวที่นำเสนอผิดพลาด หนังสือพิมพ์ก็อ้างถึงข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสารและความผิดพลาดในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารที่อาจจะผิดพลาดได้เป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้นได้ แม้ว่าจะระงับแค่ไหนแล้วก็ตาม

ในขณะที่เดียวกันบางกรณีหนังสือพิมพ์ยังปฏิเสธความรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาด โดยอ้างว่าไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของตน เพราะหนังสือพิมพ์มีหน้าที่เพียงให้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน แต่การตัดสินใจลงทุนเป็นหน้าที่และวิจารณญาณของผู้ลงทุนเอง รวมถึงปฏิเสธหน้าที่ในการระมัดระวังการแพร่ข่าวจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยอ้างว่าไม่ใช่หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะควบคุมพฤติกรรมเช่นนี้

จุดอ่อนของหนังสือพิมพ์ที่ทำให้มีโอกาสกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

จากการศึกษาในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักกฎหมาย และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) พบจุดอ่อนของหนังสือพิมพ์ที่ทำให้หนังสือพิมพ์มีโอกาสกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

1. การไม่สามารถเสนอข่าวได้ตามนโยบายของหนังสือพิมพ์

ผลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พบว่า หนังสือพิมพ์เกือบทั้งหมดมีนโยบายในการเสนอข่าวที่เป็นกลาง ไม่ชี้นำนักลงทุน แต่จากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์พบว่าการเสนอเนื้อหาที่เป็นการชี้นำนักลงทุน โดยเฉพาะในเรื่องความเหมาะสมในการลงทุน และเมื่อพิจารณาเฉพาะกรณีที่เข้าข่ายหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ โดยการชี้นำที่ไม่ปรากฏแหล่งข้อมูลอ้างอิง ตามตารางที่ 4.1 พบว่ามีการนำเสนอในลักษณะนี้ถึง 138 กรณี คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ 25.32 ของกรณีทั้งหมด โดยหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ พบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.09 ของกรณีทั้งหมดในลักษณะนี้ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ พบร้อยละ 15.94 ข่าวหุ้นธุรกิจ พบร้อยละ 15.22 คอหุ้น พบร้อยละ 14.49 กระแสหุ้นรายวัน พบร้อยละ 12.32 ผู้จัดการรายวัน พบร้อยละ 11.59 และหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน พบน้อยที่สุด ร้อยละ 9.42

ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเสนอข่าวได้ตามนโยบายที่วางไว้ กระบวนการในการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

การปฏิบัติงานให้ได้ตามนโยบายที่วางไว้ มีส่วนสำคัญในการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้วิธีหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากกรณีที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่จากการชี้นำน้อยกว่าหนังสือพิมพ์อื่นอีก 5 ฉบับ สอดคล้องกับนโยบายการเสนอข่าวของตน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันพบการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 2.68 เมื่อเทียบกับการนำเสนอเนื้อหาของตนเอง และร้อยละ 0.42 เมื่อเทียบกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ

2. การไม่อ้างแหล่งข้อมูลที่ชัดเจนในการเสนอข่าว

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มีจำนวนมากที่ไม่อ้างแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน หรือใช้แหล่งข่าวปกปิดในการเสนอข่าว และส่วนหนึ่งของการใช้แหล่งข่าว

ปกปิด ก็พบว่าเป็นกรณีที่ไม่จำเป็น เพราะไม่ใช่กรณีที่มีการเปิดเผยแหล่งข่าวจะเป็นอันตรายต่อแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลนั้น ตัวอย่างเช่น การให้ราคาที่เหมาะสมของหลักทรัพย์ โดยนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ แต่หลายครั้งที่พบว่าหนังสือพิมพ์จะใช้คำว่า “นักวิเคราะห์รายหนึ่ง” แทนการระบุชื่อนักวิเคราะห์หรือบริษัทหลักทรัพย์ให้ชัดเจน

หากพิจารณาการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามตารางที่ 4.1 ที่เกิดจากการไม่อ้างแหล่งข่าวหรือไม่อ้างแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน โดยรวมลักษณะหมิ่นเหม่จากการชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎีสันับสนุนหรือการคาดการณ์โดยไม่อ้างแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน กับ การนำเสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าแน่นอนโดยไม่อ้างแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน พบว่ามีลักษณะที่หมิ่นเหม่ในกรณีนี้ 166 กรณี คิดเป็นร้อยละ 30.46 ของลักษณะหมิ่นเหม่ที่พบทั้งหมด

ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงว่า หนังสือพิมพ์ใช้แหล่งข่าวปกปิดพำเพื่อ ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองที่นักวิชาการสื่อสารมวลชนได้แนะนำไว้ว่า การปกปิดแหล่งข่าวต้องไม่กระทำโดยพำเพื่อ ต้องใช้เฉพาะในกรณีเป็นข้อมูลที่จะทำให้แหล่งข่าวได้รับอันตรายจากการเปิดเผยข่าวเท่านั้น

3. การขาดการเตรียมพร้อมและพัฒนานักข่าว

จากการศึกษาในส่วนนี้ทำให้พบว่านักข่าวมีส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการผลิตและกลั่นกรองข่าวสาร แม้ว่าจะมีขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องโดยหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าวก่อนตีพิมพ์ แต่นักข่าวจะเป็นด่านแรกที่จะต้องเจอกับการไหลบ่าของข้อมูลทั้งที่เป็นจริงและเป็นเท็จ ซึ่งการจะฝ่าฟันเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงออกมาเป็นข่าวได้นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของนักข่าวเป็นสำคัญ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่นักข่าวจะต้องเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานจริง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมในช่วงแรกที่เข้าทำงาน และยังมีส่วนน้อยลงไปอีกที่จะมีโอกาสได้รับการพัฒนาเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง กระบวนการเรียนรู้ของนักข่าวจึงขึ้นอยู่กับทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และโอกาสที่จะได้รับการฝึกฝนจากนักข่าวรุ่นพี่ที่เต็มใจและมีความรู้ความสามารถเพียงพอเป็นสำคัญ นักข่าวใหม่ที่ยังมี

นำเสนอของหนังสือพิมพ์เอง ขณะที่หนังสือพิมพ์คอหูน ซึ่งคำนึงถึงกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย หลักทรัพย์เฉพาะกรณีเป็นคอลัมน์ที่ส่งมาจากบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น พบเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 9.61. และถ้าเทียบหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจกับหนังสือพิมพ์อื่นที่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมาย หลักทรัพย์ในกระบวนการคัดเลือกข่าวแล้วจะพบกรณีที่หมิ่นเหม่แตกต่างกันมากกว่าร้อยละ 10

นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์อื่นมีกรณีหมิ่นเหม่ลดหลั่นกันไป ตามการให้ความสำคัญกับกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์อีกด้วย โดยหนังสือพิมพ์ที่มีการคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์ในกระบวนการคัดเลือกข่าว พบว่า มีการเผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุดอยู่ใน 4 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน และหนังสือพิมพ์กระแสนั้นรายวัน ยกเว้นหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวันที่พบการเผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่มากในอันดับต้นๆ แม้ว่าจะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ ทั้งในกระบวนการคัดเลือกข่าวและผู้เขียนคอลัมน์ แต่เนื่องจากมีความเข้าใจผิดเรื่องคุณสมบัติของผู้เขียนคอลัมน์และเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีจำนวนคอลัมน์มากจึงทำให้พบกรณีที่หมิ่นเหม่มากตามไปด้วย

สำหรับกรณีของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันที่มีกรณีหมิ่นเหม่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ของตนและกับหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ ในขณะที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้เคร่งครัดกับกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และ ก.ล.ต. ในกระบวนการผลิตข่าวมากเท่ากับหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวันที่ค่อนข้างเคร่งครัดมากแต่กลับพบกรณีหมิ่นเหม่มากในอันดับต้นๆ นั้น อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีนโยบายที่จะเสนอเนื้อหา โดยไม่ชี้นำนักลงทุน และไม่เขียนข่าวในลักษณะให้ความเห็นแบบฟันธง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่พบว่า มีลักษณะหมิ่นเหม่จากการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎีสันับสนุนหรือไม่อ้างแหล่งข้อมูล ในปริมาณที่น้อยกว่าหนังสือพิมพ์อื่นอีก 5 ชื่อฉบับ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการยังมีนโยบายเลือกผู้เขียนคอลัมน์จากนักวิชาการที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ และไม่มีส่วนได้เสียกับค่าธรรมเนียมจากการซื้อขายหุ้น แสดงว่าการเสนอเนื้อหาโดยไม่ชี้นำนักลงทุน การกำหนดนโยบายอย่างรอบคอบ และการปฏิบัติงานได้ตรงตามนโยบายที่ตั้งไว้ สามารถป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้ทางหนึ่ง

5. การให้ความสำคัญกับคุณค่าของข่าวมากกว่ากฎหมาย

กระบวนการทำข่าวที่สำคัญคือ การวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงใดสมควรจะนำเสนอเป็นข่าวหรือไม่ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ วิจารณ์ญาณของนักข่าวที่ได้พิจารณาเลือกข่าวโดยคำนึงถึงหลักของ

คุณค่าข่าวนั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยเฉพาะเมื่อเป็นข่าวที่สามารถสร้างผลกระทบในวงกว้างได้เช่นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มีแนวปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดไว้ว่า เนื้อหาในลักษณะใดที่จะนำเสนอได้ต่อเมื่อได้มีการเปิดเผยผ่านระบบการเผยแพร่สารสนเทศของทางการก่อน แต่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่กลับเห็นว่า เป็นเนื้อหาที่มีคุณค่า ข่าวยุคสูงควรมีนำเสนอทันที เท่ากับว่าหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับคุณค่าข่าวมากกว่าการคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังที่ปรากฏในคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ถ้าผู้บริหารคาดการณ์ผลประโยชน์ประกอบการของบริษัทตัวเอง ก.ล.ต. จะปรับผิดก็ได้ แต่ถ้าเขาพูด เราก็กล้าลง...” ... (เทวัญ จงกลรอด , สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549)

“...ถ้าแสดงข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์ ถ้าผู้บริหารพูดเอง ให้ระบุชื่อได้ เราจะลงเพราะมันเป็นข่าว...” (ยุทธนา นวลจรต, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

6. การอ้างสิทธิเสรีภาพในการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์โดยปฏิเสธหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีวิชาชีพหนังสือพิมพ์พบว่า ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ มากกว่าที่จะคำนึงถึงบทบาทบัญญัติในกฎหมายอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน โดยอ้างว่าหนังสือพิมพ์ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพจากรัฐธรรมนูญและใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นกฎหมายหลักในการดำเนินงาน คล้ายกับว่าหนังสือพิมพ์ไม่ได้รู้สึกว่าตนเองอยู่ภายใต้กฎหมายใดๆ อีกเลยนอกจากรัฐธรรมนูญ มาตรา 39 และพระราชบัญญัติการพิมพ์ แต่น้อยครั้งที่จะมีการพูดถึงบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อแหล่งระดมเงินทุนของประเทศและเงินลงทุนของประชาชน

นอกจากหนังสือพิมพ์จะมั่นใจในสิทธิเสรีภาพของตนอย่างมากแล้วยังเชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและการใช้วิจารณญาณของตนว่าเหมาะสมและเพียงพอแล้วสำหรับการป้องกันความผิดพลาดของเนื้อหาที่อาจจะเกิดขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะโยนความผิดให้กับข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสารและความผิดพลาดในกระบวนการผลิตข่าวทันที

7. ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษาพบว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบางส่วนของหนังสือพิมพ์ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสีสันของการพาดหัวเพื่อขยาย การเอื้อประโยชน์ระหว่างกันของแหล่งข่าวกับหนังสือพิมพ์ มากกว่าการคำนึงถึงความถูกต้องเที่ยงธรรมของข่าว ซึ่งไม่ควรจะเกิดขึ้นในกระบวนการผลิตข่าวสารของหนังสือพิมพ์ที่เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อตลาดเงินตลาดทุนของประเทศ กระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศและประชาชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การป้องกันการใช้นั่งสื่อพิมพ์แนวธุรกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ ได้ศึกษาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในหลักทรัพย์ที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในลักษณะดังนี้

1. แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ ที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง หรือทำให้บุคคลอื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น เป็นการกระทำที่มีความผิดตามมาตรา 238 มาตรา 239 และ มาตรา 240 ความเสี่ยงในกรณีนี้เกิดขึ้นจากการที่หนังสือพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ การชี้แนะโดยไม่มีหลักทฤษฎี เหตุผล สนับสนุนหรือคาดการณ์โดยไม่ได้อ้างอิงแหล่งข้อมูล การนำเสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าแน่นอนโดยไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล การใส่ความเห็นหรือใช้ความรู้สึกตัวตัดสินข่าว ซึ่งอาจทำให้เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดได้

2. ให้คำแนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัวเกี่ยวกับคุณค่า ความเหมาะสมในการลงทุน โดยไม่มีใบอนุญาตการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ซึ่งความเสี่ยงนี้เกิดขึ้นจากการที่หนังสือพิมพ์ได้เผยแพร่คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์เป็นรายตัวผ่านคอลัมน์ต่างๆ

วิธีวิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จากข่าว บทความ คอลัมน์ จากหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวัน ทั้งหมด 7 ชื่อฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน ข่าวหุ้นธุรกิจ กระแสหุ้นรายวัน ทันหุ้นรายวัน และหนังสือพิมพ์คอหูน ใน 3 ช่วงเวลา ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก บรรณาธิการข่าวการเงิน หัวหน้ากองบรรณาธิการ บรรณาธิการบริหาร ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับที่ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา พร้อมกับสัมภาษณ์นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักกฎหมายผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายหลักทรัพย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและคดี สำนักงาน ก.ล.ต.

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ 7 ชื่อฉบับ ทั้ง 3 ช่วงเวลา พบว่า มีข่าวและคอลัมน์ที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ทั้งหมด 508 เรื่อง จากการนำเสนอทั้งหมด 7,313 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.95

หนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่กรณีที่หมิ่นเหม่มากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนข่าวและคอลัมน์ทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.23 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน กอหุ้น กระแสหุ้นรายวัน โพสต์ทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ และ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีกรณีหมิ่นเหม่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.42

เมื่อเทียบกับจำนวนข่าวและคอลัมน์ที่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนำเสนอ พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ มีกรณีหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.33 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์กอหุ้น ทันหุ้นรายวัน กระแสหุ้นรายวัน กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีกรณีที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.68

2. ลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ที่พบมี 5 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

2.1. แนะนำหลักทรัพย์เป็นรายตัวโดยไม่ชัดเจนว่าผู้เขียนเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวที่ได้รับใบอนุญาตในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.2. ชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎี รวมถึงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ หรือไม่อ้างอิงแหล่งข่าว

- 2.3. เผยแพร่ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์
- 2.4. นำเสนอสิ่งที่ยังไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน โดยไม่มีการอ้างอิงแหล่งข่าว หรือไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าจะเป็นเช่นนั้น
- 2.5. ใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน และการใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไปในข่าว พบน้อยที่สุด

3. สาเหตุที่หนังสือพิมพ์กลายเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ นักวิชาการให้ความเห็นไว้ดังนี้

- 3.1 ข่าวที่เผยแพร่ผ่านสื่อมีความน่าเชื่อถือ
- 3.2 การแข่งขันทางวิชาชีพทำให้ต้องเสนอข่าวเร็วกว่าฉบับอื่น และมีเวลาจำกัดในการตรวจสอบข้อมูล
- 3.3 การให้ข้อมูลโดยการแนะนำความเหมาะสมในการลงทุนมีความใกล้เคียงกับการปล่อยข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์
- 3.4 ความไม่รู้กฎหมายหลักทรัพย์ของนักหนังสือพิมพ์
- 3.5 หนังสือพิมพ์เชื่อมั่นในสิทธิเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสาร และคิดว่ากฎหมายหลักทรัพย์ไม่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมหนังสือพิมพ์

4. หนังสือพิมพ์ให้เหตุผลในการตัดสินใจเผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อการสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

4.1 หนังสือพิมพ์เชื่อมั่นว่ามีสิทธิเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสาร และเป็นบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เห็นว่า ข้อมูลที่ได้นำเสนอเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน อยู่ในความสนใจของนักลงทุนและอาจนำมาใช้เป็นคู่มือในการตัดสินใจลงทุนได้ ที่สำคัญคือ เชื่อว่าเป็นข้อมูลที่นำเสนอได้โดยไม่มีความผิดตามกฎหมายหลักทรัพย์ ฉะนั้นการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นสิทธิหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชน และบางองค์กรหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่า หนังสือพิมพ์อยู่ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการพิมพ์ ตามมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการพิมพ์ ดังนั้นพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 จึงไม่สามารถบังคับใช้กับหนังสือพิมพ์ได้

4.2 หนังสือพิมพ์มีความเชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและ วิจารณ์ของตน

ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์เชื่อมั่นในกระบวนการผลิตข่าวของตนว่า ได้มีการตรวจสอบความจริงและความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นจริงของข่าวแล้ว โดยหนังสือพิมพ์ได้หาข้อมูลเพิ่มเติมจากข่าวทางการของตลาดหลักทรัพย์ สอบถามจากผู้มีอำนาจของบริษัทจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจในการตัดสินใจแจ้งข้อมูลกับตลาดหลักทรัพย์ และสอบถามความเห็นจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เพื่อหาข้อมูลให้ครบทุกด้าน ตลอดจนมีการสอบถามข่าวก่อนเผยแพร่ ทำให้ข่าวที่เผยแพร่ มีความสมดุล ถูกต้องแม่นยำในระดับหนึ่งแล้ว

4.3 หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสาร

ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์เห็นว่าข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสารของหนังสือพิมพ์ทำให้จำเป็นจะต้องเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ เช่น การต้องพาดหัวในพื้นที่จำกัด ทำให้ผู้อ่านอาจเข้าใจผิดได้ แต่ถ้าได้อ่านเนื้อหาของข่าวทั้งหมด ผู้อ่านก็จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

5. หนังสือพิมพ์ให้เหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมในการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดในการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

5.1 หนังสือพิมพ์เชื่อมั่นในสิทธิเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสารของ หนังสือพิมพ์

เมื่อเกิดการเผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะให้ความเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาในลักษณะดังกล่าว หนังสือพิมพ์สามารถกระทำได้ตามมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการพิมพ์ และพระราชบัญญัติการพิมพ์ เพราะมีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเตือนนักลงทุนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ

5.2 หนังสือพิมพ์มีความเชื่อมั่นในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารและ
 วิจารณ์ญาติของตน

ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เชื่อมั่นว่าได้มีการพิจารณาการกลั่นกรอง
 ข่าวสารอย่างเหมาะสมแล้วก่อนที่จะเผยแพร่ การเสนอข่าวที่ผิดพลาดไม่น่าจะเกิดขึ้นได้

5.3 หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสาร

หนังสือพิมพ์ให้ความเห็นว่า ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่เกิดขึ้นเพราะ
 ข้อจำกัดในกระบวนการสื่อสารของหนังสือพิมพ์ทำให้ไม่สามารถสื่อความได้ตรงตามที่ต้องการได้

5.4 ความผิดพลาดในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสาร

เมื่อเกิดการเผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ หนังสือพิมพ์บางฉบับได้กล่าวว่า
 ความผิดพลาดในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสารของหนังสือพิมพ์อาจจะเกิดขึ้นได้ เพราะคนทำ
 หนังสือพิมพ์ก็อาจจะผิดพลาดได้เป็นเรื่องปกติเหมือนกับคนทั่วไป

5.5. หนังสือพิมพ์ไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเรื่องการควบคุมการเผยแพร่ข่าว
 และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูล

เมื่อมีผลกระทบเกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูลของหนังสือพิมพ์ องค์กรหนังสือพิมพ์
 บางแห่งให้ความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่เพียงให้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน แต่
 การตัดสินใจลงทุนเป็นหน้าที่และวิจารณ์ญาติของผู้ลงทุนเอง

นอกจากนั้นหนังสือพิมพ์ยังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการปล่อยข่าวของ
 นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์ เพราะหาก
 บุคคลเหล่านั้นให้ข่าวอย่างไร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ สำนักงานคณะกรรมการ
 กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จะเป็นผู้ตรวจสอบ หนังสือพิมพ์จึงไม่จำเป็นต้อง
 ระมัดระวังการปล่อยข่าวในลักษณะนี้รวมถึงไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นด้วย

5.6. หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอเพื่อผลประโยชน์ขององค์กร

หนังสือพิมพ์บางฉบับยอมรับว่า อาจจะต้องนำเสนอเนื้อหาที่มีสีสันเพื่อสร้างยอดขายบ้าง และบางครั้งก็ต้องนำเสนอข่าวเพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับหนังสือพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการทำข่าวต่อไป

6. เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอได้โดยไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ในความเห็นของนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ นักกฎหมาย และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีความเห็นตรงกันคือ เนื้อหาที่เผยแพร่ต้องเป็นข่าวที่เที่ยงตรงเป็นจริงและเป็นกลาง มีข้อมูลทั้งสองด้าน ไม่มีการชี้นำราคา หากมีคำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์โดยเฉพาะเรื่องการซื้อขาย จะต้องเป็นคำแนะนำจากนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และที่สำคัญคือการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์จะต้องอยู่ภายใต้จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์

ส่วนที่แตกต่างคือความเห็นของนักกฎหมายและ ก.ล.ต. ที่เห็นว่า การพยากรณ์ที่อาจสร้างความเสียหาย หรือการชี้แนะล่วงหน้าเป็นเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ไม่ควรจะเผยแพร่ ควรรอให้มีข้อมูลที่ชัดเจนก่อน

7. วิธีป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

การป้องกันตัวเองของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปผลและนำเสนอในรูปแบบของตารางที่

5.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 แสดงหลักการป้องกันตัวเองของหนังสือพิมพ์ไม่ให้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

ชื่อหนังสือพิมพ์	นโยบายเสนอข่าวเป็นกลางไม่ชี้นำ	เข้มงวดในกระบวนการกลั่นกรองข่าวสาร	การลงทุนในหลักทรัพย์		การอบรมนักข่าว	การให้ความสำคัญกับกฎหมายหลักทรัพย์	
			SET	หุ้น IPO		คัดเลือกข่าว	คัดเลือกคอลัมน์
กรุงเทพธุรกิจ	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓ (เฉพาะที่ให้ราคา)
ผู้จัดการรายวัน	✓	✓	✗	✗	✓	✓ (น้อย)	✓
โพสต์ทูเดย์	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
ข่าวหุ้นธุรกิจ	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓
กระแสนรายวัน	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓ (เฉพาะที่ให้ราคา)
ทันหุ้นรายวัน	---	✓	✓	✗	✓	✓	✓ (แต่เข้าใจผิด)
คอหุ้น	---	✓	✓	✓	✗	✗	✓ (เฉพาะของโบรกเกอร์)

หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องกระบวนการผลิตและตรวจสอบข่าวที่จะต้องมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความถูกต้องของข่าวก่อนนำเสนอ และจะมีการตรวจสอบโดยหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการก่อนเผยแพร่เพื่อป้องกันความผิดพลาดทุกครั้ง แต่ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหายังพบการนำเสนอในลักษณะที่หมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แสดงว่า กระบวนการกลั่นกรองข่าวสารในปัจจุบันยังไม่สามารถป้องกันได้อย่างที่หนังสือพิมพ์เชื่อมั่น

นอกจากนั้นผลที่ได้จากการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ ที่ไม่ได้มีการอบรมเตรียมความพร้อม และพัฒนานักข่าวอย่างต่อเนื่อง จะมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่มากที่สุด และเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์คอหุ้นที่ไม่มีการอบรมเตรียมความพร้อมนักข่าว แต่จะใช้

นักข่าวที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจมีกรณีที่มีนัยสำคัญมากกว่าหนังสือพิมพ์คอหุ้นถึงร้อยละ 7.72 แสดงว่าการที่นักข่าวมีประสบการณ์หรือได้รับการพัฒนาความรู้สม่ำเสมอจะช่วยป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้

การป้องกันตนเองโดยการคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ จาก การสัมภาษณ์ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา เนื่องจากหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์ ทั้งการคัดเลือกข่าวและผู้เขียนคอลัมน์ ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการเผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์มากที่สุด ร้อยละ 17.33 เมื่อเทียบกับการนำเสนอของหนังสือพิมพ์เอง ขณะที่หนังสือพิมพ์คอหุ้น ซึ่งคำนึงถึงกฎเกณฑ์ตามกฎหมายหลักทรัพย์เฉพาะกรณีเป็นคอลัมน์ที่ส่งมาจากบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น พบเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 9.61. และถ้าเทียบหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจกับหนังสือพิมพ์อื่นที่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์ในกระบวนการคัดเลือกข่าวแล้วจะพบกรณีที่มีนัยสำคัญแตกต่างกันมากกว่าร้อยละ 10

นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์อื่นมีกรณีหมิ่นเหม่ลดหลั่นกันไป ตามการให้ความสำคัญกับกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์อีกด้วย โดยหนังสือพิมพ์ที่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายหลักทรัพย์ในกระบวนการคัดเลือกข่าว จะพบเนื้อหาที่หมิ่นเหม่น้อยที่สุดอยู่ใน 4 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน และหนังสือพิมพ์กระแสนิวรายวัน ยกเว้นหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวันที่พบการเผยแพร่เนื้อหาที่หมิ่นเหม่มากในอันดับต้นๆ แม้ว่าจะคำนึงถึงกฎเกณฑ์ ทั้งในกระบวนการคัดเลือกข่าวและผู้เขียนคอลัมน์ แต่เนื่องจากมีความเข้าใจผิดเรื่องคุณสมบัติของผู้เขียนคอลัมน์และเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีจำนวนคอลัมน์มากจึงทำให้พบกรณีที่มีนัยสำคัญมากตามไปด้วย

สำหรับกรณีของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันที่มีกรณีหมิ่นเหม่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ของตนและกับหนังสือพิมพ์ทั้ง 7 ชื่อฉบับ ในขณะที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้เคร่งครัดกับกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และ ก.ล.ต. ในกระบวนการผลิตข่าวมากเท่ากับหนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวันที่ค่อนข้างเคร่งครัดมากแต่กลับพบกรณีหมิ่นเหม่มากในอันดับต้นๆ นั้น อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีนโยบายที่จะเสนอเนื้อหาโดยไม่ชี้หน้านักลงทุนและไม่เขียน

ข่าวแบบให้ความเห็นพินิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่พบว่า มีลักษณะหมิ่นเหม่จากการชี้นำโดยไม่มีหลักทฤษฎีสนับสนุนหรือไม่อ้างแหล่งข้อมูล ในปริมาณที่น้อยกว่าหนังสือพิมพ์อื่นอีก 5 ชื่อฉบับ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการยังมีนโยบายเลือกผู้เขียนคอลัมน์จากนักวิชาการที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ และไม่มีส่วนได้เสียกับค่าธรรมเนียมจากการซื้อขายหุ้น แสดงว่าการเสนอเนื้อหาโดยไม่มีชี้นำนักลงทุน การกำหนดนโยบายอย่างรอบคอบ และการปฏิบัติงานได้ตรงตามนโยบายที่ตั้งไว้ สามารถป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้ทางหนึ่ง

ดังนั้นผลที่ได้จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า การควบคุมให้หนังสือพิมพ์ปฏิบัติได้ตรงตามนโยบาย การใช้นักข่าวที่มีประสบการณ์หรือการพัฒนาให้ความรู้แก่ข่าวอย่างสม่ำเสมอ และการคำนึงถึงกฎหมายหลักทรัพย์ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นวิธีการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ได้

อภิปรายผลการวิจัย

การให้ข่าวสาร ถือเป็นหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ที่จะต้องแสวงหาข้อมูลที่เป็นความจริงมารายงานให้ประชาชนได้ทราบ ข่าวและสารที่นำเสนอทางหนังสือพิมพ์นั้น จะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน เทียบตรง และเป็นธรรม (มาลี บุญศิริพันธ์, 2534)

บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการทำหน้าที่แสวงหาความจริงมานำเสนอให้ประชาชนผู้อ่านได้รับทราบ เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ เป็นบทบาทหน้าที่พื้นฐานของหนังสือพิมพ์ที่พึงมีต่อสังคม โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลข่าวสารมีบทบาทสำคัญต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ยังต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการลงทุนด้วยความระมัดระวัง แต่จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กลับพบว่าหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจรายวันมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อการสร้างราคาหลักทรัพย์ ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวอาจสร้างความเสียหายให้กับนักลงทุนและตลาดทุนของประเทศได้

สาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อการสร้างราคาหลักทรัพย์

1. การไม่สามารถเสนอข่าวได้ตามนโยบายของหนังสือพิมพ์

ผลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พบว่า หนังสือพิมพ์เกือบทั้งหมดมีนโยบายในการเสนอข่าวที่เป็นกลาง ไม่ชี้นำนักลงทุน แต่จากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์พบว่า หนังสือพิมพ์ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ตามนโยบายที่วางไว้ มีการเสนอเนื้อหาที่เป็นการชี้นำนักลงทุน โดยเฉพาะในเรื่องความเหมาะสมในการลงทุน

2. การขาดการเตรียมพร้อมและพัฒนานักข่าว

สิ่งที่สำคัญและน่าวิตกที่พบในการศึกษาครั้งนี้คือ การปฏิบัติงานของนักข่าวในปัจจุบันมีส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการผลิตและกลั่นกรองข่าวสาร แม้ว่าจะมีขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องโดยหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าวก่อนตีพิมพ์ แต่นักข่าวจะเป็นด่านแรกที่จะต้องเจอกับการไหลบ่าของข้อมูลทั้งที่เป็นจริงและเป็นเท็จ ซึ่งการจะฝ่าฟันเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงออกมาเป็นข่าวได้นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของนักข่าวเป็นสำคัญ แต่องค์กรหนังสือพิมพ์กลับละเลยที่จะพัฒนานักข่าว ซึ่งประเด็นนี้ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ นักวิชาการสื่อสารมวลชน ให้ความเห็นไว้ในงานวิจัยเรื่องปัจจัยในการเสนอข่าวสารผิดพลาดและการยอมรับของหนังสือพิมพ์ (อภิชาติ ศักดิเศรษฐ์, 2542 : 199) ว่า หนังสือพิมพ์ต้องการทำกำไรสูงสุดแต่กลับลงทุนต่ำทั้งในแง่คนและอุปกรณ์

ปัญหาจากการที่องค์กรหนังสือพิมพ์ละเลยการปรับปรุงคุณภาพนักข่าวทำให้เกิดความบกพร่องในการทำหน้าที่ ซึ่งสะท้อนจากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในการศึกษาพบว่าการทำงานของนักข่าวเกิดปัญหาทางวารสารศาสตร์ดังนี้

1. ความถูกต้อง (Accuracy)

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (Black, Steel and Barney, 1995 อ้างถึงใน อภิชาติ ศักดิเศรษฐ์, 2542 : 19) อธิบายว่า ความถูกต้อง มีความหมายว่า การทำให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งของนักหนังสือพิมพ์และองค์กรข่าวทั้งหลาย การเผยแพร่ข่าวที่ผิดพลาดย่อมหมายถึง การ

สร้างความเสียหายต่อสาธารณชน และจะกีดกร่อนทำลายความน่าเชื่อถือของวิชาชีพหนังสือพิมพ์ลงไปด้วย

จากการศึกษาพบว่า ข่าวที่หมิ่นเหม่เกิดจากการที่นักข่าวไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับให้รอบคอบเพียงพอก่อนนำเสนอ และหลายครั้งเป็นการเสนอข่าวที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เสนอสิ่งที่ไม่ได้พูด สร้างข่าวเองโดยการนำคำพูดหรือข้อมูลไปตัดต่อหรือโยนสรุปตามความเข้าใจของตนเอง ดังที่ปรากฏในลักษณะการนำเสนอที่หมิ่นเหม่จากการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสินข่าว และจากการนำเสนอข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ ที่มักปรากฏว่า บริษัทจดทะเบียนที่ให้ข่าวทำหนังสือแจ้งกับตลาดหลักทรัพย์ว่า ไม่ได้ให้ข้อมูลตามที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ แต่หนังสือพิมพ์เป็นผู้สรุปเองว่าข้อเท็จจริงเป็นเช่นนั้น

2. การใช้และอ้างอิงแหล่งข่าวหรือข้อมูล (Source)

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ทำให้หนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้แหล่งข่าวทั้งแหล่งข่าวเปิดเผยชื่อและไม่เปิดเผยชื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาจากแหล่งข่าวไม่เปิดเผยชื่อ ที่ปัจจุบันได้มีการใช้แหล่งข่าวประเภทนี้ฟุ่มเฟือยมาก ทั้งที่ไม่จำเป็นต้องปกปิดแหล่งข่าว เพราะไม่ใช่ข้อมูลที่จะทำให้แหล่งข่าวได้รับอันตรายจากการเปิดเผยข่าว ตรงกับความเห็นของนักวิชาการสื่อสารมวลชนที่ระบุงการปกปิดแหล่งข่าวต้องไม่กระทำโดยพร่ำเพรื่อ ต้องใช้เฉพาะในกรณีที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น

ส่วนปัญหาจากแหล่งข่าวเปิดเผยชื่อที่มักจะเป็นการใช้แหล่งข่าวในองค์กรของตัวเองเช่นนักข่าวที่ประจำตามแหล่งข่าวต่างๆ ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญแต่ยังไม่ได้รับการเปิดเผย ซึ่งไม่แน่ใจว่าข้อมูลจะถูกต้องแค่ไหน แต่หนังสือพิมพ์ได้ตัดสินใจเผยแพร่ก่อน

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นความผิดพลาดจากแหล่งข่าวที่จงใจให้ข้อมูลผิดพลาดหรือให้ข้อมูลเพื่อหวังสร้างผลประโยชน์ให้กับตนเอง ซึ่งหนังสือพิมพ์มีความเห็นต่างกัน บางที่ใช้ยกเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมในการนำเสนอข่าวให้กับตนเอง แต่ส่วนใหญ่จะเห็นว่า หนังสือพิมพ์จะอ้างเช่นนั้นไม่ได้ เพราะนักข่าวจะต้องตรวจสอบให้ถูกต้องก่อนนำเสนอ จะโทษว่าเป็นความผิดของแหล่งข่าวไม่ได้ แต่เป็นความผิดของนักข่าวเองที่ไม่ได้ตรวจสอบให้ดีก่อนนำเสนอ

3. คุณค่าข่าว (News Value)

กระบวนการทำข่าวที่สำคัญคือ การวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงใดสมควรจะนำเสนอเป็นข่าวหรือไม่ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ วิจารณ์ญาณของนักข่าวที่ได้พิจารณาเลือกข่าวโดยคำนึงถึงหลักของคุณค่าข่าวนั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยเฉพาะเมื่อเป็นข่าวที่สามารถสร้างผลกระทบในวงกว้างได้เช่นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มีแนวปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐกำหนดไว้ว่า เนื้อหาในลักษณะใดที่จะนำเสนอได้ต่อเมื่อได้มีการเปิดเผยผ่านระบบการเผยแพร่สารสนเทศของทางการก่อน แต่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่กลับเห็นว่า เป็นเนื้อหาที่มีคุณค่าข่าวสูงควรนำเสนอทันที เท่ากับว่าหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับคุณค่าข่าวมากกว่าการคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังที่ปรากฏในคำสัมภาษณ์ดังนี้ “...ถ้าแหล่งข้อมูลที่ยังไม่ได้แจ้งตลาดหลักทรัพย์ ถ้าผู้บริหารพูดเอง ให้ระบุชื่อได้ เราจะลงเพราะมันเป็นข่าว...” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549)

ในขณะที่ผลการจากศึกษาทั้งจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า หนังสือพิมพ์คำนึงถึงการสนองสิทธิการรับรู้ข่าวสาร และการคำนึงถึงธุรกิจเพื่อความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ โดยอ้างสิทธิเสรีภาพในการพิมพ์เพื่อสร้างความชอบธรรมในการเผยแพร่เนื้อหาต่างๆ มากกว่าการคำนึงถึงกรอบของกฎหมายอื่นๆ ที่ไม่ได้เอื้อประโยชน์ให้แก่ตน ทำให้สงสัยว่า หนังสือพิมพ์กำลังสร้างบรรทัดฐานของตน โดยอ้างสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนและสิทธิเสรีภาพของตน โดยไม่คำนึงถึงหลักจริยธรรมวารสารศาสตร์ และกฎหมายที่สร้างจากบรรทัดฐานของสังคมหรือไม่ ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งอาจมาจากทัศนคติของสังคมไทยที่มีต่อกฎหมาย ในลักษณะที่มุ่งแสวงหาช่องว่างทางกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตน มากกว่าการคำนึงถึงกฎหมายในฐานะที่ควรเคารพและปฏิบัติ ดังนั้นปัญหานี้อาจมีรากฐานจากแนวคิดของสังคมโดยรวมที่จำเป็นต้องแก้ไขเพื่อสาธารณประโยชน์

ปัญหาทางวารสารศาสตร์ที่เป็นสาเหตุให้หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่ต่อการสร้างราคาหลักทรัพย์ ไม่เพียงแต่จะสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้นในสังคมจากการนำเสนอเนื้อหาที่หมิ่นเหม่หรือผิดพลาดเท่านั้น แต่ยังทำให้ความเชื่อมั่นของสังคมต่อหนังสือพิมพ์ลดต่ำลงไปด้วย ขณะเดียวกันการที่หนังสือพิมพ์ละเลยต่อหลักการทางวารสารศาสตร์จนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา จะทำให้สังคมโดยรวมเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมบกพร่องในเรื่องความถูกต้องและเป็นธรรมด้วย

3. หนังสือพิมพ์ปฏิเสธหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม

การปฏิเสธหน้าที่ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ เกิดจากหนังสือพิมพ์เชื่อมั่นในสิทธิเสรีภาพของการนำเสนอข่าวสารที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเอง มากกว่าที่จะคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ในกฎหมายอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวม โดยอ้างว่าหนังสือพิมพ์ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพจากรัฐธรรมนูญและใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นกฎหมายหลักในการดำเนินงาน

หนังสือพิมพ์ได้แสดงท่าทีเหมือนกับว่า ตนเองไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายใดๆ อีกเลย นอกจากรัฐธรรมนูญ มาตรา 39 และพระราชบัญญัติการพิมพ์ หนังสือพิมพ์จึงไม่ใส่ใจกฎหมายอื่น ทำให้ไม่รู้หรือเข้าใจกฎหมายอย่างผิดๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญต่อตลาดทุนของประเทศ

ทัศนคติดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม น้อยกว่าที่ควรจะเป็น หนังสือพิมพ์ปฏิเสธที่จะรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเผยแพร่เนื้อหาที่อาจสร้างความเสียหายให้แก่นักลงทุน โดยอ้างว่าหน้าที่ของหนังสือพิมพ์คือการเสนอข้อมูล ส่วนการเลือกตัดัดสนใจและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากข่าว ไม่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์

ข้ออ้างที่สำคัญของหนังสือพิมพ์เพื่อสร้างความชอบธรรมในการเสนอเนื้อหาต่างๆ คือ การอ้างถึงสิทธิเสรีภาพในการพิมพ์ตามมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและสื่อความหมายโดยวิธีอื่นๆ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ...”

บทบัญญัติข้างต้น หากอ่านให้ครบถ้วนแล้วจะพบว่า เสรีภาพตามมาตราดังกล่าวไม่ใช่เสรีภาพเด็ดขาด แต่สามารถจำกัดได้เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเป็นเสรีภาพที่ต้องใช้อย่างระมัดระวังไม่ให้กระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่น รวมถึงความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพพื้นฐานที่ได้รับการรับรองโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเช่นกัน

การใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการเผยแพร่เนื้อหาต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือประโยชน์ส่วนรวม รัฐจึงมีอำนาจในการจำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ โดยบังคับให้กระทำการหรือห้ามมิให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นหรือส่วนรวมได้ ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

หนังสือพิมพ์จึงไม่อาจอ้างได้ว่า เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่กฎหมายอื่นจะมาจำกัดไม่ได้ เช่นในกรณีของการเสนอข่าวเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และกฎเกณฑ์อื่นๆ ของภาครัฐ มาจำกัดเสรีภาพบางส่วน ก็เป็นสิทธิที่รัฐจะกระทำได้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเช่นกัน เพราะเป็นเรื่องการป้องกันและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ฉะนั้นบุคคลและองค์กรที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐ ย่อมจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคมก็เห็นไปในแนวทางเดียวกันคือ เสรีภาพ และความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องไปควบคู่กัน สื่อมวลชนไม่สามารถจะเพิกเฉยกับเสรีภาพโดยไร้ขอบเขตปราศจากการยอมรับถึงความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวคิดของ Siebert, Peterson. Schramm (อ้างถึงในชัยกฤษณ์ ศรีปีक्षा, 2544) ว่า

“เสรีภาพย่อมควบคู่กันมากับภาระผูกพัน (Obligation) และหนังสือพิมพ์ซึ่งยินดีกับสิทธิพิเศษในตำแหน่งภายใต้รัฐธรรมนูญนั้น ย่อมมีภาระผูกพันที่จะทำหน้าที่ที่สำคัญบางประการของหนังสือพิมพ์ในสังคมร่วมสมัยนี้ เพื่อที่จะทำให้หนังสือพิมพ์ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง และทำให้ความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นพื้นฐานของนโยบายในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์เอง ในระบบเสรีนิยมนั้นจะพยายามสนองตอบความต้องการของสังคม เพื่อที่จะทำ

ให้หนังสือพิมพ์ยอมรับว่าเป็นหน้าที่ของเขา แต่ถ้าหากไม่ยอมรับก็จะมืองค์กรมารู้แลให้ เป็นหน้าที่ประการสำคัญของหนังสือพิมพ์ที่จะสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี”

สุภา ศิริमानนท์ (อ้างถึงใน พิศิษฐ์ ชวลาธวัช, 2545) มีความเห็นเช่นเดียวกัน โดยกล่าวว่า การใช้เสรีภาพต้องควบคู่ไปกับการรับผิดชอบทั้งกฎหมายของบ้านเมืองและจริยธรรมทางวิชาชีพ หากขาดไว้ซึ่งความรับผิดชอบแล้วไซ้ ความเป็นสื่อมวลชนซึ่งเปรียบประดุจหนึ่งสถาบันสาธารณะจะมีคุณค่าแก่สังคมและดำรงในฐานะอาชีพปฏิญาณอย่างสง่างามได้อย่างไรกัน

อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่ตระหนักถึงปัญหาจากการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ทั้งๆที่ ความผิดดังกล่าวเป็นโทษทางอาญาที่ไม่อาจยอมความได้และมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดฐานหมิ่นประมาท คือการที่ไม่เคยมีการดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ในฐานะความผิดนี้มาก่อน หนังสือพิมพ์จึงไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานที่ได้กระทำสืบต่อกันมาจนเป็นขนบธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งมีจุดอ่อนที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหากับตนเองและสังคมได้

ขณะเดียวกันกลไกตรวจสอบและควบคุมสื่อมวลชนจากภาครัฐและภาคประชาชนเองก็ไม่เคยตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีนี้ ทั้งๆที่ เคยเกิดเหตุการณ์ที่ตลาดหลักทรัพย์และผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้รับความเสียหายเนื่องจากการเผยแพร่ข่าวของหนังสือพิมพ์ เพียงแต่ ยังไม่ได้มีผู้เสียหายออกมาร้องเรียนและภาครัฐก็ยังไม่เคยดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์

เมื่อองค์กรหนังสือพิมพ์ไม่ตระหนักถึงปัญหาและสังคมเองก็ไม่เรียกร้องให้หนังสือพิมพ์มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น องค์กรหนังสือพิมพ์จึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะพัฒนามาตรฐานการทำงานให้ดีขึ้น ทั้งที่ผลจากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของหนังสือพิมพ์มีจุดอ่อนที่ทำให้เกิดการเผยแพร่เนื้อหาที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อความผิดเกี่ยวกับการสร้างข่าวและแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ แต่หนังสือพิมพ์กลับยกเหตุผลต่างๆ ขึ้นมาอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมในการเสนอข่าวดังกล่าวของตน แสดงว่าสื่อมีสำนึกในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับต่ำ เพราะเมื่อมีโอกาสเลือกปฏิบัติได้ หนังสือพิมพ์จะเลือกเฉพาะทางที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่สังคมจะได้รับจากการเลือกปฏิบัติของหนังสือพิมพ์

ดังนั้น จึงถึงเวลาที่กลไกของสังคมจะต้องกระตุ้นเตือนให้สื่อมวลชนโดยเฉพาะ หนังสือพิมพ์มีสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น ซึ่งกลไกอื่นของสังคม นอกจาก สื่อมวลชน ผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชน สมาคม องค์กรต่างๆ ของสื่อมวลชน ที่จะนำมาใช้ได้ตาม ความเห็นของ วิลเบอร์ ชเรมม์ (Wilbur Schramm, 1966 อ้างถึงใน ลักขมี คงลาภ, 2534) คือ

- รัฐบาลและกฎหมายที่รัฐออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชน
- ประชาชน องค์กร สมาคมที่ประชาชน ตั้งขึ้นมา

แม้ว่ากลไกการควบคุมสื่อมวลชนที่ดีที่สุด ตามความเห็นของชเรมม์ คือ การควบคุมจาก ตัวสื่อเอง แต่เมื่อสื่อไม่ตระหนักถึงในหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม ประชาชนจึงต้องทำหน้าที่เป็น ตัวควบคุมที่สำคัญแทน เพราะประชาชนมีอำนาจในการกำหนดรูปแบบของระบบและการ คอบสนองของสื่อมวลชน กระตุ้นให้สื่อมวลชนสนองความต้องการของสังคมได้

สำหรับในประเทศไทย การควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์จากผู้อ่านยังมีน้อย ผู้อ่านส่วนใหญ่ยังเพิกเฉยในการทำหน้าที่ตรวจสอบหนังสือพิมพ์อย่างจริงจัง ทำให้เป็นช่องว่างระหว่างผู้ ประกอบวิชาชีพและผู้บริโภคสื่อ เมื่อผู้อ่านไม่เข้มแข็งในการตรวจสอบทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพ ขาดความรับผิดชอบต่อ บกพร่องในหน้าที่ ละเมิดกรอบจริยธรรมและหลักเล็งกฎหมายอยู่เสมอๆ จน กลายเป็นเรื่องธรรมดาของผู้ประกอบวิชาชีพที่จะปฏิบัติเช่นนั้น ประกอบกับสังคมไทยสอนให้คน อ่านออกเขียนได้ (Literacy) แต่ไม่ได้สอนให้คนอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ได้ (Media Literacy) หรือที่เรียกว่า “รู้เท่าทันสื่อ” จึงทำให้ผู้บริโภคสื่อในสังคมไทยนิ่งเฉย ปล่อยให้หนังสือพิมพ์ “เลือก ผู้อ่าน” โดยการจับจุดสนใจของผู้อ่าน สนองความอยากรู้อยากเห็นที่คิดว่าตรงใจ จนถึงระดับหนึ่ง เมื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวอะไรผู้อ่านย่อมต้องเป็นผู้รับและไม่มีโอกาสเลือก (กาญจนา แก้วเทพ อ้างถึงใน อังธิศา ลิ้มปัทมปาณี, 2540 : 176)

ถ้าผู้อ่านตรวจสอบหนังสือพิมพ์อยู่ตลอดเวลา คุณภาพของหนังสือพิมพ์ก็จะได้รับการ พัฒนาขึ้น แต่ถ้าผู้อ่านนิ่งเฉย หนังสือพิมพ์จะไม่รู้ข้อบกพร่องและเป็นสาเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ละเมิดกรอบจริยธรรม ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้อ่านจึงควรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเนื้อหา และต้นตำรับรู้ในอำนาจมหาศาลของ สื่อมวลชน แสดงความคิดเห็นของตนในการวิพากษ์วิจารณ์สื่อมวลชน โดยผ่านกลไกการตลาด เช่น การรวมพลังต่อต้านไม่ซื้อ ไม่บริโภค รวมถึงการแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีสาธารณะต่างๆ เพื่อ

เรียกร้องให้สื่อมวลชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ประชาชนสามารถกระทำได้ ก่อนที่ประชาชนและสังคมจะต้องรับผลกระทบจากการขาดจิตสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของ หนังสือพิมพ์

ดังนั้นการหาแนวปฏิบัติร่วมกันขององค์กรต่างๆ ในการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เป็น เครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างราคาหลักทรัพย์ ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกัน จัดให้ ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านเวทีสาธารณะเป็นการใช้สังคมควบคุมหนังสือพิมพ์ โดยการ จัดสัมมนาให้หนังสือพิมพ์รับรู้ความเห็นและความเสียหายของประชาชน ย้ำบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบต่อสังคม และเข้าใจความหมายของสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ว่า จะต้องมิ ขอบเขตภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ ที่คุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมด้วย พร้อมทั้งให้ ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับตลาดเงินตลาดทุนเพื่อให้หนังสือพิมพ์ตระหนักถึงปัญหาและปรับปรุง การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์

หากหนังสือพิมพ์จะยืนยันว่า ตนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคมอยู่เสมอ หนังสือพิมพ์ควรจะแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่ หลุยส์ ฮอดจ์ (Louis W. Hodge, อ้างถึงใน สุภิญญา สุดบรรทัด, 2539 : 36) เรียกว่า *ความรับผิดชอบต่อประเภทสัญญาต่อตัวเอง (Self-imposed responsibility)* ซึ่งหมายถึง นักหนังสือพิมพ์ที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการ สัญญาต่อตัวเองว่า จะต้องทำเช่นไร เป็นผู้สร้างมาตรฐานให้ตัวเองว่า จะต้องมีหลักการเช่นไร และจะให้อะไรต่อสาธารณะ โดยมุ่งมั่นที่จะกำจัดข้อบกพร่องของหนังสือพิมพ์เพื่อแสดงความ รับผิดชอบต่อวิชาชีพของตนและสังคม เพราะกลไกที่จะกระตุ้นเตือนสื่อมวลชนให้มีความ รับผิดชอบต่อสังคมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีที่สุด คือ ตัวสื่อเอง โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม ดังนั้นในกรณีนี้ไม่ควรรอให้รัฐบาลออกกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ มาเพื่อควบคุมสื่อมวลชน หรือรอให้มีการดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ในความผิด ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 จึงจะเห็นว่ากฎหมายหลักทรัพย์มี ความเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และที่สำคัญไม่ควรรอให้ประชาชนที่ได้รับความ เสียหายจากความบกพร่องในการทำหน้าที่ของสื่อออกมากกระตุ้นให้สื่อมวลชนรับผิดชอบต่อสังคม แล้วจึงค่อยให้ความสำคัญ เพราะเมื่อถึงเวลานั้นสังคมจะไม่เหลือความเชื่อมั่นและศรัทธาในการ ทำงานของหนังสือพิมพ์อีกแล้ว

องค์กรหนังสือพิมพ์และนักข่าวจึงต้องตระหนักว่า การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มีความ เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลักทรัพย์ ควรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในกระบวนการผลิตข่าวของหนังสือพิมพ์ เพื่อป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามกฎหมายได้

องค์กรหนังสือพิมพ์จะต้องมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการให้ความรู้แก่นักข่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะด้านกฎหมายเพื่อเป็นการติดอาวุธให้กับนักข่าวและองค์กรหนังสือพิมพ์เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เข้าข่ายกระทำความผิดหรือกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์ รวมถึงการพัฒนาเกณฑ์ที่จะใช้กลั่นกรองเนื้อหา ก่อนนำเสนอที่มีความเป็นรูปธรรมเพียงพอสามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้วิจารณญาณของนักข่าวและบรรณาธิการเป็นหลักในการคัดเลือกข่าว ซึ่งมีความเสี่ยงในการตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย ดังที่ปรากฏในเหตุผลที่หนังสือพิมพ์ยกขึ้นอ้างเมื่อเกิดการเผยแพร่ข่าวที่หมิ่นเหม่ต่อการสร้างราคาหลักทรัพย์

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง องค์กรหนังสือพิมพ์ควรวางวิธีการจัดการบริหารองค์กรธุรกิจ โดยไม่ต้องใช้สิทธิของข่าวเป็นวิธีการหารายได้ให้กับองค์กร เพื่อให้องค์กรหนังสือพิมพ์มีความเป็นกลาง สุจริต เทียบธรรมในการนำเสนอข่าว เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้คู่ควรกับการยกย่องนับถือของประชาชน

ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติร่วมกันของสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์

การป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างราคาหลักทรัพย์เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมสามารถร่วมมือกันทำได้ตามแนวทางต่อไปนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลทั้งในส่วนของตลาดทุนและสื่อมวลชน ควรกระตุ้นสำนึกในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชน โดยเฉพาะในประเด็นการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุน รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนสายเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะทำได้โดยการจัดอบรมสัมมนาด้านจริยธรรมสื่อ กฎหมายหลักทรัพย์และธุรกิจ รวมถึงการออกหนังสือเวียน หรือแถลงการณ์ต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องมาตรฐานการปฏิบัติงานของสื่อมวลชน

2. สถาบันการศึกษาต่างๆ หากมีการผลิตนักศึกษาในสายนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน ควรจะปลูกฝังและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการทำงานข่าวสายเศรษฐกิจโดยการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลักทรัพย์ ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้รับผิดชอบต่อสังคม และจริยธรรมวิชาชีพ ในขณะที่สถาบันการศึกษาอื่นๆ ก็ควรจะมีการกระตุ้นให้นักศึกษาในทุกสาขาวิชาได้รู้เท่าทันสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

สิ่งที่สำคัญคือ สถาบันการศึกษาและนักวิชาการ ควรมีบทบาทในการอบรมเพิ่มความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่นักวิชาชีพสื่อสารมวลชนและตรวจสอบการทำงานของสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอผ่านทางงานวิจัย การแสดงความเห็นในเวทีสาธารณะ รวมทั้งการเป็นแกนหลักในการจัดเวทีสาธารณะเพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนทัศนระหว่งนักวิชาการ นักวิชาชีพสื่อสารมวลชน ประชาชนทั่วไป ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อกระตุ้นให้คนในสังคมมีความคิดที่หลากหลาย และเป็นการกระตุ้นสำนึกของสื่อมวลชน และพัฒนาศักยภาพของนักวิชาชีพสื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง แต่ยังคงคุณภาพด้านจริยธรรมวิชาชีพไว้ได้

3. องค์กรภาคประชาชน ควรมีบทบาทอย่างยิ่งในการควบคุมตรวจสอบสื่อมวลชนอย่างรู้เท่าทันในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของสื่อมวลชน และกระตุ้นจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชน ผ่านการแสดงออกในเวทีสาธารณะ ทั้งในรูปแบบของการจัดสัมมนา และการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสาธารณะต่างๆ เช่น พื้นที่จดหมายถึงบรรณาธิการในสื่อสิ่งพิมพ์ กระดานแสดงความเห็นในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ได้ถูกสื่อครอบงำ แต่รู้เท่าทันและจับตาตรวจสอบการทำงานของสื่ออยู่เสมอ

4. องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ควรพัฒนาและตรวจสอบมาตรฐานการทำงานของตนสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของสื่ออย่างสม่ำเสมอและจริงจัง โดยใช้กระบวนการของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 การสร้างความชัดเจนในข้อบังคับด้านจริยธรรมของสภาการหนังสือพิมพ์ และพัฒนาหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อที่หลีกเลี่ยงไม่ให้บรรณาธิการหรือนักข่าวใช้วิจารณญาณส่วนบุคคลเป็นหลักในการเผยแพร่ข่าว รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการลงทุนในหลักทรัพย์สำหรับนักข่าวและองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีการเสนอข่าวตลาดเงิน-ตลาดทุน ให้ชัดเจนและเป็นบรรทัดฐานร่วมกัน

4.2 เผยแพร่การร้องเรียน กระบวนการพิจารณา และมติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ รวมถึงสถิติที่ผ่านมาของแต่ละองค์กรที่เคยถูกร้องเรียน โดยผ่านช่องทางที่ประชาชนจะเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นการยืนยันศักยภาพในการเป็นที่พึ่งของประชาชนในตรวจสอบการทำงานของหนังสือพิมพ์ผ่านสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากในปัจจุบันช่องทางในการสื่อสารมีความหลากหลาย และกระจายเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างรวดเร็ว มีแนวโน้มว่าการเผยแพร่ข่าวในการสร้างราคาหลักทรัพย์ทางสื่อรูปแบบอื่นจะเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลได้รวดเร็วและรุนแรงกว่าหนังสือพิมพ์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะได้ทำการศึกษาการเผยแพร่ข่าวดังกล่าวในช่องทางอื่นๆ ที่มีการพัฒนาขึ้นมาใหม่ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาลาแดง, 2545.
- ขนิษฐา บัวเทศ. ข่าวลือในของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 51/2547[On-line]. 2547. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ 89/2547[On-line]. 2547. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. ประกาศที่ กน.22/2544[On-line]. 2547. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. ประกาศที่ น.(ว) 55/2544[On-line]. 2547. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. ประกาศที่ สน.40/2544[On-line]. 2547. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, สำนักงาน. Equity Market Structural Indicators[On-line]. (ม.ป.ป.). แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th> [28 เมษายน 2548]
- คณิต ฅ นคร. วิเคราะห์หลักกฎหมายเกี่ยวกับการปั่นหุ้น. ใน รายงานการเสวนาทางวิชาการ : มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการปั่นหุ้น, หน้า 3-6. กรุงเทพฯ : สถาบันกฎหมายอาญา, 2539.
- ชลลดา อิงศรีสว่าง. บรรณาธิการการเงิน หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์. สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. การสื่อข่าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- ชวลิต ปัญญาอักษร. หนังสือพิมพ์กับการควบคุมตนเอง. ในสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หนังสือพิมพ์กับความอยู่รอด...?. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมจักรการพิมพ์, 2525
- ชัยกฤษณ์ ศรีปีक्षा. วัฒนธรรมองค์การกับการถ่ายทอดและความตระหนักในจริยธรรมแห่งวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- คุณิ หิรัญรักษ์. เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- คุณิ หิรัญรักษ์. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานหนังสือพิมพ์ หน่วยที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ตลาดหุ้นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2540.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ฝ่ายสื่อสารองค์กร. ก้าวแรกสู่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ฝ่ายสื่อสารองค์กร. ความมั่งคั่ง ใครบ้างไม่ยอมมี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจ. หลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545. (อัดสำเนา).
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ข่าวบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ(มหาชน) ที่ 0079/2548[On-line]. 2548. แหล่งที่มา : <http://www.set.or.th> [14 มกราคม 2548]
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ข่าวบริษัทแมงป่อง(มหาชน) 7/01/2548[On-line]. 2548. แหล่งที่มา : <http://www.set.or.th> [14 มกราคม 2548]
- เทวีญู จงกลรอด. บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ค้อหูน. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549.
- ธวัชชัย พิทยโสภณ. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.). สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549.
- นพพร บุญถนอม. การบังคับใช้กฎหมายป้องกันการฉ้อฉลและการสร้างราคาในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- นพมาศ เพรศพรพรรณ. การนำเสนอเนื้อหาเชิงคาดการณ์ของข่าวการเงินในหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- นิชกานต์ ผ่องเพ็ญศรี. บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์กระแสน้ำรายวัน. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2549.
- นิตยา สดวัฒนา. บรรณาธิการข่าวการเงิน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549.
- บุญมี อ่อนน้อม. บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ทันหุ้นรายวัน. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2549.
- บุษบา ศรีลาปิง. หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ข่าวหุ้นธุรกิจ. สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2549.

พรเพ็ญ ดวงเฉลิมวงศ์. แหล่งข้อมูล การคัดเลือก การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิเคราะห์หลักทรัพย์ในหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น และกรุงเทพมหานคร ฉบับแยกส่วนเศรษฐกิจ-การเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542

พิชิต อัคราทิตย์ เจริญชัย เล็งศิริวัฒน์ และ ปราณี เล็กศรีสกุล. ผลกระทบของข่าวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เอกสารวิจัยเลขที่ 1/2540 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2540.

พิศิษฐ์ ชาวลาวัณย์. กฎหมายสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2535.

พิศิษฐ์ ชาวลาวัณย์. กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์, 2545.

พิศิษฐ์ ชาวลาวัณย์ และคนอื่นๆ. การรายงานข่าวขึ้นสูง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดับเบิลนาย, 2543.

พิเศษ เสตเสถียร. การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ (การปั่นหุ้น). ในรายงานการเสวนาทางวิชาการ : มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการปั่นหุ้น, หน้า 194-196. กรุงเทพฯ : สถาบันกฎหมายอาญา, 2539.

พีระ จิตรโสภณ. คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549.

ภัทรวัต อุกฤษณ์. ปรากฏการณ์ความผิดปกติในผลตอบแทนในเดือน มกราคม ของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย. โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

มานิจ สุขสมจิตร. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานหนังสือพิมพ์ หน่วยที่ 9.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.

มาลี บุญศิริพันธ์. ความเป็นไปได้แห่งความเป็นกลางในการนำเสนอเนื้อหาทางหนังสือพิมพ์รายวัน. กรุงเทพมหานคร : โครงการวิจัยเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

มาลี บุญศิริพันธ์. การเขียนบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ยุทธนา นวลจรัส. บรรณาธิการข่าวการเงิน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2549.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2543 จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2514. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2515.

ลักขมี คงลาภ. การควบคุมการเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วัฒนา พัฒนพงศ์ และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องสื่อมวลชนกับบทบาทด้านจริยธรรม.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.

วีระพงษ์ บุญโยภาส. ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549.

วีระพงษ์ บุญโยภาส. อาชญากรรมการปั่นหุ้นกับมาตรการเพื่อป้องกันการกระทำผิด. ใน
รายงานการเสวนาทางวิชาการ : มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการปั่นหุ้น,
หน้า 181-183. กรุงเทพฯ : สถาบันกฎหมายอาญา, 2539.

สมคิด จาคูศรีพิทักษ์. พฤติกรรมผู้บริโภคและภาพพจน์ของตลาดหลักทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สมหมาย ปาริจฉัตต์. พัฒนาการการควบคุมกันเองของหนังสือพิมพ์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ใน
สังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาสื่อสารมวลชน

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2539.

สุกัญญา สุกบรรทัด. จิตวิญญาณหนังสือพิมพ์. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม
วิชาชีพหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2539. (อัดสำเนา).

สุภา ธรรมดิวัฒน์. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและคดี สำนักงานคณะกรรมการกำกับ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.). สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2549.

สุภา ศิริमानนท์. นักหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ที.พี.พรินท์, 2536

สุเมธ จงศรีสวาท. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาการหนังสือพิมพ์
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

อนุพงษ์ พนาพรศิริกุล. เสรีภาพหนังสือพิมพ์และข้อจำกัดภายใต้ระบบกฎหมายไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

อนุรุทธิ์ กามิด. ลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมการลงทุนและพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร
และการเปิดรับสื่อของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาสื่อสารมวลชน นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์. ปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารผิดพลาดและการยอมรับของหนังสือพิมพ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542

อังชิตา ลิ้มปี่ปัทมปาณี. การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของหนังสือพิมพ์ต่อนักการเมือง ศิลปิน
นักแสดง นักร้อง และประชาชนทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา
วารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อสมท. รายการถึงลูกถึงคน เรื่องจัดระเบียบนักวิเคราะห์[On-line]. 2547. แหล่งที่มา :
<http://www.mcot.net> [17 สิงหาคม 2547]

อสมท. รายการอุณภูมิหื่น FM 96.5 MHz สัมภาษณ์ ชีระชัย ภูวนาทนรานบาล เลขานุการ ก.ส.ศ.
[On-line]. 2548. แหล่งที่มา : <http://www.mcot.net> [5 มีนาคม 2548]

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสร้อยบุญย์ บุญรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2520 สำเร็จการศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข
จักรวรรดิ ในปี พ.ศ. 2537 ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเมือง
การปกครองเปรียบเทียบ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในปี พ.ศ. 2541 ปริญญาศิลปศาสตร
บัณฑิต (ประวัติศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปี พ.ศ. 2545
และเข้าศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย